

Flacăra

Editoriala Memoriei
SALA DE LECTURĂ

● ACȚIUNEA PIETONUL

● dacă mergi la san francisco,
pune-ți flori în părul tău...

UN GENERIC CU REZONANȚĂ: MARIN PREDĂ — «O ORĂ DIN AUGUST».

În sfârșit, după mulți ani de așteptări, reîntîlnim numele lui Marin Predă pe genericul unui film: «O oră din August», scenariu original, a cărui transpunere pe peliculă a fost încredințată regizorului Mircea Mureșan. Filmările încep luni, 13 august a.c., la aeroportul Băneasa. O distribuție de bărbăți: Amza Pelea, Cornel Coman, Dan Nuțu, Pop Romeo, Ion Caramitru, Dumitru Furdul (Magda Mihăilescu).

CE MAI VIE O SĂ VIE! Acum 10 ani, cînd Alexandru Chirilă, inginerul-șef al C.A.P.-Sudiți (Buzău), a pus primii butași de vie pe terenul neospitalier al Văii Cilnicului, lumea a fost sceptică: «Noi punem în pămînt trei fire ca să iasă unul». Azi, Valea Cilnicului are peste 1 000 ha de viță-de-vie, iar în perspectivă — ni se spune — se va ajunge la 2 500-3 000 ha (Adrian Mitu).

DOUĂ SĂPTĂMÎNI DUPĂ PLANTE MEDICINALE. Într-una din clădirile Stațiunii de mecanizare a agriculturii din Strehăia a fost organizată o tabără de pionieri. Adunați aci din mai multe localități mehedintene, purtătorii cravatelor roșii și-au petrecut timpul strîngînd plante medicinale. Numai în primele cîteva zile valoarea muncii lor s-a cifrat la peste 4 000 lei (I. Cioară).

UN SFAT DAT LA RECE. Cine are nevoie de frigider să-și cumpere mai întîi o furgonetă. Altfel pățește ca Mărășescu Nic. de la Banca de Stat a R.S.R., care luîndu-și frigiderul l-a lăsat în fața magazinului «Victoria» și a plecat în căutarea furgonetei. Cînd s-a ntoros, căldura mare. Frigiderul se topise (Toma Michinici).

CAFEAUA ȘI JOCUL DE TABLE. Știați care sînt virtuțile cafelei? Dacă nu, mergeți la Vatra Dornei și veți afla dintr-o reclamă afișată în barul restaurantului Dorna: «Cafea reconfortant ideal pentru jocul de table!» Se pare că tăietorii de lemne din împrejurimi o utilizează exact în acest scop (Dinu Flămînd).

PENTRU ULTIMII ÎNDRĂGOSTIȚI DE MARE. Deși, după ultimele informații, și august este o lună de plin sezon estival, parfumeriile și magazinele de cosmetică bucureștene duc lipsă de banalele dar atît de utilele creme antisolare (Magda Mihăilescu).

ASTA BARIERĂ! Dacă aveți noroc să prindeți o barieră la Prisaca Dornei, puteți să o luați liniștit pe coastă după fragi. Barierea se lasă cu aproape o oră înainte de trecerea trenului și se ridică la o jumătate de oră după trecerea lui (Dinu Flămînd).

MARFĂ RARĂ. La cofetăria comunei Fierbinți Tîrg, județul Ilfov, nu sînt prăjituri: nu s-au adus. Nu e cafea: pe aragaz se face înghețată. Nu e înghețată: nu e gata. Dar o să fie. De toate. Pentru că vînzătoarea zîmbește dulce și ne pofteste irezistibil să mai venim, se cheamă că am găsit totuși o marfă rară (D. Ștefan).

FABRICAT ÎN R.S.R. Este vorba de construcția unui nou tip de tractor cu role acționate. Beneficiar: Șantierul naval Constanța. Instalația, prima de acest fel din țara noastră, reclamă constructorilor (Uzina «Unio»-Satu Mare) rezolvarea unor probleme de mare dificultate datorită complexității și volumului ei.

Transportorul va avea o înălțime de 3,6 metri, iar cele trei instalații care vor transporta tabla vor însuma o greutate de peste 340 tone. O sarcină de mare cinste pentru muncitorii, tehnicienii și inginerii sătmăreni (L. Timbus).

RECLAMĂ FĂRĂ ACOPERIRE. Mari pancarte publicitare, pliante etc. invită pe turist să viziteze Slănicul Prahovei. Din păcate, stațiunea face cu greu față aflului. Am surprins în fața izvoarelor termale cozi nesfîrșite, la fel, o îngheșială teribilă la strand, la cabine (prost întreținute) (M. Hetco).

SĂRACUL 76! Sugerăm I.T.B.-ului o experiență. Să observe cineva, la stația din Gara de Nord, spre care mașină se repede lumea într-o disperată învîlmășeală. Să observe care mașină circulă la jumătăți de oră, apoi care mașină este de cel mai vechi tip și mai rablagită. Poate va fi de acord cu noi că e una singură: mașina 76 (Dinu Flămînd).

LUMINA DE PE VALEA IADULUI. Recent, au debutat lucrările la Sistemul hidroenergetic Leșu din apropierea Văii Iadului din Munții Apuseni. Hidrocentrala va avea o putere instalată de 3,5 megawați și va începe să producă în cursul anului viitor (M. Hetco).

12 PREPARATE DE BAZĂ... CU OUĂ! Așa ca prin minune, la restaurantul Lacto-Bulevard (Bd. Gheorghe Gheorghiu-Dej), la ora 11 se termină citeodată stocul de ouă. Și mai bizar este faptul că, observînd această cerere, rețetarul indică nu mai puțin de 12 preparate pe bază de ouă. Dacă vreți însă să le și mincați, rețineți: numai pînă la orele 11! (R. Pop și Radu Constantinescu).

UN TEZAUUR PENTRU O SĂRBĂTOARE. Anul acesta, locuitorii Zalăului vor aniversa împlinirea a 500 de ani de atestare documentară a orașului. Între acțiunile premergătoare jubileului se va înscrie și prezentarea celor 600 de piese ale unui tezaur monetar descoperit de curînd în centrul Zalăului. Este vorba de emisiuni din secolele XVI-XVII, origine din Austria, Țările de Jos, Principatele germane, Transilvania, Polonia, Lituania (Liviu Timbus).

LA TÎRGU JIU AERUL VA RĂMÎNE CURAT? Pe platforma industrială de nord a municipiului au fost «atacate» fabricile de sticlă menajeră și de cauciu regenerat. Aceasta din urmă va produce, în special, benzi destinate exclusiv transportului cărbunelui din zonele Rovinari și Motru. Sînt prevăzute utilaje care să conserve nealterat aerul pe care-l respiră gorjenii. E o promisiune! (I. Predoșanu).

HAI LA GARĂ! La restaurantul «Doina» se găsește și umor. Întrucît telefonul public din incintă nu funcționează, clienților care întreabă «Unde este cel mai apropiat telefon?» li se răspunde: «La Gara de Nord!» Comic, dar adevărat (Magda Mihăilescu).

20 DE ANI ÎNCHINAȚI APEI. De aproape două decenii, inginerul Sorin Călinescu de la APEMIN Borsec studiază în timpul lui liber bazinul hidro-mineral din zona eruptivului vulcanic Harghita-Călimani — elaborînd un amplu studiu de punere în valoare a noi izvoare de ape minerale, din cele peste 2 000 identificate. Ca urmare, în zona localităților Borsec, Tușnad, Sîncrăieni și Mădăraș-Ciuc au fost prospectate izvoare de mare debit și cu o bogată mineralizație.

Instalațiile tehnologice, în curs de montare, vor face ca la sfîrșitul actualului plan cincinal în județul Harghita, apa minerală să fie îmbuteliată în aproape 300 de milioane de sticle pe an (Ion Vulcan).

UN CONCURS PENTRU SINCRON DE ORARII s-ar cuveni instituit la Ploiești pentru șoferii de pe autobuzele care fac traseul gărilor de Nord și Vest. Poate în felul acesta s-ar stabili un mers ritmic al autobuzelor, în funcție de sosirea trenurilor, și călătorii n-ar mai fi la discreția unor șoferi sau dispeceeri... boemi! (I. Predoșanu).

CĂ N-AU INTRAT ZILELE ÎN SAC. Piața Rosetti din inima Capitalei, o intersecție dificilă cu frecvente evenimente de circulație. În primăvara anului trecut a început instalarea unui sistem de semafoare pentru dirijarea circulației; în primăvara acestui an, instalația a fost gata. Mai rămîne să și funcționeze. Țăi ce, s-or fi terminat primăverile? (E. Dascălu).

PICTORII ȘI ALUMINA. Pictorii cenaclului U.A.P.-Tulcea au vibrat sufletește alături de constructorii Uzinei de aluminiă, închinîndu-le o expoziție la care participă cu lucrări Eugen Barău, Florin Ferendino, acuarelistul C. Găvenea, Ștefan Găvenea și sensibilul pictor Ștefan Știrbu (C. Bozbiți).

TRĂGÎND LINIA ȘI ADUNÎND... după o jumătate de an de muncă, schimbul C al secției finisaj a întreprinderii «Teșătura» din Iași a constatat că a produs 26,8 tone de fire și 16 300 mp țesături din bumbac peste ceea ce era prevăzut în planul său. În ceea ce-i privește, prilej de bucurie și de ambiții mai mari. În ceea ce ne privește, prilej de feliicitări (N. Ionescu).

CANA CU BUCLUC! Caut eu, caută soția, caută mama, caută vecinii, căutăm toți! Și noroc să găsim n-avem nici unii, nici ceilalți. Să nu vă închipuiți că sîntem în căutarea timpului pierdut sau a celei de a opta minuni a lumii! Nu! Și iar nu! Căutăm cu toții doar o simplă cană de metal cu mîner și cu cioc. Și nu-i de aflat!... Ne ajută cineva? (I. Pătrașcu).

COMERȚUL MERGE BINE LA PETRILA. La magazinul alimentară nr. 42, de pildă, a fost montat încă un frigider de mare capacitate în spațiul de autoservire, astfel încît cumpărătorii se pot servi singuri cu unt, untură la pachet, păsări congelate. Bufetul «Cotnari» fiind renovat a primit rang de restaurant; magazinul alimentară nr. 26 s-a mutat într-un imobil nou și transformat în autoservire; se ai află în curs de construcție un laborator de cofetărie. Așa da! Deci se poate (Constantin Băduță — mașinist preparăția cărbunelui, Petrila).

DAR DACĂ E BANC? Luna iulie a constituit pentru pescarii întreprinderii piscicole Constanța o adevărată lună a recordurilor — informează o știre Agerpres. Cică ar fi pătruns în zonă un bogat banc de sardele. Dacă nu e banc, care va să zică o să fie sardele (E. Dascălu).

UN VENTIL DE BICICLEȚĂ... PENTRU PARFUM. Înainte de a vă cumpăra un pulverizator de parfum de la elegantul magazin, cum îi zice toată lumea, «La coada calului», aprovisionați-vă cu un ventil de bicicletă. Grațiosul obiect feminin se strică în doi timpi și trei mișcări, iar leacul este unul singur: ventilul. Pontul ni l-a plasat o

vînzătoare miloasă, care ne-a spus de la bun început ce ne aștepta (Magda Mihăilescu).

PANCARTE ȘI RITMURI. Pe locul viran datorat demolărilor de pe Calea Dorobanților nr. 118 se înalță o pancartă pe care stă scris: șantier, bloc, 160 apartamente, 1 iulie 1973-1 septembrie 1974. Munca întreprinsă într-o lună de zile constă în tăierea unui castan din incinta șantierului. Ce se va întîmpla în continuare? (Iulia Moldoveanu).

«FLARO», VEZI CĂ-ȚI PĂTEZI NASUL! Stilourile și pixurile «Flaro» sînt frumoase și ieftine. Dacă puștiul a pierdut stiloul nu mai încasează tradiționala chelăneală. Paguba este prea mică și nu merită. Nu putem fi însă la fel de entuziasmați de minele din plastic, produse tot de «Flaro», care pătează tot: coala pe care scrii, degetele și, ce e mai grav, manșetele cămășilor. Oare nu se pătează și reputația întreprinderii sibiene? (C. Ugleșici).

NOUȚĂȚI DIN ȚARA MINUNILOR... sau cum a fost denumită în chip metaforic lumea petrochimiei moderne. De data aceasta ne vom referi la două succese de prestigiu, închinete aniversării zilei de 23 August și datorate chimiștilor din Orașul Gheorghiu-Dej. La Uzina de cauciuc au fost fabricate peste plan aproape 2 800 tone CAROM (angajament anual, 1 500 tone), iar la secția de fabricare a polistirenului a fost obținut un spor de 570 tone polistiren și copolimer (L. Timbus).

DE CE UN AUTOBUZ ÎN LOC DE DOUĂ? Ca pe oriicare din marile aeroporturi ale lumii, și la Otopeni, în momentul cînd ai coborît din avion, ești invitat într-un autobuz (TV, în cazul nostru) care te depune în incinta aerogării. Doar că la Otopeni, pentru pasagerii unui întreg avion, de regulă în număr de multe zeci, este pus la dispoziție un singur autobuz. O economie, în cazul de față, deplasată (M. Hetco).

PĂRINȚI CU INIȚIATIVĂ ȘI ALȚI VOLUNTARI... La Școala generală nr. 96 din Capitală, forțat mare. Pe lîngă pregătirile obișnuite dinaintea deschiderii noului an de învățămînt, un grup de elevi, părinți și profesori își încearcă priceperea amenajînd un cabinet fonic pentru învățarea limbilor străine. Totul — de la aparatură pînă la mobilier — va fi realizat de entuziaștii voluntari (Dan Birlădeanu).

UN TRIO CARE RATEAZĂ. 420 000 de lei au delapidat Marin Sirbu, fost gestionar la O.C.L.-Pucioasa, Elena Banu și Maria Sirbiu, foste gestionare la magazinul din comuna Brănești. Frumos trio, frumoasă sumă, tristă consecință (C. Bozbiți).

CE VĂ ADUCE VIITORUL? Puteți afla din ghioc, la un tarif mai mult sau mai puțin fix, în spatele gării Urziceni. Rămîne de ghicit cine patronează o astfel de «întreprindere» (Viorica Ciobăgiu).

CREANGĂ LA PĂTRAT. De două ori numele Creangă pe un afiș cinematografic: este vorba de filmul «Proprietarul», al cărui scenariu aparține lui Mihai Creangă, iar regia — lui Șerban Creangă. Primul tur de manivelă — 6 august a.c., sub egida casei producătoare Trei (Magda Mihăilescu).

ÎN ZIUA NUNȚII. Pe șantierul de la intersecția bulevardelor Șulea și Macaralei cițiva oameni adună într-o roabă plapumă și

cești de cafea, șifonier și crat. Ce s-a întîmplat? Mai nimic, demolat o casă și toată gospodăria a fost scoasă afară, pe mo. Locatarul, Gh. Romaniuc, mulțor la «Electronică», ceruse fie pășuit cu o zi: în sîmbăta ceea se însura (D. Ștefan).

DOCUMENTE INEDITE Din Pitești, cititorul Ion Crucnă ne informează că volur «Momente din istoria luptei revoluționare a maselor populare teritoriale a județului Argeș» semnat de Ion A. Urecheanu Gh. Deaconu conține documente și date inedite din lupta ilegală a partidului în județul Argeș, ducînd un cald omagiu zilei 23 August (Marga Nedelea).

ÎN MUNICIPIUL GI GHEORGHIU-DEJ NU S- CONSUMĂ MUȘTELE, accepta nu pentru că locuitorii n-avea nevoie, ci fiindcă nu se găsește decît foarte rar la farmacie. În acest oraș cu o populație trece de 50 000 de locuitori există un magazin specializat plante medicinale (Marga Nedelea).

CĂLĂTORI CLANDESTINI Cursele TAROM București-Cluj transportă un număr apreciat de pasageri clandestini, de profesie muște. Muștele-pasageru-și leagă centurile de siguranță și ca toate muștele «nu stau în banca lor», ba mai lansează cîte o provocare la război pasagerilor-pasageri. Se înregistreză victime. Pe viitor propunem să fie legate cu centurile de siguranță pe toată durata zborului ori să li se creeze curse speciale (Ion Predoșanu).

PE LINIA FERATĂ DE PE VALEA OLTULUI, la kilometrul 385+300, căzuse zilele trecute o stîncă uriașă, avea o greutate de peste 4 tone. Nu peste mult timp trebuia să treacă personalul Sibiu-Piatra Olt. Paznicul Nicolae Vasile a cerut sprijinul sătenilor. Cei peste 800 de pasageri ai personalului au ajun- cu o mică întîrziere la destinație (Dan Birlădeanu).

CĂCI CE ESTE FRUMUSEȚEA? Asta o frămîntă pe Mariana Ionescu, autoarea volumului «Legumele, fructele și frumusețea». Cităm nu la întîmplare «Idolatrizată și hultă, adorată și blestemată, immortalizată în marmură și turnată în bronz, cîntată în iambi și versuri albe, rîvnită ca o comoră, cîte pasiuni n-a stîrnit și cîte destine n-a dictat această capricioasă imposibil de definit!» (D. Tudoran).

SUPERINFORMAȚII ÎN «INFORMAȚIA BUCUREȘTIULUI». Deși din cronica pe care o semnează Dan Pătrașcu reiese clar că Iordănescu nu a făcut parte din echipa Steaua în meciul disputat duminică 5 august în compania Steagului Roșu (linia Pantea — Agud-Răducanu-Szabados a lăsat locul cvartetului Pantea - Tătaru - Năstase - Amarandei) absentul Iordănescu este creditat cu înscrierea unui gol din penalti! De abia acum înțelegem de ce Steaua nu este dispusă să-i dea dezlegare lui Iordănescu pentru «U» Craiova. După exasperanta ineficiență din finalul sezonului trecut, nu e de colea să ai un înaintaș care să marcheze și cînd nu joacă (D. Tudoran).

CÎND? Farcaș Ion, Cojocaru Ion, Tănăscu N., toți de la mina Aninoasa, sînt insistent întrebați prin intermediul gazetei satirice a minei, «În lumina reflectorului»: «...cînd veți da dovadă că trăiți în societatea socialistă multilateral dezvoltată a anului 1973» (D. Tudoran).

Bucuria de a fotografia este mai mare cu filmul ORWOCOLOR negativ NC 19 MASK. De aceea crește și interesul față de fotografia modernă în culori.

Indiferent dacă soarele strălucește sau vremea este închisă, în semiîntuneric... dar și la bliț sau lumina lămpii — acest film vă garantează întot-

Orice anotimp este sezon de fotografiat

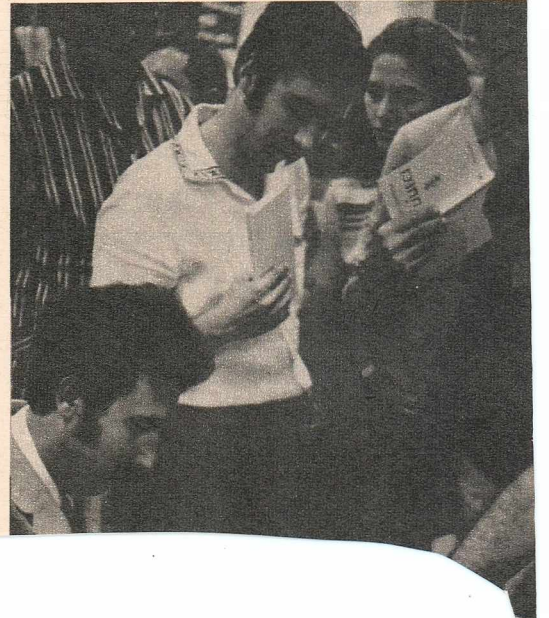
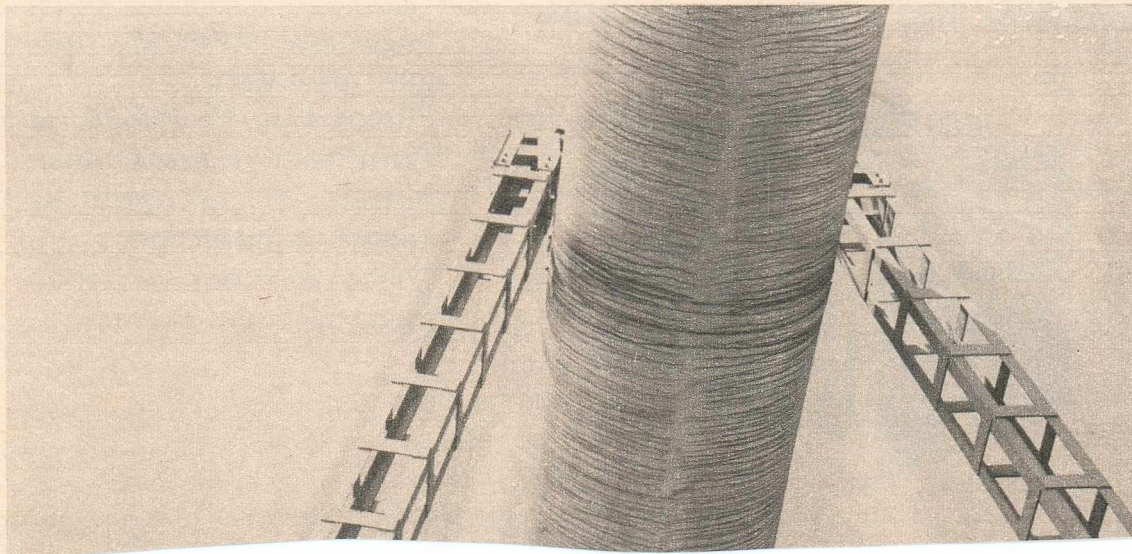
deauna cele mai bune rezultate.

În afară de aceasta, puteți realiza diapozitive după negativele color sau imagini alb-negru.

Filmul NC 19 MASK se remarcă prin mare sensibilitate și excepțională redare a culorilor.

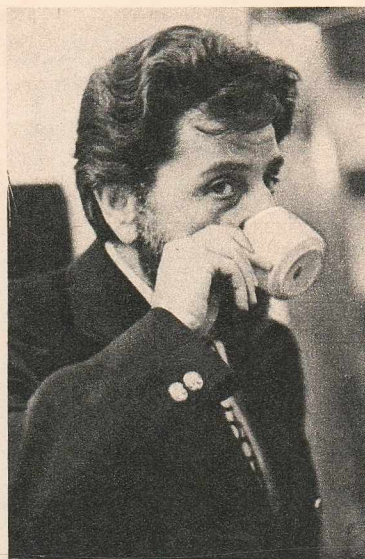
Orice anotimp — sezon fotografic de succes.

REALITATEA ILUSTRATĂ

REALITATEA ILUSTRATĂ

Regizorul Manole Marcus într-o clipă de răgaz între «Conspirația» și «De unul singur».

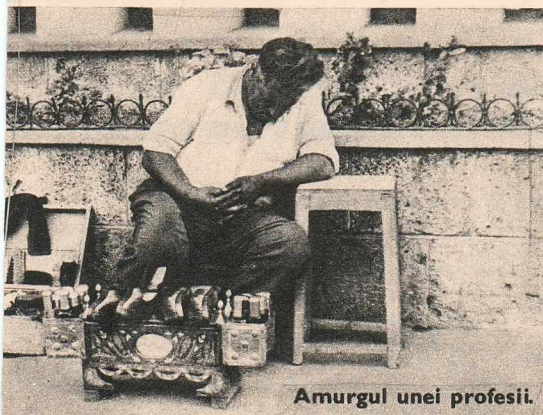
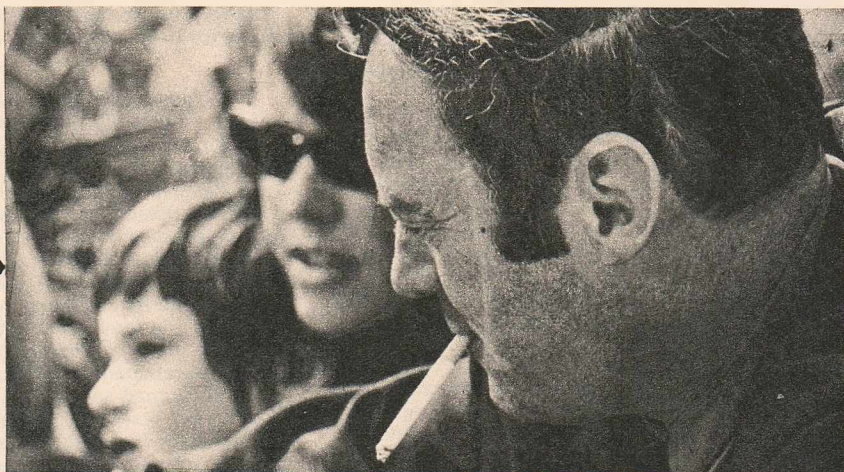
Radu Tudoran, scriitorul iubit de toți tinerii între 8 și 80 de ani. În Editura Minerva (seria Ne varietur) a apărut încă una din numeroasele ediții ale romanului său «Toate pinzele sus!»

Eroii de la Moisei ai lui Vida Geza au căpătat tăria granitului...

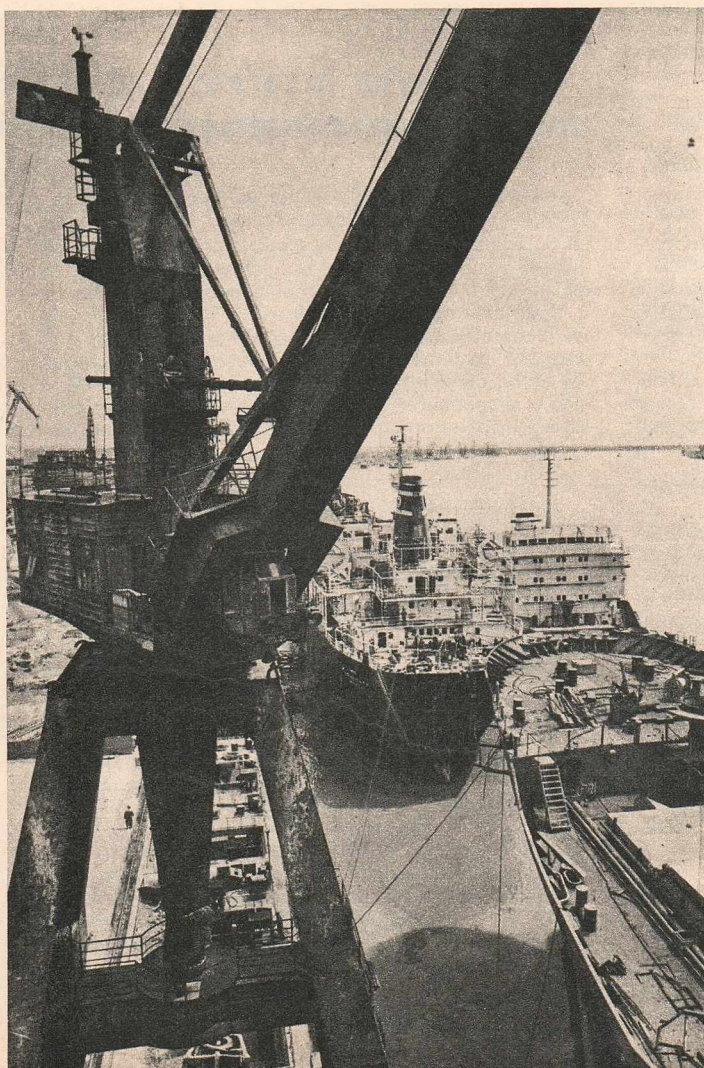
Radu Postăvaru, micuțul mare dirijor din Iași, și-a părăsit pentru scurt timp bagheta și și-a luat vacanță. Iată-l în pădurea Snagov.

Muzicologul elvețian Marcel Cellier de la radio Geneva colindă acum Apusenii. La cele peste 2 500 de melodii populare românești, adunate în 15 ani de când vizitează România (ordinul Meritul cultural clasa a II-a), se adaugă acum noi valori folclorice culese în lumea moșilor.

Amurgul unei profesii.

La «Hala Unirii», magazin cu autoservire, stai de cinci ori la coadă: o dată la cîntărit brinza, a doua oară la plătit brinza, a treia oară la cîntărit carnea tocată, a patra oară la plătit carnea tocată, a cincea oară la o casă obișnuită pentru a plăti și celelalte cumpărături. Cam multe cozi pentru o singură «autoservire».

Șantierul naval Brăila se afirmă. Cu ajutorul modernelor mijloace de lansare cu transbordor va fi dat în curînd la apă cargoul de 4 500 de tone «Codlea», primul de acest tip, asimilat de șantierele brăilene. Pregătiri pentru construirea cargoului de 7 500 tone.

Interiorul noii case de mode din centrul Ploieștiului. 200 de cooperatori vor veghea la ținuta vestimentară a ploieștenilor.

Au colaborat: Radu CONSTANTINESCU, Lucian HUIBAN, Toma MICHINICI, Vasile MOLDOVAN, Ion PREDOȘANU, Constantin SAIOC, Aurel TONCOGLAZ.

Nu poate dormi liniștit cel care are pe umeri grija pînii oamenilor...

— Vă caut prin telex, de la Trustul I.A.S. din Oradea, de dimineață, de la 7,30, tovarășe Szabo, dar degeaba: pînă să vă prind într-un loc, erați plecat spre altul.

— Păi 7,30 e oră de orășean, nu de agricultor. La 5,45 trebuie să fie zilnic citită toată corespondența și rezolvate hîrțile, ce să faci, nu scăpăm nici noi de hîrțoage! La 6 stai de vorbă cu conducerea operativă a trustului și a fermelor, la 6,30, gata, la drum: sîntem spre sfîrșitul campaniei de recoltare, nu te poți juca cu timpul.

Nu, nu se poate juca nimeni pe aici, la I.A.S. Valea lui Mihai, cu timpul. Nici cu spațiul, așa zice: cui i-ar da mîna să se joace cu 10 000 hectare de pămînt, cu cele 20 ferme ale I.A.S.-ului, ferme de grîu, și piersici, și meri, de oi, bovine și porci. Dacă nu începea ploaia aceasta torențială, nu puteam reține atît — nici măcar în interes de popularizare! — pe directorul I.A.S.-ului, Szabo Emeric, Erou al Muncii Socialiste, deputat în M.A.N., om mîncat de gazetari, zgîrcit la vorbă, sătul de ședințe și timp pierdut de pomană.

— Ați avut o zi bună? Ce ați comunicat conducerii operative azi-dimineață?

— N-am avut o zi bună. A plouat și n-am putut preda cantitatea programată de grîu de sămînță. Trebuia să merg la ferma 1 Curtuișeni, unde lucrăm într-un lan sămînță «Aurora», cu o producție mult peste 4 000 kg la hectar, e un soi fain, îl dăm și altor întreprinderi din județ, iar noi vrem să înlocuim orzul cu grîul acesta. Atunci am aflat că mă căutați și că trebuie să mă-ntîlesc pentru un ceas — nu mai mult! — cu dumneavoastră.

— Sînteți optimist... E bun grîul anul acesta?

— Bun. Facem o bună producție la hectar; dar noi sîntem în primul rînd crescători de animale.

— Păi toți ochii și speranțele sînt pe breasla dumneavoastră, tovarășe Szabo, la ora aceasta.

— Socotiți și dumneavoastră: 54% din venitul nostru total, din creșterea animalelor îl realizăm. Luăm anual pe lînă cît luăm pe grîu, și numai din vînzarea laptelui facem pe an circa 600 000 de lei. Mie-mi place să mă laud — dacă-mi dați voie — cu cele 10 000 de ovine ale noastre, cu cele 4 000 bovine, cu cei 30 000 de porci... Puterea noastră se cheamă ritmul: dacă lucrăm, repede nu-i lăsăm vreme naturii să ne stăpînească prea tare. Adică, altfel spus, ar veni așa: cu dotarea mecanică pe care o avem, și avem dotare bună, putem realiza în timp mult mai scurt toate lucrările cîmpului. Da, aliatul nostru este ritmul.

— Dar adversarul? Ce greutăți întîmpinați, tovarășe Szabo?

— Ei, greutățile... Și dacă le scrieți dumneavoastră credeți că se rezolvă? Mă rog, să vă spun: n-am avut, de exemplu, suficiente îngrășăminte chimice și insecticide anul acesta. Știți ce înseamnă pentru livezile noastre de meri lipsa caratanului? Înseamnă să le stropim de mai multe ori cu altceva, zeamă sulfo-calcică se cheamă, și acum mărul e mare, nu mai suportă zeama asta, se patează și-și pierde fața comercială; la producția de fructe cît dăm noi anual, nu-i de glumă. Sau uitați-vă, alt mănunchi: ne lipsește sîrma de halotat paie...

— Și e atît de importantă sîrma?

— Păi judecați și dumneavoastră: stau paiele în cîmp, se pierd, nu le putem da nici pentru celuloză, nici ca furaje, sîntem siliți să arăm sub pămînt. Pierdem o sumedenie de parale.

— Cît? Ați socotit?

— Am socotit, dar nu vă spun. Sau altă durere: ne lipsesc piese de schimb la combinele «Gloria» C-12, ne lipsesc curelele, ce dracu' parcă s-ar face în Japonia, nu în București, la «Semănătoarea».

— Apropo, tovarășe Szabo, ați fost în Statele Unite ale Americii, pe la ei, la țară. Ce-mi povestiți?

Pentru nevoile fotografului, Eroul Muncii Socialiste Szabo Emeric și-a pus costumul de duminică... Grîul e frumos, merge și haina festivă!

— N-avem acum timp de povestit, sînt multe. Mi-a plăcut — pot să vă zic — tehnica americanului. Nu mi-a plăcut naivitatea americanului. Habar n-are ce se petrece peste gardul vecinului, dar el se laudă că producția lui e cea mai grozavă. Acolo, dacă n-ai tehnică și cap, îți pierzi existența: nu te subvenționează nimeni. Fermierul american e obsedat de ideea că poate fi tras pe sfoară de cei care cad toată ziua pe capul lui și-i oferă de toate — și insecticide, și mașini, și curele, și sîrmă, dar el nu știe care-i cea mai bună și mai convenabilă. Dacă greșește, s-a terminat cu afacerea, e falit. Era un șofer acolo, la o fermă, care lucra — l-am văzut cu ochii mei — pe trei camioane deodată: cu unul se ducea pe cîmp, cu altul încărcat se întorcea, cu o basculantă descărca. Nici nu s-a uitat la noi: ce delegație sau trei, ce ministru, el zbirniia de lucru, să cîștige cît trei. Asta însă nu mi-a plăcut, era parcă și el o mașină.

N-am avut încotro, a trebuit să urmez tradiția familiei

Duminică, 29 iulie, de la înălțimea locomotivei, mecanicul Ion Stîngă îmi spunea: «Am luat trenul ăsta 2016 de la Petroșani și-l duc la Craiova. Acolo — unde de fapt și locuiesc — stau pînă luni la ora 6,30. Plec la București și dorm acolo. Apoi, înapoi la Craiova».

Viața asta nu poate fi decît așa și nici unui mecanic de locomotivă nu i-ar trece prin cap s-o critice sau să-i propună schimbări de esență. E desigur un loc comun să afirmi că-și iubesc meseria, că n-ar schimba-o cu alta, și răspunsurile lor o dovedesc: «Ai pe mînă o adevărată uzină și o marfă neevaluată în bani — vieți ome-nești». «Cel mai frumos lucru e cînd remorchezi trenul fără abateri de la siguranța circulației».

Feroiu Mircea, șeful stației Tirgu Jiu, locul reportajului prezent, îmi spunea: «Lucrez în calea ferată de 41 de ani și sînt șef de gară de 27. Tata a fost trînar și ne-avînd bani a trebuit și eu să urmez tradiția familiei. M-am obișnuit, îmi place, nu pot concepe o lume — fie ea cît de civilizată — fără tren. Cineva, demult, tot ziarist, mă întreba dacă visez noaptea trenuri și-am spus că da, dar numai trenuri întîrziate sau cu alte abateri. Nu-mi plăcea cînd eram comparați cu armata, cu disciplina lor. În realitate, C.F.R. își are disciplină proprie, mașini și oameni proprii... Tovarășe, nu se poate să nu ne luăm angajamente de 23 August. Cum s-ar spune, noi transportăm angajamentele altora. Sîntem pregătiți să ducem tot ceea ce întreprinderile din oraș produc în plus... De la un timp trăiesc cu impresia că marfa, uneori, este preferată călătorului, mai ales la încrucișări. Știu, este un imperativ al timpurilor, dar oameni sîntem și nu de sticlă. Pentru că veni vorba, nu prea am prieteni, lucrez în fiecare duminică. Joi, să zicem, oamenii nu pot fi prieteni ca și duminică. Mai am și alte necazuri: acceleratele 243/242 (Deva — București) și 247/248 (Craiova — Cluj) figurează în «Mersul trenurilor» cu aviz special, dar nu circulă, creînd în acest fel nemulțu-

— Cum lucrați cu oamenii dumneavoastră, tovarășe director? Cîștigă bine? Sînteți doar o întreprindere bogată și rentabilă...

— Eu zic că lucrăm după un normativ prea învechi cu tarife care nu răsplătesc munca așa cum s-ar cuvea. Azi, omul e legat de mașină, și cu cît mecanizarea e mai intensă, și productivitatea lui e mai mare. Și trebuie primească bani după cîtă producție dă. Sperăm introducerea acordului global să schimbe situa-

— De cînd lucrați la Valea lui Mihai?

— Am împlinit, la 28 iulie, 20 de ani. Am venit aici cînd nici nu împlinisem 27. Nu mi-a plăcut deloc că m-avansat, că m-au făcut director: eram pe atunci șef de secție la Gostatul din Tămășeu, pămînturi bune, fete, și veneam aici unde am dat de niște prăpădite nisipuri călătore — vreo 2 000 hectare — pe care nu creștea nimic. Vîntul le împingea și ele se făceau duce care alergau pe urmele vîntului și acopereau tot culturile, sămînță... Ce să faci cu nisipul ăsta, care e 80% cuarț? Ne-am tot gîndit împreună, știam că prăpădiile oamenilor, prin grădini, erau niște pomi răzle care prinseseră bine. Am plantat, la început pe 24 hectare, meri, rădăcina lor intra adînc și fixa pămîntul. fost o luptă grea, tehnica era nouă, dar am reușit: ave acum sute de hectare cu meri, din care 70% sînt ionatan. Anul trecut o singură fermă a dat 200 vagoane mere — deci 30 milioane de lei. Și din piersici scoatem bine — cam 40 milioane pe an.

— Dacă vă uitați în urmă, cum vedeți acești 20 de ani care au trecut?

— Rezultatele-s bune. S-a muncit frumos. Dar fiecine care zi a fost cîrpită, cusută, chinuită, ca să ducem la capăt treaba din acea zi. La început, cînd aveam mai puține acțiuni de dus la capăt — de exemplu comasarea unor tărilor sau plantarea livezilor în nisipuri — credeam că atunci cînd le terminăm, scăpăm de griji. Da' de unde. Fiecare zi înseamnă o grijă nouă, o sumedenie de griji noi. Nu-i nimic, asta-i viața.

— Dar viața dumneavoastră personală?

— Cunoscuii mei spun că eu n-am timp să trăiesc și pentru mine. Dar eu nu sînt de acord: eu nu-s om pe trecăreț, mie munca mi-a plăcut și nu m-a oșosit. Viacasă, am familie bună, nevastă înțelegătoare, o fetiță faină, sînt liniștit și mi-e bine. Chiar și duminica, zi de odihnă, eu îmi luam fata, urcam în mașină — îmi place să conduc, am o Volgă — și ne duceam cît vedeam cu ochii. Dar tot la vreo fermă ajungeam și mă uitam cum merg culturile.

— Se va face și fiica agronomă, cînd va fi mare?

— E mare. Și va face filozofia: a dat chiar acum examen la Cluj și l-a luat frumos. E fată bună, modestă, le place locul ei. Eu am fost toată viața cu practica, ea o să fie cu teoria. Diviziunea muncii în familia noastră.

Sanda FAUR

miri cît se poate de obișnuite».

Ar fi nedrept să închei aceste rînduri fără a semnaliza prezența unui cămin pentru mecanicii de locomotivă în stația Tirgu Jiu, a cărui utilitate este evidentă. Aici mecanicii de locomotivă își odihnesc viitoare drumuri, își țin aproape modestul și același bagaj și deci să înțelegem că liniștea trebuie respectată și în gări. Sau poate mai ales în gări.

Eugen SECELEANU

Peste patru ore, acest mecanic se va trezi și va pleca în cursă.

Moto:
Bun rămas, bun rămas...
...De ce m-oi fi Insurat?
Shakespeare, «Othello»

Știm cu toții, s-au scris foarte multe cărți — și dintre ele multe adevărate — despre pescuitul marin și despre cei care s-au încumetat să-și dedice viața rostului asta. Știm cu toții, căpitanul Achab, cel care se încapățina să stăpânească, să treacă sub control dezordinea lumii și sa dea, în chipul asta, o semnificație vieții omeștii, l-a făcut celebru, din păcate abia după moarte, pe Herman Melville; iar căpitanul Larsen, omul care, titanic, se bătea cu natura, a îmbogațit scrisul lui London cu un personaj formidabil. Pe mine însă, cel mai mult și mai mult m-au entuziasmat «Marinarii fără teamă» ai lui Kipling. Pentru că în cartea asta aventura e trecută pe planul doi, rămânând în față, la locul meritat, munca aspră și viața marcată de izolare a marinarilor-pescari.

— QRA? Cine ești?
— YQMB. Sau, traducând indicativul din limbajul radio în cel omenesc: Sint nava românească «Polar II».

O navă este un obiect plutitor; dar și un mănunchi de oameni, într-un fel nepământeni.

Am pășit pe puntea lui «Polar II» cu ceva bibliografie din junete în cap, însă, mai ales, cu această mare și esențială întrebare: QRA? Cine ești?

Răspunsurile — dincolo de cochetația gazetărească a interviului cu însăși nava — mi le-au dat niște oameni cumplit de flămânzi de o viață larg socială, cumplit de flămânzi de întâlnirea cu oamenii noi, cumplit de flămânzi de banala suetă cea de toate zilele a noastră, a celor de pe țarm.

O navă care «ține bine marea»

— Cine sint? O navă diesel-electrică, frigorifică; o navă-colector. Colectez peștele de la traulere. Sint construită recent, în 1972, în Uniunea Sovietică. Am instalații complexe și moderne. Sint electrificată și automatizată. Uzina mea de frig asigură în magazii temperaturi de minus 23, minus 25 grade Celsius, chiar dacă afară e o căldură de peste plus 30 grade Celsius. Străbat mările și oceanele cu viteză mare. Silențiozitatea la schimbarea vitezei cam lasă de dorit. Sint pusă în mișcare de specialiști deosebit de calificați. Trebuie să fac față și capriciilor naturii, și sarcinilor de producție, și exigențelor de viață ale oamenilor. Se spune că așa avea interioare elegante.

I-aș pune niște table ori un șah în mină și i-aș spune: nu dispera dom'le, că se rezolvă!

— Cine sint? Eugen Bondalici, comandantul navei «Polar II». Am fost întâi marinar, apoi timonier, ofițer stagiar. Brevele de ofițer III l-am luat în '61, cel de ofițer II, în '64, cel de ofițer I, în '66. Din '71 sint comandant de cursă lungă. Toate le-am obținut prin examene. S-a constatat că și «puștii» știu să facă treabă, că poți face marinărie serioasă și fără o vîrstă venerabilă. Eu am 37 de ani, toți ofițerii sint oameni în jurul vîrstei de 40 de ani, și nava merge bine. De pildă, în cursa aceasta am încărcat nava în zona de pescuit vest-Africa, unde lucrează acum traulerele românești, într-un timp record: în 17 zile, în loc de 21. Dar abia cînd ne-am întors și comandantul flotei ne-a mulțumit am aflat și noi că am fost «dați dracului». Dar să știți că asta ne-a costat, am muncit și noaptea. Absolut toți oamenii echipajului au lucrat zdravăn. Am avut și un noroc: ne-am înțeles. Cu toții în general și eu cu Ion Oțeleanu, secretarul de partid și șef al echipajului, în special. Nu știu cum să vă fac să înțelegeți greutatea meseriei, a muncii de marinar. Dați-mă deoparte pe mine — care am zeci de atribuții: și nautice, și comerciale, și de ofițer public, și de om care conduce o întreprindere, și mai ales un colectiv de 70 de oameni — însă opriți-vă la un simplu marinar care muncește la încărcatul navei. Și gîndiți-vă că jos, în magazii, e un frig de congelator, iar afară un soare arzător. Și gîndiți-vă că furtuna, ceața, fac parte din viața noastră, să-i spun banală. Iată, acest ultim voiaj a fost normal. Am dat de ceva furtuni, la sud de Canare. Mai ușoare ca cele de iarnă. Le-am luat așa cum sint toate turturile pentru noi: inerte. Și iar nu știu cum să vă fac să înțelegeți și greutatea vieții de marinar. Frumos vasul acesta, nu? Oricine se suie pe el îl admiră. Însă pentru noi, pînă la urmă, rămîne un fel de închisoare de lux. Unii spun de minerit, de aviație, dar eu spun că în marină viața e cea mai grea.

cu picioarele pe covertă, cu sufletul pe țarm

Minerul după șut vine acasă, iese pe stradă. Noi rămînem tot pe vas. Avem aparat de proiectie și de rîndul asta am avut și 13 filme. Le-am pus de nu știu cite ori, ca să ne distrăm, le-am pus și de la coadă la cap. Oamenii știu replica pe dinafară, le repetă înainte de a li rostite, le modifică glumele. Avem televizor, dar în largul coastelor africane nu se prea prind emisiuni, marea bruiază. Cînd aud chestii de-astea admirative și naive că noi o ducem fericit pentru că avem șah și rummy, mă înturci. Pe ăla care spune ori scrie chestii de-astea l-aș urca pe un trauler, să-i urle mintea de pustiu. Și l-aș trimite nu pe coasta Africii, ci în Labrador, unde ai senzația că ești în cosmos, nu pe pămînt. Apoi i-aș pune niște table ori un șah în mină, și i-aș spune: nu dispera dom'le, că se rezolvă! Jocurile astea-s bune la căminele culturale. La noi, cînd ai ieșit din cart, nu-ți arde de Shakespeare, vrei cărți distractive. Dacă aduci cărți de-acasă fac înconjurul vaporului și ți se fac varză. E drept, avem și un salon, și două piane, și chiar un om din echipaj care știe să cînte. Dar mai avem și o infirmerie, și o farmacie, și un cabinet medical, toate foarte bine dotate, însă n-avem un medic pe vas. Pentru că nu vor să vină. Prea ar fi apostolat la noi! Și noi rămînem cu viața noastră specială. După 15 ani de marinărie, a fi nervos înseamnă a avea o boală profesională. Nu știi ce se întîmplă acasă și-ți faci gînduri. Nu primim scrisori cu lunile. De la Tokyo la București o scrisoare de-a mea a făcut două zile, iar de la București la Constanța cinci zile. Altă scrisoare a făcut din Gibraltar pînă în țară, o lună. Nerăbdarea de a-ți vedea tamiia e de nedescris. Nu-i pat deasupra căruia oamenii să nu-și fi prins fotografiile alor lor. Împotriva părerii generale, marinarii sint oameni de casă. Umbli să caute mîner de ușă frumoase ori mai știu eu ce; fac economii și pun bani la C.E.C.; dar vine cite unul din voiaj și își găsește casa goală. Sintem plecați cu lunile și lor li se face curte. De către ciocirlani, așa le spunem noi. Stăm departe, rupti de țară, nu ne putem ocupa de educația copiilor. Familiile noastre trebuie să-și rezolve problemele fără noi. Toate astea înseamnă gînduri, frămîntări: eu is pe ocean, acasă e bine sau s-a întimplat ceva? Și peste toate mai avem și probleme profesiei. Vă dau doar cîteva exemple. Primul: pescuim din specii foarte căutate în unele țări — cum e codul alb, ori calamarul, ori sepie — și noi facem faină. Am aflat lucrul asta noi, în loc să ni-l spună inginerii noștri piscicultori. Al doilea: avem nevoie de structuri organizatorice cit mai suple și eficiente. Avem navigatori, avem mecanici, dar n-avem pescari. Sau avem amatori nepricepuți. Iar de nepricepuți n-avem nevoie pentru că sint lest la bord. Dar peste toate, să glumim și să vă întreb și eu ceva: unul care stă cu bățul de

stuf la baltă, ca să prindă un amărit de peștișor, nu-i nebul?

Sint că-s o santinelă la ocrotirea fondului omenesc, a navei și a averii ei

— Cine sint? Constantin Anghel, ofițer I maritim radio, șeful stației «Polar II». Am o profesie internațională; noi lucrăm cu toate navele din lume și cu toate stațiile-cheie de coastă. Pe lîngă profesie trebuie să știi cel puțin engleza și să ai agerime. Pentru multă munca mea reprezentată un serviciu anonim, însă adevărata măsură a responsabilității meseriei mele o dă tabuul celor trei minute — de la «și 15» și de la «și 40» — ale fiecărei ore, cînd respectăm zona de silans (silence), cînd ascultăm dacă nu cumva se aude vreun apel al unei nave în sinistru. Am 38 de ani de navigație. Am plecat odată lăsînd copil de o lună, și cînd m-am întors l-am găsit de douăsprezece. Nu vreau să analizez cit am stat în viața mea acasă și cit pe mare, de frica rezultatului. Și totuși unii nu ne apreciază așa cum e meritat. Le-aș propune un schimb, sa treacă și ei un timp în locul nostru. Atunci n-ar mai socoti munca noastră mai puțin dificilă decît a aviatorilor, de exemplu.

La fel ca o uzină, ca o fabrică de pe uscat, o navă e o întreprindere economică

— Cine sint? Contabilul șef al navei, Constantin Nișescu. Am fost în Centrala peștelui, cunoșteam viața de ocean din birou și deodată mi-am dat seama că-s depășit. Acum vîd altfel lucrurile. Mă bate gîndul c-ar țî poate bine ca nava să fie o unitate economică de sine stătătoare, cu o evidență a economicității care s-o facă să-și cunoască direct și imediat rentabilitatea; o unitate care să aibă unele posibilități de inițiativă. Ni s-a întimplat să ne ceară o firmă calamar, să avem la bord și să nu putem vinde. Ar mai fi bine să avem, în cîteva locuri, ca de exemplu la Las Palmas, depozite frigorifice; ca să nu fim supuși situațiilor conjuncturale, să nu putem fi speculați de partenerii străini care știu că avem pește, dar mai știu și peștele e o marfă lesne alterabilă. Și ar fi necesară o mai bună dirijare a navelor, potrivit migrării peștilor. Avem o flotă de pescuit apreciabilă, rentabilitate se poate obține, însă lucrurile nu trebuie soluționate de oameni din birouri, ci de oameni care cunosc realitățile pescuitului oceanic și ale pieței peștelui.

Riscăm, ochii care nu se vîd se uită

— Cine sint? Iosif Chirvai, inginer electrician, am 30 de ani. S-au opus și mama și soția să devin marinar. Primul voiaj m-a decepționat, n-am găsit multăduat spirrit marinăresc și nu m-am împăcat nici

cu optica milităroasă a unora. Însă cel care renunță doar după un voiaj nu-i făcut să fie marinar. Pe uscat, am lucrat șase ani în proiectare; pe vas însă mi-am însușit partea de exploatare. Aici viața-i dură și nu toți rezistă. Simți nevoia să te plimbi, n-ai știri de-acasă... Cînd te întorci, simți că și pentru tine și pentru soție a apărut obișnuința de a trăi sîngur. Și asta-i foarte dăunător familiei. Îți găsești soția mai apropiată de rude decît de tine. Și încă un lucru, ți-e frică de boală. Și, în general, te frămîntă că-ți lași soția să rezolve singură problemele care apar pe uscat. În ceea ce ne privește, prin februarie așteptăm un copil.

Ca într-un țarc, la pupa

— Cine sint? Iosif Dogăroiu, motorist. Sintem oameni care avem o viață grea. Cum ieșim din cart, ne gîndim acasă. Odată, cînd am plecat, am lăsat-o pe nevastă-mea sănătoasă și la întoarcere am găsit-o în spital. Ori zăcem în cabine ca niște lei în cușcă, ori ne plimbăm ca într-un țarc pe punte, la pupa. Mai vin peste noi și furtunile. Ca aia de trei zile de la Biscaya. Nu mai stă nimic în picioare, nu se mai poate găti, și mîncăm pline cu brînză și ceapă. Vaporul face ca toți dracii. Înțepenim toți la posturi. Și-o ținem așa zile întregi. Toți obosiți, nervoși. După ce se liniștește, dormim ca niște lehuze.

Totuși, drumul spre casă

— Cine sint? Ștefan Bănescu, ofițer I, electronist. Am absolvit Școala superioară de marină «Mircea cel Bătrîn» din Constanța și navighez de vreo cinci ani. Am văzut multe țări și orașe; totuși cel mai bine m-am simțit în drum spre casă: ...Gibraltarul, Mediterana, Bosforul, Tulcea. Toți avem calendare și chiar de la plecarea începem o numărătoare inversă a zilelor. Pe traulere e și mai greu, oamenii trăiesc șase luni la fel, egal, monoton, doar între o lansare și o virare. Bineînțeles, avem și clipe exceptionale. Odată ne întorceam la Tulcea și tocmai pe Dunăre a trebuit să scoatem un motor din schemă. Era furtună, canalul îngust, și a lăsa fără propulsie o navă atît de mare era foarte periculos. Dar cred că toată operația n-a durat decît vreo cincisprezece secunde. Am un șef, Petre Toma, de la care am învățat foarte multe. Pentru el nu există avarie care să nu poată fi reparată.

Căsuța noastră, cuibușor de nebulii, te așteaptă ca să vii

— Cine sint? Un marinar. Ion Tatu, dar dumneata zi-mi ca și ceilalți de pe vas: nea Lică. Am nevastă, copii. Dorului îi fac față prin muncă. Spre deosebire de ceilalți, eu am pe vas două sarcini: muncesc, dar și cînt. Trebuie să-i distrez pe oameni. Pianul, el e șeful meu! Sint notist din cap pînă-n picioare. Și am capacitate mare în stilul meu. Munca la încărcatul vasului îmi cam strică mîinile.

Răspunsul acesta din urmă a fost al unui bărbat simpatic foc, mereu tchinat dar și mereu iubit de cei din jurul său; a fost răspunsul unui bărbat care cînta la pian, cu gesturi solemne de concertist, cîntece teribile de lumești; a fost răspunsul unui bărbat cu vocea serios asprită însă ascultată cu neașteptat de mult sentimentalism.

Să rămînă între noi!

Pentru a găsi răspunsul la o întrebare, am stat pe teritoriul temporal statornic al lui «Polar II» exact douăsprezece ore: de la zece fără ceva dimineața pînă la zece fără ceva seara.

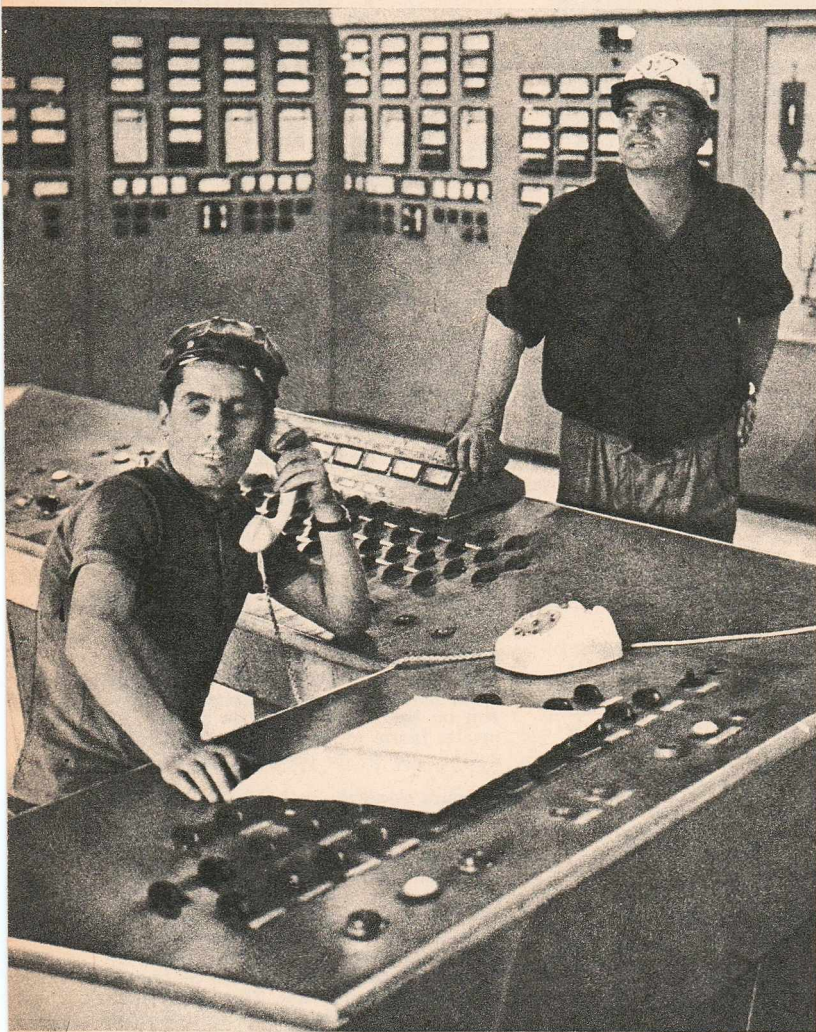
Și v-o spun, dar să rămînă între noi, eram destul de mulțumit de documentarea mea; însă replica de despărțire a comandantului Bondalici m-a readus cu picioarele pe covertă.

— Degeaba, nu ne puteți înțelege. Poate doar dacă ați merge măcar într-o cursă cu noi. Haideți acum, facem revelațiunile pe ocean și apoi ajungem și-acasă. Vorbele astea mi-au fost spuse vineri 27 iulie, la Tulcea, în port, cu atîta gravitate încît m-au tulburat în cel mai dat naibii sens al cuvîntului. Pentru că era în ele o chemare și a oceanelor, și a peștilor, și a acestor oameni care-s în vizită din cînd în cînd pe la noi, pe uscat. O chemare la un drum, la o experiență de viață care ar putea să ajute pe oricare dintre noi să-și răspundă — cu un adevăr — la întrebarea aceea dificilă, pe care mă tem că prea rar, mult prea rar, ne-o adresăm nouă înșine: Cine ești?

Nelu IONESCU

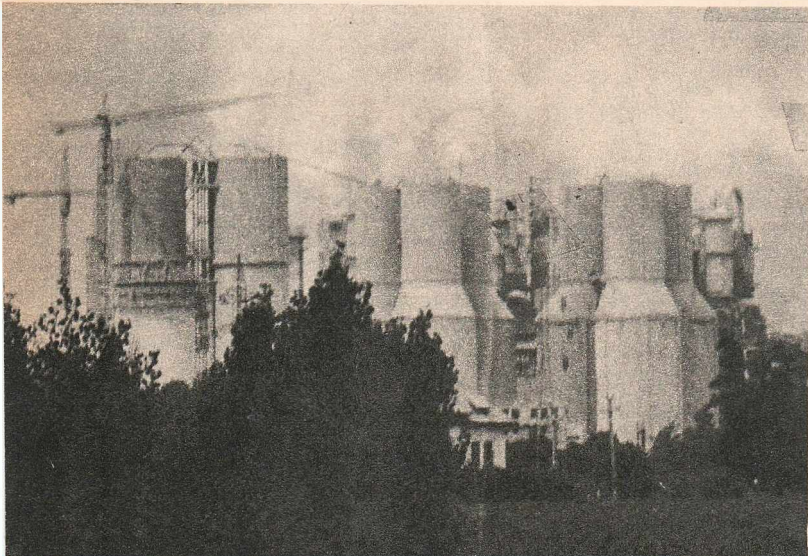

20 % DIN APARTAMENTUL DUMNEAVOASTRĂ ESTE CONSTRUIT AICI!

Cocătorul Grigore Mîndruț (stînga) și Ion Mija, directorul tehnic al combinatului, doi dintre interlocutori, în «cabina transatlanticului»...

Citadelă a construcției republicane.

...O duminică însorită în Tg. Jiu; însorită, vreau să zic, în centrul orașului — dincolo de oraș însă, la cîțiva kilometri, soarele se pierde în trîmbele de praf ale Combinatului pentru liant și azbociment Tg. Jiu (fabrica de ciment, de var și de produse din ceramică, cărămizi și țigle, pentru neinițiați).

Din 1965, de cînd a fost dat în funcțiune, și pînă astăzi, focul nu a încetat să ardă aici; aici unde nu există dumi-

nici, plimbări de 1 Mai, revelion ș.a.m.d. Se lucrează în trei schimburi, agregatele funcționează în permanență. Și tot în permanență, prin coșurile uriașe, nu încă suficient de înalte (vor fi ridicate mai sus în curînd, deși personal eu unul nu văd rostul ăsta!), valuri și valuri de praf alb, extrem de fin, — zi și noapte, fără întrerupere —, se aștern peste iarbă, pomi, șosea și peste chipuri. Foarte grea, extrem de grea această problemă a poluării (caracteristică dealtefel tuturor fabricilor de acest gen de pe continent), și intenționat am început cu acest aspect, pentru a se înțelege încă din capul locului că nu este răi aici și nici condițiile de muncă nu sînt dintre cele mai ușoare. Dimpotrivă!... Cu toate că începînd din primul trimestru al anului viitor — moment în care se va atinge o producție mărită — acest combinat va deveni cel mai mare de acest gen din Europa!

...Două mii patru sute de muncitori își desfășoară activitatea aici; e o mică lume, «o lume a cimentului, o lume a prafului și căldurilor enorme, a laptelui gratuit și a zecilor de kilograme de sifon înghițite zilnic. Ion Mija, directorul tehnic al uriașei întreprinderi, mă conduce prin diverse secții. Salariul mediu lunar este, aici, satisfăcător și cu toate acestea se constată o fluctuație neobișnuit de mare printre muncitori; majoritatea lor sînt navetiști (în acest scop s-a încheiat și o convenție cu I.R.T.A!), ar putea fi o explicație asta; totuși, se pare că principalul motiv al acestei fluctuații permanente rămîn tot condițiile foarte grele de muncă din anumite secții, temperatura și — nu în cel din urmă rînd! — zgomotul. Un zgomot năprasnic, care îți încrețește pielea, te amețește, urlăm unul la altul, dar nu se aude nimic, nu ne putem înțelege și trebuie să ieșim de aici, din hala «morilor» de măcinat piatra.

Da, nu e jucărie munca de aici! Aici, unde se produce 20% din întreaga producție a republicii. Fiecare 20%, stimate cititor, al apartamentului dumneavoastră este așadar construit aici, la Tg. Jiu!...

Urcăm pe o scară în spirală, nu pot rezista ispitei de a privi printr-o sticlă albastră, un soi de vizor confecționat anume, flăcările dintr-unul din cele șase cuptoare imense, rotative. Apoi îl cunosc pe cocătorul Grigore Mîndruț în intimitatea — și căldura — modernei săli de comandă, complet automatizată. Fiind și foarte sus, am nu știu de ce senzația bizară că mă aflu în cabina de comandă a unui supertransatlantic. Nu mă aflu însă pe nici un transatlantic din lume, iar Grigore Mîndruț ăsta cîștigă 1 703 lei lunar, lucrează în ciment din '56, a venit tocmai din Satu Mare, după ce a trecut prin Bicaz. Ce-ar fi făcut astăzi, duminică, dacă nu ar fi lucrat în tură?! Ce să facă?!... Poate mergea la un film să se recreeze sau la plimbare! A, nu, știe ce-ar fi făcut: s-ar fi dus la baie, pe malul Jiului, și ar fi făcut mai ales plajă, așa, cu ochii închiși!...

— Citiți presa?

Zimbește.

— Nu prea... N-am timp! Doar ziarul local...

— Aveți vreo pasiune deosebită?

— Da. Radiofonia. În puținul timp liber pe care îl am, cu asta mă ocup, repar sau construiesc aparate... Dacă sînteți de la revistă, spuneți-le dom'le ălora, care or fi ei de se ocupă cu chestia asta: ne omoară drumurile cu mașina, dus și întors. Zilnic pierdem cel puțin două ore aurea! Nu se poate găsi o soluție oare?!

...La ceramică lucrează aproape numai femei, deși munca nu este dintre cele mai ușoare, dar cel puțin e mai aerisit și nu e chiar atît de cald ca dincolo. Zeci și zeci de femei în salopete albastre își trec una altelea printre degete, așază, stivuesc, transportă case întregi! Cărămizi, mii și mii de cărămizi — circa 90 000 de bucăți zilnic, ceea ce ar fi echivalentul a două aparatamente convenționale (două camere). Zilnic, două astfel de apartamente sînt mîngiate de palmele bătătorite a zeci și zeci de femei. Îl întreb pe inginerul Mija (extrem de amabil acest om, deși e, cum să zic, director totuși; merge la cot cu mine, îmi explică totul cu bunăvoință, sîntem amîndoi albiți de praf) ce salarii se pot «scoate» aici. Chiar și 2 000 de lei, dar e vorba și de gradul de calificare. Sau de lenevie, căci se cîștigă în acord!

Nici aici nu există pauză, se lucrează în permanență. Îmi amintesc vorbele lui Mîndruț, «Noi nu avem notiunea zilei neapărat libere — e ca la C.F.R.»

săptămîna
politică

un august
al muncii

Nu ne aducem aminte de toate evenimentele pe care le trăim, chiar dac ele ne-au adus bucurii și satisfacții; dar sînt unele evenimente pe care memoria le reține ca pe niște momente cruciale în viața unei națiuni. De aceea în acest august al grîului copt, al amplei și pașnicei întreceri socialiste, memoria noastră marchează ca pe un eveniment de importanță istorică împlinirea a patru ani de la Congresul al X-lea al P.C.R.

Nu vom face aici un bilanț al însemnatelor transformări pe care le-a trăit țara și națiunea română ca urmare a programului adoptat de congres. El marchează o epocă, una dintre cele mai strălucite ale construcției socialiste. Patru ani în viața unei națiuni înseamnă foarte puțin din punct de vedere al timpului istoric. Dar dacă memoria noastră este fidelă, dacă ochii noștri au fost deschiși cu luciditate spre realitățile țării, vom spune cu mîna pe inimă, cu adîncă credință, că rostim un adevăr de necontestat: România acestui cincinal oferă mai din plin certitudinile ascensiunilor viitoare. Dezvoltarea ei e confirmată și de ochii atenți ai observatorilor din întreaga lume. Studiind tendințele economiei mondiale, un raport O.N.U. situa România, în 1972, pe primul loc în ceea ce privește ritmul de creștere a producției industriale precum și cel de sporire a veniturii naționale.

Deci sîntem pe un drum bun. Deci viața a confirmat opțiunile noastre, adevărul științific al orientărilor fundamentale ale politicii economice a partidului. Privim țara și vedem că nu există nici un sector al vieții sale care să nu fi fost profund influențat de fertilele idei ale Congresului X.

Acest august al grîului, al concediilor la munte sau la mare, este și un august al muncii. Sub soarele torid sute de mii de oameni au strîns o recoltă bogată. În fiecare zi județele țării au anunțat terminarea campaniei de recoltare. Dar timpul grîului nu s-a încheiat, bucatele — cum spuneau străbunii noștri — trebuie pregătite pentru lungul drum al pîinii. Aceasta este și înțelesul apelului adresat de către tovarășul Nicolae Ceaușescu comuniștilor și tuturor oamenilor din agricultură. Să avem grijă de piinea poporului ca ea să fie bine chibzuită. Aceasta a fost esența apelului secretarului general cînd indica să se aplice riguros măsurile stabilite de Comitetul Executiv și să se ia toate măsurile de depozitare în cele mai bune condiții a recoltei. Pentru că piinea e muncă și sudoare, și nimic nu e mai sfînt decît munca și sudoarea omului.

Dar august 1973 nu e numai luna tradițională a grîului, ci și a marilor eforturi pentru intensificarea realizării investițiilor. Îndeplinirea angajamentului național de îndeplinire a cincinalului înainte de termen impune ca pe fiecare șantier să se lucreze în aceste zile la cotele maxime ale graficelor de execuție. Dincolo de succesele evidente și bineștiute sînt și unele rămîineri în urmă, dar, în același timp, și mari posibilități care pot fi puse în valoare. Acest august impune deci o amplă mobilizare, în care nici o oră să nu fie irosită. Pentru că timpul ține totdeauna cu cei harnici.

Horia PĂTRAȘCU

Cornel BOZBICI

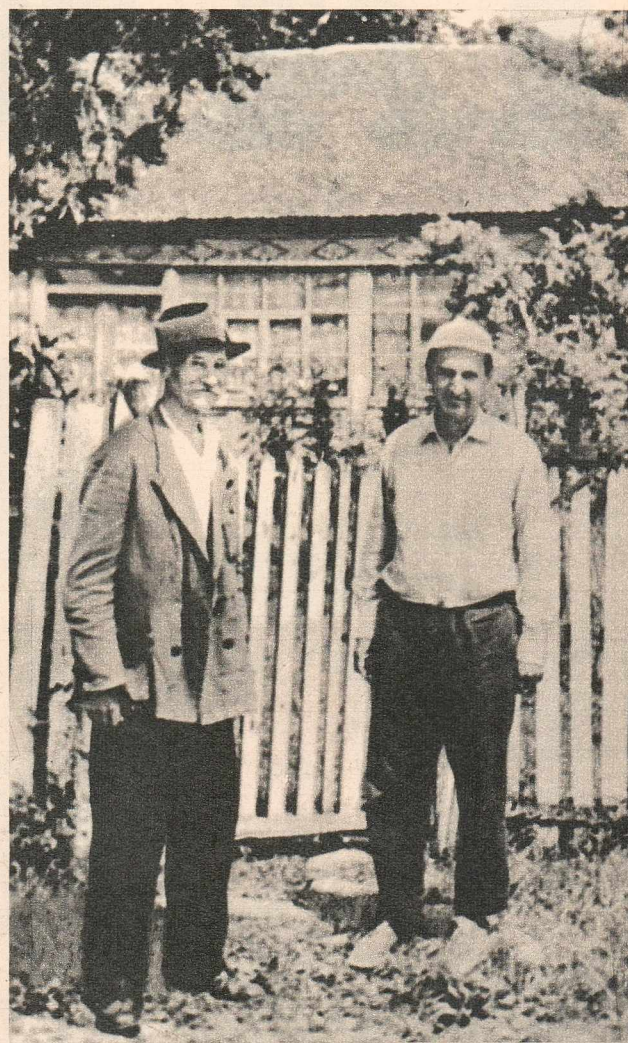

Tatăl poetului.

Casa lui A. Dima, unde locuia Miron Radu Paraschivescu când a venit tatăl său de pe front.

Miron Radu Paraschivescu cu domnul Dima.

UN OM STENIC

În schimb, într-o bună zi, a intrat în casa noastră, adică a lui Dima, alt personaj, contrastând izbitor cu toți cei precedenți. Mai întâi și felul cum a sosit era altul: nu pe jos, nici cu trenurile ce umblau în bobote, nici cu trăsura, ci cu un poștalion tras de cel puțin patru dacă nu de șase cai trăpași, din care a coborât un bărbat înalt, voinic, cu glas puternic, detunător, cu o manta-șubă, lungă peste genunchi, cu o căciulă uriașă cenușie, de oaie Astrahan sau caracul, cu ochelari pince-nez, cu mâini frumoase și puternice pe inelarul căreia (al uneia din ele) strălucea un masiv inel de aur cu pecete.

Dînd ordine scurte și clare vizitivilor să descarce cu grijă tot ce adusesese, conserve, cutii de zahăr etc., el se repezi la mine, mă cuprinse cu minile-i puternice de subsuori și mă-nălță pînă-n tavan, înaintea de a începe să mă sărute și să se joace cu mine, punîndu-mi și zeci de întrebări.

Apoi, întorcîndu-se spre mama pe care-o îmbrățișă mai mult în fugă, tata se dădu cu un pas înapoi (așa cum trebuie să fi făcut Barbey d'Aurévilly cînd l-a vizitat pe Léon Bloy care i-a spus că nu vrea nimic decît să-l admire, iar scriitorul, faimos pe atunci, s-a dat înapoi cu cîțiva pași, și-a pus minile-n șolduri și a exclamat: «Eh bien, admirez moi!...») «Ce zici, Pauline, cum sînt îmbrăcat, cu căciula și cu șuba asta ca un bolșevic?...»

A fost prima oară cînd am auzit cuvîntul acesta, care avea să constituie axul vieții mele, și el era rostit de un om pe care-l iubeam fără să-l fi cunoscut prea bine, cu un ton puternic și mîndru, cu un ris sănătos ce-i dezvelea gingiile și dinții strălucitor de albi, puternici și regulați.

Nu țin minte multe lucruri din vizita aceea fugitivă a tatii la Văleni. Dar atmosfera stenică, de încredere și optimism robust ce se degaja din toată făptura, gestul și vorba lui, o simt și acum, cînd au trecut 50 de ani peste ea. Și cred că aceasta însemnează a crea în viață: a lăsa o urmă vibrantă care să te pătrundă și să te reconforteze la cea mai palidă adiere a amintirii. Nu știu cîte calități, reale sau imagine, va fi avut ori ba dragul meu tată, dar aceasta de care pomenii, sigur o avea. Era, ceea ce se cheamă azi cu un termen cam medical parcă, un om stenic. Nu numai că purta-n el sănătatea, dar parcă o și comunica altora cu care venea în contact.

Și, în antipod, sau ca fața umbră a aceleiași planete, ca un revers de medalie, cît de întristătoare și deprimante erau stările pe care el le creă, sau mi le crea numai, prin scurtele dar zguduitoare izbucniri de furie și violență. Violență verbală, bineînțeles, căci munca lui de pedagog trebuie să-i fi constituit reflexe rezistente împotriva dezlănțuirii fizice a furiei, enervării sau contrarietății.

Așa s-au petrecut lucrurile și acum, după descinderea spectaculoasă în poarta căsuței lui Dima, din poștalionul său.

Mama l-a pus, se vede, la curent cu vizita lui tanti Zoe și cu trimiterea emisarului evreu la Constanța. Atunci, tata nu s-a mai putut stăpîni și-a avut loc o adevărată scenă de gelozie care minților evaluate de azi le-ar părea absurdă și fără obiect.

Că era, într-adevăr, și absurdă, și — mai ales! — fără obiect. Nu știu, repet, cine-o fi fost acel misit evreu, dar știu că numai

la azul numelui său, tata s-a crispat: lar cînd mama i-a mai și spus că-i cususe cămașa, crisparea s-a transformat în furie și reproșuri. Bietul tata era (curios pentru un om de vîrsta, constituția și înfățișarea lui puternice și frumoase) nici mai mult, nici mai puțin gelos pe biata mama, care, ea, sărmana, numai spre a stîrni gelozii nu fusese făcută, micuță și firavă cum era, mereu preocupată de ale casei, școlii și de cărțile sale.

— Dar, Romică, înțelege-mă că nu puteam trimite să mă reprezinte pe un om în zdrențe!... Îi era cămașa sfișiată tocmai în față, n-avea nici o vestă, nici un laibăr peste ea, așa că singura soluție era să i-o cos...

Nu știu ce-a mai obiectat tata, fapt e că s-au despărțit într-o atmosferă mult încărcată și neguroasă, față de aceea senină și tonică prin care-ncepuse vizita lui.

Căci vizită fusese, popas, dar nu prelungit, și nici conviețuire măcar de două-trei săptămîni.

Între timp, începuse binișor primăvara. De război și de nemți se vorbea ca de amintirea unui coșmar greu, dar trecut.

Eu îmi luasem în primire domeniul atît de vast și fericit al copilăriei mele, care era livada din dosul casei.

Aș vrea s-o descriu și mi-e teamă. Prea am cheltuit din emoțiile și impresiile pe care mi le-a dat, în poezioarele mele unde e vorba de grădini, de arbori și, în general, de universul fremătător și misterios al vieții vegetale, de tărîmul miraculos al tuturor ipotezelor care e, pentru un copil, grădina,

livada, oricare-ar fi ea. E și firesc ca asemenea universuri să fie populate cu naiade și pitici, cu lighioane blinde sau feroce, cu Strîmbă-Lemne și Sfarmă-Piatră, cu tot ce imaginația unui popor de pădureni și grădinari a putut ridica la o treaptă simbolică sau — și mai bine — hiperbolică.

Din grădina cu gardul ei înnegrit, din scînduri lungi puse de-a lungul, orizontal nu vertical, prinse-n bulămăci, destul de rare ca să-mi încapă botul ghetei prin ele, destul de puțin înalte ca să-mi pot îngădui îndrăzneala de-a le sări, puteam oricînd trece-n stradă, dar mai ales puteam oricînd să o văz, să-i răspund sau să conversez cu coana Lina, vecina noastră bună și mereu binevoitoare de pe strada Progresului. Ea mă chema deseori, probabil și fiindcă se plictisea nițel cam mult în sihăstria de călugăriță în care trăia, și mă poțea la cîte-o cafeluță. Astfel am cunoscut și eu — la cîte sute de ani după logofătul Tăutu? — botezul filigenei de cafea neagră, «turcească», opărindu-mi din prima sorbitură limba de parcă mi-ar fi jupuit-o cineva de vie. Și doar coana Lina îmi dăduse și pine pe care s-o înmoi în lichidul negru-cafeniu, și mă prevenise să nu-l sorb dintr-o dată că e foarte fierbinte.

Dar, îmi dau de-abia acum seama, a bea cafea și a o bea cum trebuie, e o chestie și de temperament, și de educație, adică de obișnuință dirijată. La noi în casă nu se bea cafea; iar mamei nu i-am istorisit, de rușine, pășania mea cu cafeaua coanei Lina.

Dar amintirea arsurii ei o port și-acum pe limba nesățioasă pînă azi de dulciuri și răcoare.

IARBA

Trece campania grului, vine în toamnă campania porumbului, între timp mai se ținem și alte campanii. Dar cine va spune oare că există și o campanie a ierbii? Din cine își va aminti că pe durata unei vieți întregi, până în prima jumătate a toamnei oamenii cosesc de mai multe ori iarba, otava, și lucerna, și trifoiul? Până se întinde toamna cu frig peste toate fânețele și peste toate grădinile, crește iarba de mai mulți ori pe harta unei patrii. Și nu spunem niciodată «campania ierbii», sau a trifoiului sau a lucernei, căci a cosi și a usca iarba, trifoiul, și lucerna, sînt munci tot atît c

Fotografie de Ion PREDOȘANU

elungate și de statornice pe cât sînt zile și toamnele de veșnice.

Coșește omul toată vara și se păzește de ei și umblă printre ploii, are răbdare să aștepte venirea ploilor, apoi are răbdare pînă d'ele se răzbuună și lasă cerul limpede. Se sculă de dimineață, cît mai găsește iarba de rouă, taie cîteva brazde bune pînă răsare soarele și numai apoi se așază și mîncă poftă de bucate. Iși bate coasa pe față pe dos, după cum a prins nărav, cu vîrfurile canului sau cu fața lată a ciocanului, tot pînă cum are obiceiul. În finață sau în poiană împrăștie o larmă de coasă bătută, care se

aude și peste deal, și peste pădure. Trebuie să iasă gura coasei nici prea lată, nici prea subțire, neîndoită, și să aibă lucire de argint moale, peste care trece piatra și o netezește. Niciodată mintea noastră destoinică nu va putea născoci ceva care să înlocuiască ilăul și ciocanul, și coasa, și piatra, și tocul pentru piatră. Să înlocuiască o coadă de coasă bine strunguită, pe măsura mîinii și a statului de om, sau un mîner de coasă bine lustruit, pe care-l strînge palma dreaptă și îl împinge ritmic, cu ușoare zvicniri. Nici o apă nu va spăla de tot dunga neagră din palma stîngă a coșăului. Cine a cosit o dată, poartă toată

viața lui în palmă o dungă neagră de pămînt și de esențe amare de iarbă. Am văzut mașini care tund iarba pămîntului, dar ce să faci cu o asemenea mașină în poieni și pe dealuri? Căci numai coasa se face șerpuitoare, după cum este și pămîntul de vălurit, și numai după coasă rămîne pămîntul neted și luminos.

PÎNĂ SĂ ÎNVEȚI LA COASĂ...

trebuie să stai ani buni la împrăștiatul brazdelor, la greblat și la făcut clăi. Cînd coșăii se odihnesc la amiază, mai prinzi pe ascuns o coasă lungă «de 90», încă o dată cît tine de mare, și cu ea ciopîrțești smocuri de iarbă mai mîrginașe. Împingi cu toată puterea ta de copil și nimeni nu te vede, coasa cam trece peste iarbă, pe deasupra, zici în sinea ta că nu-i bine ascuțită coasa, apoi că e prea mare, apoi că e prea cald. Încerci așa mai multe veri, pînă cînd într-o zi vine vremea să te fâlești în fața celor mari, și ei te bagă în brazdă la mijlocul șirului, și după cîteva metri nu mai poți ține șirul lor, și e frică de cel din spatele tău, care negreșit te va ajunge și-ți va tăia picioarele. Așa că trebuie să te întorci, rușinat și inciudat, tot la brazde, iar cu întîrzierea asta și-au rămas acum, în urma celor cinci sau șase coșăii, mai multe rînduri de brazde neîmprăștiate. Iarba e mare și brazdele sînt groase, le scuturi cu obidă și le împrăștii, te bucuri unde se subțiază brazda și mergi mai repede. Te oprești uneori și te rezemi în furcă, uitat cu gîndul cine știe unde, poate la cei din sat care acum se scaldă. Soarele sus, cîte un rîun îți dă tîrcoale, dacă e albină trebuie să fugi în tufe, să-ți scape urma. «Vezi că rîmii de noi», vocea te aduce iar în brazde, încerci să mergi cu trei deodată, doar s-or termina mai repede, soarele sus, apă ai băut de mai multe ori, așa că degeaba și-ai mai face drum pînă la cofă. Dar sub o pală de iarbă, dezvelești dintr-o dată un șarpe încolăcit. Dai cu furca, nu-l nimerеști, el fuge sub alte brazde. Ocolești locul acela, faci o roată mare pe pămîntul gol și aștepti într-un picior, rezemat de furcă, să treacă primejdia. Pe oriunde ar veni un șarpe spre cercul tău magic, l-ai vedea. Dar dacă mai sînt și alții? Dacă nu e năpîrcă, cum zic coșăii, și are pe cap acel V dantelat? Mai bine să ocolești de-acum locul, pînă la apusul soarelui, cînd mor toți șerpii loviți... Mai bine la greblat...

Grebla lasă pășunea curată, drumuri și drumuri de coasă, iar pe mijlocul lor o pereche de urme de la picioarele crăcănate ale coșăului. Ai putea ghici, după cît sînt aceste urme de apropiate sau de depărtate, cine anume a cosit pe acolo. Poți să vezi atîtea lucruri pe unde trece grebla: o gaură de fagure sălbatic, dar locul este încă primejdios, unele albine rătăcite mai zumzăie deasupra lui; sau un lanț de furnici roșii, un du-te-vino, semn că furnicarul se mută. Oare cum or fi arătînd furnicile ălea termite din «Căpitan la 15 ani»? Cu cît să fie mai mari decît cele mai mari furnici negre?

Ziua se-nclină spre răcoare, îți vine rîndul să calci clăia, apoi să calci finul din căruță. Cel mai frumos lucru la o clăie este parul. Cine a călcat o clăie știe să-l privească cu atenție, îi numără pînă la vîrf cioturile lăsate de secure, îi privește coaja, care are atîtea desene, îi găsește cîte o mlădiță scăpată de secure. Toate acestea le vezi pe rînd, rotindu-te mereu în jurul parului, în vreme ce clăia se înalță. La mijloc clăia se lățește, poți să umbli o vreme lără să te mai ții cu mîna de par. Găsești în fin cîte o jordia de arin, o lei și o cureți de frunze, plesnești cu

ea aerul. Îți faci niște obiceiuri ca să mai treacă vremea. Cînd vine sus pala de fin, să dai întii cu piciorul în par, apoi să lovești finul cu jordia, apoi să te lovești cu jordia peste mîna, și numai după toate acestea să calci pe finul care sosește la tine. De bună seamă, nimeni nu știe de legea ta, dar în felul ăsta dacă în fin ar fi un șarpe, el ar fugi, dacă în fin ar fi un spin, el ar cădea jos, dacă în fin ar fi o urzică, ea s-ar veșteji. Ajungi așa la vîrfurile clăii, și se dă o greblă și piepteni bine vîrfurile, și se dă un colac de fin și îl înfășori pe vîrfurile parului. Pui capac clăii, te uiți apoi peste văi și peste pășuni, lumea unduiește în aburii serii. Ți se întinde o furcă, te prinzi de coarne bine și îți dai drumul încet pe clăie. La umbra clăii pe care tu ai făcut-o este acum răcoare. În jurul clăii pămîntul este neted și frumos, ca un obraz de bărbat proaspăt ras, ai vrea să te rostogolești pe coastă la vale, dar pînă să fie cu adevărat seară mai este vreme.

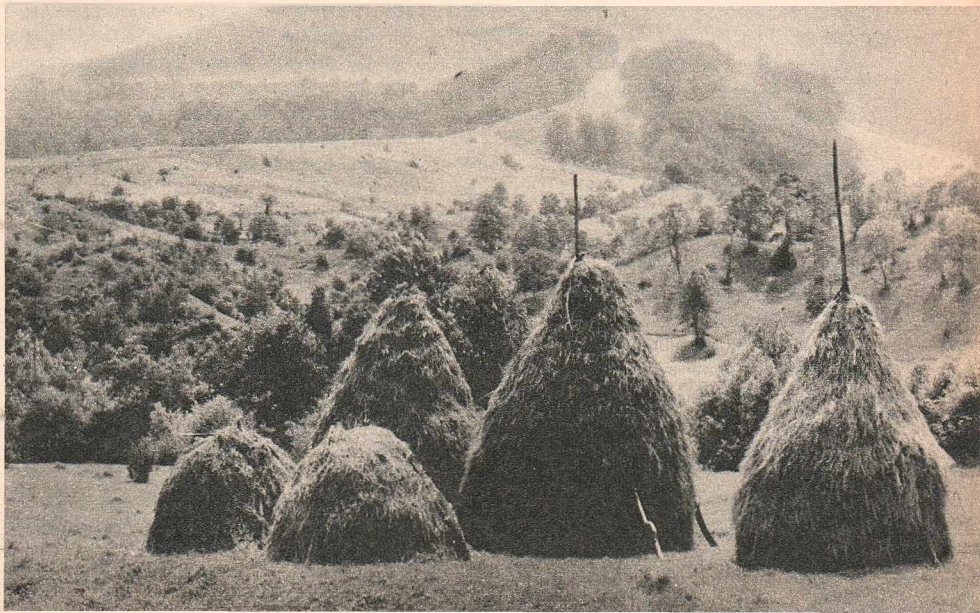
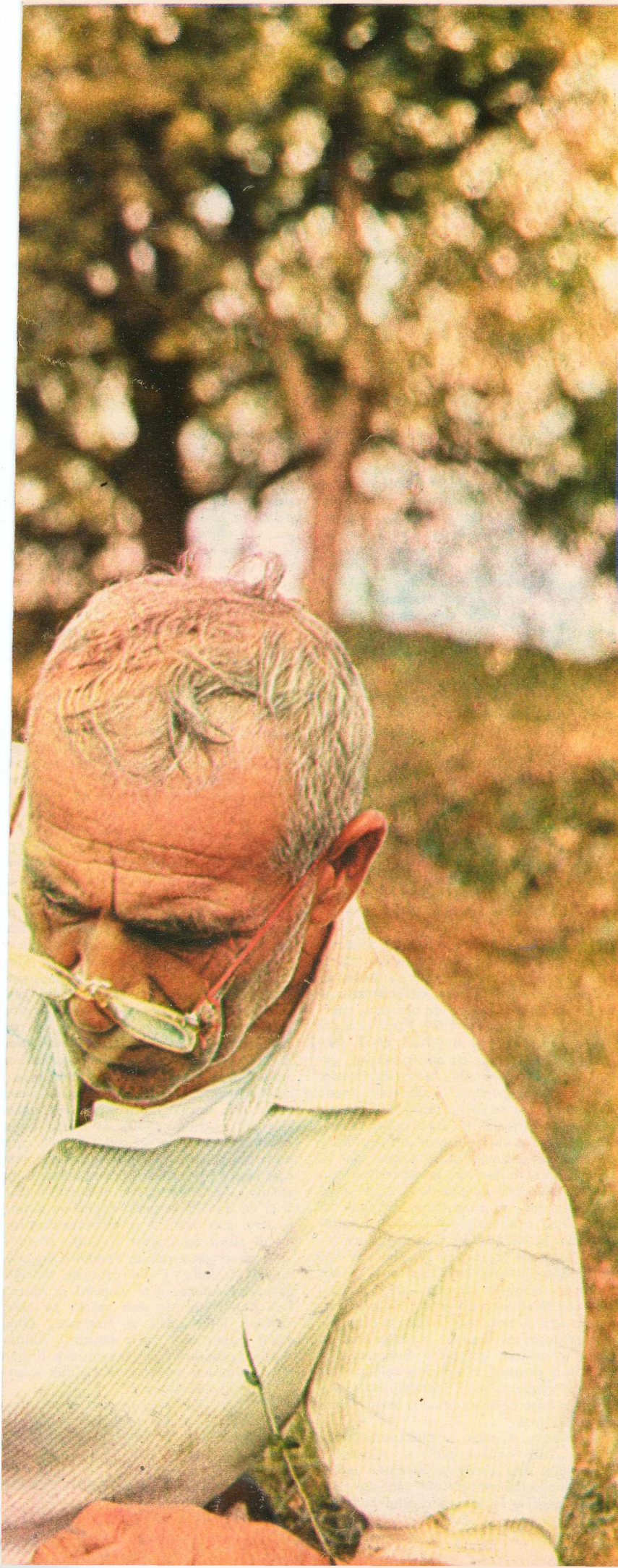
UN CAR CU FÎN...

este altcumva clădit decît ați putut vedea dumneavoastră pe la unii pictori. Cît de jalnice și de lăsate mi s-au părut totdeauna la Grigorescu carele încărcate! Mă rog, arta cu ale ei, dar dacă tot te apuci să clădești fin pe un car, atunci așază-l bine, să-l poți duce pînă acasă! În colț, la loitră, pune fin mai mare și zidește bine colțul. La fel în celelalte margini, și numai apoi aruncă umplutura la mijlocul căruței. După ce ai clădit înalt și trainic, după ce ai greblat o dată de jur împrejur, trage peste fin o rudă groasă de stejar și apas-o bine de lanțuri la capete. Te folosești de cumpănă să se îndese bine finul, apoi tragi cu grebla frumos ce-a mai rămas risipit, împlinți greblele cu coada înainte în fin, fixezi deasupra furcile și coasele, așa ca să nu le tragă afară crengile de care s-ar agăța pe drum. Înhami caii și, dacă ai drum cu pantă, pornești cu frînă de lanț pe roțile dinapoi. Pînă în sat drumurile sînt anevoioase, pe alocuri le-au mai spart și ploile. Dacă le cunoști bine și stăpînești bine caii, poți să treci cu un munte de fin în căruță chiar și peste punțile iadului.

SEARA...

a rămas în schimb cumva tot idilică. Despre o seară de vară artele, și mai ales poezia, nu mai pot fi învinovățite. Există o frumoasă simplă despre care nu poate vorbi decît poezia idilică. Una dintre aceste seri este, poate, și seara întoarcerii de la fin în căruța încărcată. Copilul stă în căruță cu fața în sus, el vede stelele nemișcătoare și frunzele de alun care sînt mișcătoare. Cum trece căruța, frunzele ating stelele, așa cum și-ar trece o pleată udă peste obraz. El închide ochii, așteaptă încordat acolo în întunecime, și foarte curînd trece legănat prin văi subpămîntene. El a străbătut drumul de mai multe ori, cunoaște durata mersului, cunoaște locurile mai însemnate de care s-a legat ochiul său. Copilul pune acum rămășag cu el însuși. Dacă ar deschide ochii, s-ar afla în dreptul tufei de măceș sau lingă pilcul de mestecenii? Poate sînt mestecenii... apoi trebuie să vină o colibă... apoi caii trec printr-o apă rece și fornăie pe nări cînd simt răceala udă la picioare. Apoi valea în care se găsesc mure... cărarea pe care a văzut un șarpe mort... dealul pe care primăvara se ține măsurătoarea oilor... locul lui Pintican... fîntînița... un pîrleaz... satul... casa... somnul...

Dinu FLĂMÂND

scriitori de azi

geo bogza

«La un an după răzcoalele din 1907, eu, spune scriitorul în *Mărturii despre Tudor Miu*, mă nașteam în partea de miază-noapte a aceluia oraș (Ploiești, n.n.), unde începea drumul spre munți, pe valea Teleajenului, dar unde de asemeni se afla o rafinărie cu numele de Vega». În adolescență, scriitorul «încercase aventura de a deveni marinăruș». În toamna anului 1927, pe când locuia la Bușteni, proiectează editarea revistei «Urmuz», care apare la Cîmpina în 1928. Începuturile literare ale lui Geo Bogza evoluează sub semnul mișcărilor de avangardă. Semnificativ, în acest sens, e următorul fragment din *Mărturii...*: «În zilele în care l-am cunoscut pe Miu, l-am întâlnit de asemeni cu totul din întâmplare — pe când prindeam cu pionere prin restaurantele din Cîmpina așiful viitorului «Urmuz» — pe Alexandru Marius, actor al Teatrului Național, frate cu Ilarie Voronca, întâlnire hotărâtoare pentru mine, cel din acea vreme. Pornind de aici, am intrat repede în legătură cu acei pictori și poeți, toți furioși pe viața din jur și vrînd cu violență altceva, care tipăriseră *75 H.P.*, *Punct*, *Integral* și aveau să fie, în anii următori, prietenii mei într-o exasperare și iconoclastie». «Anii următori» constituie pentru Geo Bogza perioada unor producții lirice, de frondă și revoltă împotriva burgheziei, exprimate, precizăm, nu totul, într-un stil exclusiv avangardist. În special, mentalitatea egoistă și fariseică burgheză găsește în Geo Bogza un adversar de maximă virulență. A «scandaliza» această mentalitate e supremul deliciu al tînărului poet. În *Poem ultragiant*, închinat unei slujnice, Geo Bogza declară: «Scriu despre tine poemul acesta/ Pentru a face să turbeze de ciudă fetele burgheze/ Și să se scandalizeze părinții lor onorabili». Sînt aici spiritul și atitudinea poeziei lui Geo Bogza din volumele *Jurnal de sex* (1929), *Poemul invectivă* (1930). În biografia spirituală a lui Geo Bogza, anul 1933 e anul unor radicale primeniri. Pentru semnificativa și emoționanta lor autenticitate mai cităm din *Mărturii...* rîndurile următoare, care credem că spun mai mult decît orice comentariu: «Și a venit 1933, anul cînd — pentru înția oară — m-am confruntat cu istoria timpului în care fusese dat să trăiesc. Atunci, lava temperamentului meu a izbucnit iarăși, de data aceasta cu o dramatică justificare morală: împotriva fascismului. Buștenii, Cîmpina, Ploieștii, cu micile lor ziare și tipografii, au rămas într-o altă

lume, și m-am pomenit în trepidația redacțiilor bucureștene, în vuietul rotativelor, aplecat peste telegrame care îmi ardeau degetele și creierii, în plin vîrtej al unor evenimente ce își dovedeau tot mai mult cruzimea și nebunia, iar mie, nonconformistului, iconoclastului, brusc trecut la o altă viață, îmi era dat — poate ca pedeapsă — să mă număr printre cei ce încercau să apere rațiunea, cultura, valorile morale ale omenirii». Încep, acum, «anii împotrivrării» lui Geo Bogza, anii unui scris de o înaltă responsabilitate civică. Pamfletele antifasciste și reportajele scrise de Geo Bogza în acea perioadă în care sînt stigmatizate inegalitățile sociale sînt, în același timp, prin realitatea conținută și pregnanța expresiei, document și artă.

Dintre scrierile lui Geo Bogza mai notăm: *Ioana-Maria — șaptesprezece poeme* (1937); *Tără de piatră, de foc și de pămînt* (1939); *Cîntec de revoltă, de dragoste și moarte* (1945); *Cartea Oltului* (1945); *Vestitoarea furtunii* (1951); *Meridiane sovietice* (1951); *Porțile măreției* (1951); *Scrieri în proză* (5 vol., 1956-1960); *O sută șaptezeci și cinci de minute în Mizil* (1968); *Priveliști și sentimente* (1972).

În ce ne privește, lectura ultimei cărți a lui Geo Bogza, *Priveliști și sentimente*, a avut darul să ne aducă în lumina conștiinței ceea ce pînă la data apariției acesteia doar intuiau asupra structurii scrișului bogzian. Așa cum am mai spus și cu altă ocazie, cartea *Priveliști și sentimente* ne-a sporit înțelegerea asupra literaturii lui Geo Bogza, ne-a cristalizat cîteva convingeri. Acest proces al elucidării noastre a început chiar de la titlul cărții. S-a afirmat la apariția cărții de către unii critici că titlul ar fi «desuet» și «modest» în raport cu valoarea lucrării. Nimic mai fals. Titlul exprimă chiar condiția existenței literare a lui Geo Bogza. Literatura lui Geo Bogza e constituită din evocarea unor *priveliști* de natură geologică, istorică sau socială, încălzite pînă la incandescentă de *sentimentele* autorului. Un alt amănunt din *Priveliști și sentimente* ne-a dat cheia, după părerea noastră, a înțelegerii mai intime a prozei lui Geo Bogza. Spunea scriitorul despre un orologiu că «peste capetele oamenilor» el își «bătea orele cu o sonoritate solemnă și, în același timp, familiară». Termenii antitetici «solemn-familiar» mi s-au părut cum nu se poate mai potriviți pentru definirea scrișului bogzian. Solemnul, înalta gestică sacerdoțială constituie, fără îndoială, o notă reprezentativă pentru Geo Bogza. Arhitectural, scrișul său își evocă maiestatea liniilor catedralice. Iar el, scriitorul, e marele sacerdot care *oficiază* sub bolțile unui impunător templu. Dar nu e nimic din rigidul și glacialul unui distant ceremonial. Totul e încărcat de fervoarea confesiunii. De aici intensitatea emoțională a unor sentimente mereu uimitor de proaspete și autentice. Și prin care se reduce hotarul dintre solemn și familiar. (La aceasta mai contribuie aliajul sublimului cu umilul, al grandorii cu grațiosul, al ceremonialului cu obișnuitul.) Și în aceste fragmente dintr-un portret mai cuprinzător, vom mai spune că Geo Bogza e un sacerdot care nu-și ridică ochii, cuprinzătorii săi ochi, spre o transcendență iluzorie, ci îi ține aplecați, extatic și lucid, asupra oamenilor țării sale, asupra pămînturilor acestei țări cu apele și pădurile ei.

Traian STOICA

cronica literară

întîlnire cu pasărea phoenix

Cum nu se poate mai potrivit mi se pare titlul culegerii lui Al. Tudor-Miu, apărută postum la Editura Minerva, traducînd eterna aspirație spre o lume care se naște din pustiul războiului și al cenușii. Poezia din interior își extinde sensul, de fapt, ca orice manifestare de lirism în stare pură. Spațiul golit de viață se rotește ca un ocean al deznădejzii: «Muzicile celor șapte ceruri, departe./ Sunaseră-n acord prelung cîntul de moarte./ Focuri adînci și oceane imense/ Se suprapuneau peste tine, dense/ Păduri și crînguri de cristale de gheață./ Nici nu se găsea urma ta de viață./ Glasul tău vrăjitor, strigătul, ciripirea./ Nu mai erau atunci nici ura, nici iubirea./ Totul era sec și pustiit de inimă./ Cenușă topindu-se relicva minimă». Peste lumea aceasta dezolată se ridică trupul de fum al păsării năzdrăvane, un simbol de viață potențată, murmurul cîntat al poeziei: «Întîia mișcare, un pas, mai aproape/ Să fiu de tine-ntîi, cea de peste ape;/ Și alții urmară, și goană, mereu./ Să te întîlnesc, să te aud și eu./ Pasăre năzdrăvană crescînd din iubire/ Cîntecul vieții fără trezire».

Este surprinzător că dintr-o asemenea încredere în poezie nu s-a născut într-adevăr o viață mai obstinat dedicată artei și că Al. Tudor-Miu a preferat pînă la urmă exercițiul sporadic, lăsînd în urmă virtualități neîmplinite. Directorul școlii electrotehnice din Cîmpina avea toate darurile și ne-a lăsat un florilegiu stropit cu țîței și cu sudoare de sondori, plin de contraste și de efecte stranii, poeme de petrol și energie, cum le-a numit în 1934. Păcat că acordurile lirismului său înnoitor, chiar dacă insolit și particular, ca efecte actuale, nu au fost ascultate mai atent de critica noastră. Efortul de europenizare a decorului poetic și citadinizarea recuzitei, vizibile în poezia imediat posterioară celui de-al doilea război, se făcuse cu mult înainte în micile orașele de provincie, supuse unui proces de industrializare devastator. Întreprinzînd cercetarea generației poetice de la '45, în urmă cu cîțiva ani, nu cunoșteam versurile lui Tudor-Miu, ca să determin amploarea saltului făcut. În *Mărturia* sa, Geo Bogza are cuvinte pline de înțelegere și admirație față de îndrăznelile unui poet care nu a părăsit ani în șir birourile societății unde lucra și care și-a făcut educația în spatele unei mașini de scris cu carul mare, iar nu în cercurile avangardiste ale vreunei capitale. Pînă la urmă, provincia, «monstru fără cap, fără gură, fără gheare», a înghițit și talentul atît de promițător al lui Tudor-Miu, iar nouă nu ne rămîne decît să citim cu atenție ceea ce ne-a rămas.

Înainte de Al. Tudor-Miu și Alexandru Lungu și mai puțin viguros decît ei, Alexandru Tudor-Miu este cîntărețul orașului industrial, provocînd emoție din vederea zidurilor înnegrite de fum, a cerului poluat și

a construcțiilor moderne. În versurile se vorbește de ziare, de radio, transformator (cu «Pericol de moarte!»), sonde, larii etc. Disonanțele se nasc în raport participarea incertă a elementului sensibil «Undeva, aici, orașul,/ Înfundat și înfriș rat,/ Cu inima de apă la zeci de kilometri/ Sprijinit pe neștiința pietrei —/ Și aer împotat./ Cu flori de hîrtie./ În vitrini ofe vis — cafea./ O piine neagră, de catife rătăcește ademenitor pe pîrtie./ Viață r pîdînd în valuri inegale./ Mîini pe alău strîng teme nentrupt./ În suspin, fii rupt./ Dansul măiestrit — iluzie-n spirală/ Condiția umană se reduce la muncă, muncă și iar la muncă. Din cînd în cînd deschide geana bolnavă a unei iubiri înt necate de «apocalipsul geometric» al lun tehnizate: «Eu lucrez opt ore pe într-un subso/ cu pereții căptușiți de apă/ Ca o mîță umezeala suie pe zid/ și mucegai înflorește scris alb pe mapă./ Cu un priete cu un dușman, cu o amică/ mă răstigne pe un jurnal cît toate zilele,/ și-n sutele miile de rubrici/ încui cifre, cifre scînteir precum stelele./ Am pe masa de lucr scrutătoare, o mașină de calcul, un tampon iau cerneală pe vîrfurile penitei/ și creez t rece ton./ (...) Vin la opt, vin la două, v noaptea,/ cum aud sirena disperată./ Și n trezesc tot timpul cu o rugă:/ să nu-ncete; lucrul niciodată». Poetul de la Cîmpina r reușește cu adevărat pe nici un alt filo Ostentația caligramelor dedicate Josephin Baker, ca și poeziile de circumstanță, cel brînd iubiri mediocre, nu ne-au spus pre mult, chiar dacă par neobisnuite în co textul provinciei românești. În schimb, po zia dedicată vieții mecanice, motorului un mașini, devine remarcabilă și merită a citată aproape în întregime, pentru a cor vinge: «În bezna, holbate, farurile tipau Motorul zvîcnea neliniști în frîne,/ scuip venin în nepăsarea nopții./ Cărnurile ars miroseau a mirt./ Facile despletite în sen nale roșii,/ trupurile răpuse se-ncleștau m strîmb./ Aprinse-n puteri se mistuiau lăur tric/ de duh de la sonda topită pe dîmb./ În fund și-n veșnicie o casă-stea-dormea Omul aiurit de noapte și sînge/ lovea î tîrie cu strigăt și colind/ Pumnii îi sîngerau muchie izbînd./ Omul corborese muchii abrupte./ Aducea eroi vînzoliți în lupte./ (...) Zbor, vînt de zori abătut pe zare. Stînse-n filfist suflet și luminare./ Omu aiurit geme hei! hei!/ Motorul amușis deplin în ulei». Mașina înseamnă o prelun gire a omului, animată de un duh telur ca o ființă adevărată.

Al. Tudor-Miu este un poet care trebui citit de către oricine vrea să înțeleagă evo luția motivelor mediului industrial în li teratura română.

Aurel-Dragoș MUNTEANU

tcm

TIMIȘOARA

LA TRUSTUL DE CONSTRUCȚII-MONTAJ TIMIȘOARA

- Hotelul «Continental»
- Spitalul municipal de 716 locuri
- Magazinul universal
- Casa de mode
- Fabrica de tramvaie (toate din Timișoara)

— Noul oraș Orșova
Iată doar câteva dintre obiectivele principale realizate de Trustul de construcții-montaj din Timișoara, întreprindere fruntașă pe ramură, deținătoare Ordinului Muncii clasa a III-a. Graiul cifrelor poate fi și el edificator în privința realizărilor acestei unități. Astfel, în primele cinci luni ale

anului în curs, întreprinderea timișoreană a realizat planul de producție în proporție de 109,4%, aceasta echivalând cu un spor de 17,3 milioane lei față de producția planificată, productivitatea cumulată pe acest interval de timp fiind de 103,7%. Cheltuielile la mia de lei producție au fost de asemeni reduse cu 6,94 lei față de cifra planificată.

Faptele, cifrele expuse mai sus creează astfel premise incontestabile atingerii obiectivului principal al Trustului de construcții-montaj din Timișoara — REALIZAREA CINCINALULUI ÎN NUMAI PATRU ANI.

ACȚIUNEA PIETONULUI

Fie că ești pieton, fie că ești conducător auto, caracterul îți rămîne același. Sigur, Ilf și Petrov aveau dreptate: pietonul a creat nu numai lama de ras, ci și automobilul. Și odată creat, automobilul a devenit un pericol fratricid. La origine sintem pietoni și ce vom fi mai departe nu știm. Numai rău să nu fie. Timp de trei zile — însoțiți de lucrători ai Direcției circulației din Inspectoratul general al miliției și serviciul circulație din Inspectoratul municipiului București al Ministerului de Interne — am verificat nu numai mașini și pietoni, ci mai ales caractere.

Circumstanțe atenuante

Cel care a trecut printr-un loc nepermis se oprește, privește în direcția noastră și așteaptă. Ne apropiem de dînsul.

- Numele dumneavoastră?
- Păi aveți buletinul arată spre tovarășul plutonier Nistor Victor, care i-l cercetează într-adevăr.
- Vă rog să mi-l spuneți totuși.
- Dumitru Justina.
- Vîrstă?
- 42 de ani.
- Profesiunea?
- Pensionat de boală. Am avut trei infarcturi.
- Înainte unde ați lucrat?
- Maistru la I.C.M.C.
- Aveți copii?
- Am trei: unul de 18, unul de 16 și unul de 14. Mă costă exact 360 lei pe lună numai medicamentele.
- Și acum unde vă duceți?
- În parc.

Stă cu privirile în pămînt, jenat, de parcă de data asta ar fi comis o infracțiune.

— Am fost pîn' la Buzești, spune Buda Elena, 72 de ani, pensionară. Nu erau pui. Am venit pîn' la Obor. Recunosc c-am greșit, dar mă grăbeam. Tot într-o fugă o țin toată ziua. Ce să fac? Trebuie să mă descurc.

- Soțul nu v-ajută?
- E mort de 8 ani. Copii n-am.
- Dar nepoți?
- Ei da, am ceva.
- Și nu vin pe la dumneavoastră?
- Mă duc eu pe la ei. Toți sînt așa. Nu se mai gîndește nimeni la ai bătrîni.
- În momentul cînd treceam strada mă gîndeam la probleme de serviciu, declară Guralivu Pompiliu, 59 de ani, șeful serviciului veterinar de la Inspectoratul veterinar al municipiului București. Eram așa de prins încît nici nu mi-am dat seama că-i roșu. Voiam chiar să mă duc la redacția unui ziar sau a unei reviste să expun cazul.
- Despre ce-i vorba, tovarășe Guralivu?

— Aici, la clinica veterinară, avem mare nevoie de un mecanic. De cîteva luni de zile ne zbatem să angajăm unul fără să reușim. Am găsit pe cineva, pensionar, care a lucrat înainte la I.X.I.N. ca betonist. A avut un mic accident, dar nu-i invalid. Ar putea să lucreze la noi cu jumătate de normă. Dar I.X.I.N. nu vrea să-i dea dovada pe care-o primește un betonist de categoria C. A venit el pentru cîteva zile să ne desfunde o instalație. Dar asta e

doar o rezolvare de moment. Mergeam acum și mă frămîntam: dacă se mai înfundă o dată ce fac?

Desigur că aceste circumstanțe atenuante dictate de felurile greutăți și necazuri ale pietonului nu sînt totuși argumente prin care putem aproba încălcarea regulamentului de circulație, a celui cod de legi — cum spunea tovarășul locotenent colonel Ene Gheorghe — prin care societatea îl constrînge să-și ocrotească propria viață. «Mă grăbeam», sună veșnică replică a pietonului traversînd neglegent. Indiscutabil, lupta cu timpul e problema principală a epocii noastre. Dar igiena rutieră trebuie să capete în conștiința lui aceeași importanță ca și igiena corporală. La marile valori de trafic actuale, singura soluție pentru pietoni este subterana. Acolo unde ea există, rezultatele sînt grăitoare. Sînt intersecții în Capitală, cum e Calea Victoriei cu bulevardul Gheorghe Gheorghiu-Dej sau Calea Moșilor cu șoseaua Ștefan cel Mare, în care necesitatea pasajelor subterane e chiar imperioasă. Respectarea regulilor de circulație ține și de educația pietonului. Ar trebui ca în școli să existe o și mai intensă preocupare în această direcție decît în prezent.

Iulia MOLDOVEANU

Aparatul Bosch a intrat în funcțiune. El stabilește procentajul de monoxid de carbon emanat de țevile de eșapament ale autovehiculelor.

Catoblepas este doar o închipuire

În prima zi de «filtru» eram obosit. Ochii îmi erau parcă încețoșați. Nu mă simțeam în apele mele. M-am odihnit bine. Și a venit ziua a doua, a doua ieșire pe «filtre». Camioane, autoturisme, furgonete fac cunoștință cu aparatul Bosch. Pe măsură ce contactele aparatului cu diversele țevi de eșapament emanatoare de oxid de carbon se înmulțesc, atmosfera pare mai încărcată. O stare de moleșală mă cuprinde. Mă ustură și ochii. Parc-aș fi stat — nefumător fiind — într-o cameră neaerisită unde s-a fumat zdravăn. Și doar în primele ore fusese cu totul altfel! Explicația este puțin transparentă. Am inspirat un aer încărcat de noxe. Concertul prelungit al motoarelor difuzat prin țevi a viciat în jur atmosfera.

Intenționam la întoarcere să mai fac ceva pe la redacție. Am fost nevoit să renunț. Îmi scăzuse puterea de concentrare, iar ochii, ochii refuzau să parcurgă vioi un text de ziar... Deci, cam aceasta — mi-am zis — e poluarea, poluarea de care se vorbește atît de mult în ultima vreme, poluarea, boala tehnicității secolului XX, boală de care cei mai mulți dintre noi, cetățeni ai urbelor, nici nu ne dăm măcar seama că suferim. O boală care scurtează insensibil viața, o sufocă... Avea dreptate bătrînul... E vorba de un bătrîn din lumea curioșilor opriți în jurul mașinilor supuse controlului tehnic al miliției, care ne spunea:

— Faceți bine ce faceți. Să se mai termine cu poluarea asta a mașinilor, că m-am săturat de ele. Cînd trece una mă fumegîndă pe lângă mine, simt că mă sufoc... știți... eu sufăr de astm...

— Poate găsiți vreun leac și împotriva coșurilor de pe la fabrici, intervine un altul.

Mi-am amintit atunci de un roman al lui Cezar Petrescu, rămas în pregătire,

preconizat — și anunțat ca atare — a intitulat «Catoblepas», încă un roman care scriitorul voia să-l adauge frescei realiste a societății românești de douăzeci de ani '19-'20. E vorba de un simbolic «catoblepas», fabulosul animal ce ucide privirile, definind o civilizație care se autodevorează, după cum declara fecundul nostru romancier... Dar nu trebuie uităm o «înțelepciune» populară care spune că «orice boală își are leacul».

Și poluarea, această cronică boală contemporaneității, ce nu poate fi radical eludată, este posibil totuși să fie adusă în limite rezonabile. În sfera circulației vehiculelor bunăoară, prin: înzestrarea tuturor stațiilor «Service» și atelierelor-automobile cu aparate Bosch ce permit un riguros control al sistemului de carburanție, utilizarea unor carburanți corespunzători, judicioasă exploatare a mașinii, evitarea pornirilor — a la Mannix — cu mașinile ambalată puternic de pe loc etc.

Și, desigur, vom putea spune atunci că în fond, catoblepas nu este decît o închipuire...

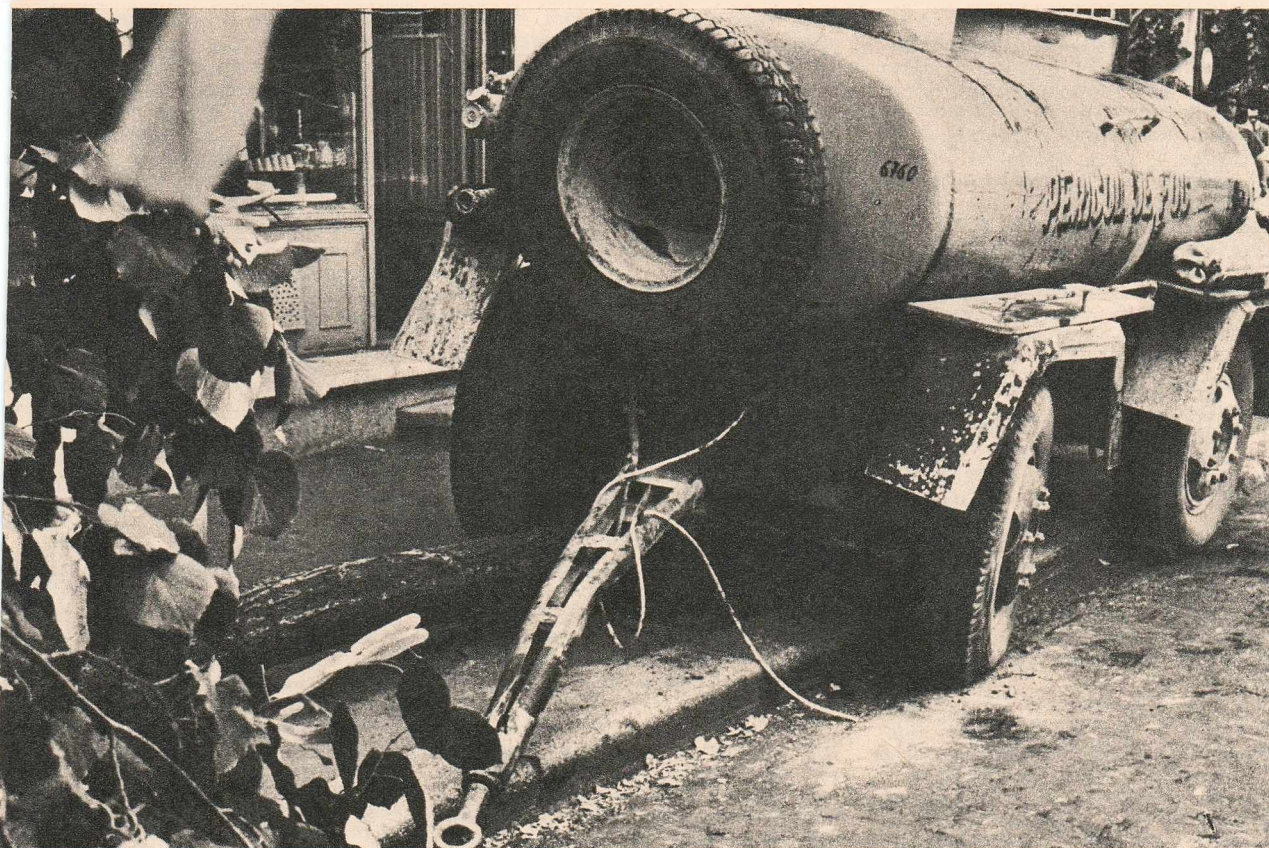
Adrian MIT

Cînd văd o skodă, îmi vine să-mi schimb cămașa!

Cum să nu scoată fum, dom'le, mai ale Trabantul sau Wartburgul! Depășește și asta? Nu depășește! Cit e limita? Dar o fi cauza de scoate atîta fum? Se dă amendă? Acu' fac bani aștia cu carburatoarele! Nici n-o mai scot pe stradă, dădracu'! Cînd văd aparatul asta mi se face frică! (șofer per pedes). Ce-o fi asta? Sobă de încălzit? Era bună pentru casă de încălzit (moș). Ce se face aici? Chestii cu poluarea, la ordinea zilei (doi tinerei) A murit? Dar ce este? (femeie grasă cu sacoșă).

FLACĂRA—MARTOR OCULAR

Copacii nu mor în picioare. Ne-o demonstrează cisterna nr. 6760, care remorcată fiind, dar legată neglijent cu cablul de siguranță, a pătruns pe trotuar. De data aceasta a doborât doar copaci. Ce-ar fi fost să fi fost... pietoni?

Se strânseseră poate o sută de oameni în fața Dristor. La început bărbatii (pe unii îi știau mai mult ca sigur nevestele să vină de la piață), pe urmă și femeii. Așa se făcuse în București, curios. Nu se uită el la mașina când are ceva de văzut. Cu atât mai mult când acest ceva e nou, cum nu s-a mai pomenit în București. Și control al nocivității gazelor de eșapare nu s-a făcut încă în perimetrul orașului. Necunoscut e și aparatul acela denumit analizor de gaze «Bosch» — care măsoară conținutul de oxid de carbon al gazelor.

Oamenii urmăresc evoluția acului, fac pronosticuri, comentează, avizații îi informează pe neavizați. Iar ofițerii Inspectoratului general al Miliției și Inspectoratului municipiului București al Ministerului de Interne, specialiști în circulație (și e bine să se știe, în cea mai mare parte, inginerii), își văd de treabă. Verificarea tehnică include, într-un fel de avangardă, un caracter profilactic, testul anti-poluare. Până la anul, când legea încă în proiect va intra în vigoare și odată cu ea amenziile contravenționale pentru poluare. Deocamdată — li se explică șoferilor — e o probă pe care o facem noi. «N-am știut, dom'le, n-am să merg cu ea așa, că miine mă oprii din nou. Ce trebuie să fac?» (David Dumitrache, Fiat 1800) «E mult, tovarășe căpitan? Asta înseamnă că am și consum mare, dacă nu e reglată bine carburanțul!» (Aristotel Valdman, Fiat 850) «Dar de ce poluează, că merge excepțional?» (Constantin Cotirță, Dacia 1100) Reacții firești, omenești. Oamenii, puși în fața unui lucru nou, a unui control de care încă nu au prea auzit, se miră, întrebă, primesc explicațiile competente ale ofițerilor de miliție. Și alte reacții, omenești și ele: «Să dați telefon la policlinică, să spuneti de ce am întirziat». (Ana Maria Giuroiu, Opel-Rekord) «Când te oprește miliția și se face frică. Te atinge la bani». (Victor Ioneci, Wartburg foarte bine întreținut, nepoluant) «N-am fost oprit. Eu am cerut să fiu testat, pentru că azi am ieșit din garanție. Și vreau să văd cum mi-au reglat mașina la Dacia-service». (Nicolae Giurgiu, Dacia 1300) La punctul de control din șoseaua Pantelimon, o Volgă trece în goană. Nu oprește la semnalul miliției. Căpitanul inginer Ion Ilca fuge după ea. Cine o fi fost grăbitul? Ioan Mircea Niculescu (Fiat 1500 sport, decapotabil, superb, caroserie Pininfarina): «De ce nu oprii toate zdrențele astea, care realmente ne înnebunesc? Toate Skodele astea! De fiecare dată când

trec, te umple un nor de fum! Când văd o Skodă îmi vine să-mi schimb cămașa! Astea ne intoxică. Vorbesc ca medic și ca specialist! Pe mine m-ați găsit, eu poluez?!»

Totuși polua. Ultraeleganțul Fiat decapotabil, caroserie Pininfarina, avea 6% oxid de carbon în gazele de eșapare. Nu aspectul mașinii contează, nici tipul, nici benzina. O spunem spre știința tuturor celor interesați. În plus: în 2 august, la intersecția Dristor-Baba Novac, din 15 autovehicule — 5 depășeau cei 4% permiși de oxid de carbon; pe 4 august, în Pantelimon, din 42 de vehicule — 17 nu erau în ordine sub acest aspect. Procentul mașinilor poluante e ridicat. Interesați să devină «curate» sint și candidații la contravențională, dar mai întâi noi, toată suflarea țării.

Delia ȘTEFAN

Grațiami de data asta că n-avem condiții de întreținere la atelier

Gheorghe Minciu, șoferul autocisternei 31-IF-1117 aparținând I.A.S.-ului din Ciocărla, e om de cuvânt și lucrează în agricultură. Și cum aici sintem în plină campanie, nimeni nu are timp să-i creadă pe șoferi că la drum e bine să pleci cu mașina în perfectă stare tehnică. Fiindcă i-au sărit 4 șuruburi la un planetar, Gheorghe Minciu «a dat în grabă cu sudură». Dar asta nu i-a ajutat la nimic și omul s-a trezit cu certificatul de înmatriculare al mașinii ridicat. Și dacă tot s-a întâmplat, Gheorghe Minciu a spus ce avea pe suflet: «Fir-aș al dracului, cum de trecui eu pe aici? Grațiami de data asta că n-avem condiții de întreținere la atelier». Printre alte răspunsuri și explicații pe care le primește de la inginerul Victor Păduraru, locotenent major în cadrul Direcției circulației, este și un «N-avem ce vă face». Așa ne spun și șefii noștri, declară Gheorghe Minciu. Aflăm în continuare că la atelierul din Domnești, de care aparține 31-IF-1117, nimeni nu are grijă de mașini, de remedierea defectelor semnalate de

șoferi. Nici chiar un tovarăș nea Vasile, șeful atelierului.

Dacă veniți dimineața la garaj, vă pupă șoferii de sănătate

Așa îl invita Petre Simion, conducătorul I.M.S.-ului 7-B-1122, pe maiorul Traian Catinca la garajul cooperativei «Construc-torul» din strada Florilor nr. 5, sector 4. După ce i s-a ridicat certificatul de înmatriculare al mașinii, Petre Simion a zis bogdaproste. Avea și dreptate, iar mașina, următoarele defecte: ambele frâne ineficace, joc la capetele barei de direcție, 27° joc la volan, iar maneta schimbătorului de viteze rămânea în mîna șoferului după fiecare întrebare. «Asta nu e nimic, ne asigură Petre Simion. Dacă ați vedea ce mașini ies din garajul nostru, a-ți da alarma. La noi revizuirile se fac pe ochi, iar șeful vine personal să pună o vorbă ca mașinile să iasă cât mai repede din reparații. Pe el nu-l interesează cum sînt mașinile, el zice că are plan. Toată lumea își face de cap. În locul revizorului tehnic neamează un puști bun de pușcărie de dimineața pînă seara. Vă mulțumesc și nu uitați, Florilor 5, sectorul 4».

Epava 31-B-5050, pericol public!

Bloc motor fisurat, radiator distrus, frînă ineficace, centru bulon scos, joc la capetele barei de direcție. Un hîrb din care coboară un tînar uns cu motorină din cap pînă-n picioare. În cabina autocisternei nu se poate deosebi decît volanul. În rest, cioburi, fire, metal, arcuri, cîrpe. Șoferul Ștefan Constantinescu pare mirat că există și alt fel de mașini. El n-are ce face, e obligat de șefii săi să conducă această epavă pe care organele de control o declară cu cea mai mare seriozitate un pericol public. Pe dovada dată șoferului, maiorul Traian Catinca recomandă garajului «Artei mobilei» predarea urgentă a lui 31-B-5050 la fiare vechi. Dar n-ar fi de mirare ca tovarășul Pandele, șeful garajului, să nu țină cont de asta. Așadar, pînă una alta, atenție 31-B-5050!

Cred fiindcă trebuie să vă cred

Pot afirma despre controalele efectuate de maiorul Traian Catinca și inginer locotenent major Victor Păduraru că au fost severe, minuțioase. Dar nici o clipă organel de control nu a depășit litera și spiritul legii. Cu atât mai mult au surprins neplăcut

atitudinile lipsite de respect ale unora dintre conducătorii auto sancționați. Liderul acestor manifestări ireverențioase a fost, de departe, Gheorghe Vasile, conducătorul autocamionului «Bucegi» 31-B-8224, aparținînd I.T.A.-București. Mașina condusă de el avea joc la volan de 28° (permis numai 15°), toate piulițele de la planetarele din spate slăbite, iar în stația de tramvai, Gheorghe Vasile a oprit absolut neregular. După ce a încercat să capteze bunăvoința prin glume de prost-gust, lamentări ori scuze inutile, Gheorghe Vasile a trecut la insulte, insinuări («Cred fiindcă trebuie să vă cred, c-aveți uniformă», «Căutați să-mi găsiți motiv»). A închis mașina, n-a vrut să primească dovada, și aruncat sculele din cabină și de-abia după 2 ore de circ (timp în care controlul continua) Gheorghe Vasile a obosit. Cei care au obligația de a se ocupa de instruirea conducătorilor auto mai trimis pe șosele încă mulți corigenți de felul agresivului Gheorghe Vasile.

10% CO!

Procentul maxim de oxid de carbon admis pentru eliminările de gaze la autovehicule este de 4,5%. Majoritatea controalelor efectuate au depășit procente depășind această limită. Ba mai mult, în cazurile 5-B-3980, șofer Crețu Marcel, 1-IF-1590, șofer Coman Ion, aparatul de verificat n-a mai putut face față: peste 10% CO! După asemenea chinuri la care a fost supus, aparatul «Bosch» s-a resimțit vizibil, revenindu-și cu greu.

Dincolo de scenele melodramatice, dincolo de replicile cirliig ale unora dintre sancționați, așteptăm răspunsurile celor care în mod abuziv, ilegal, obligă (în numele planului, al campaniei agricole etc.) conducătorii auto să circule la volanul unor autovehicule prezentînd grave defecțiuni.

Dorin TUDORAN

Dragoste și amenzi

Ce puteam ști despre acei oameni care se apropiau de căpitanul Ilca, pentru a supune mașinile lor — cit de zburătoare vom vedea pe urmă — controlului tehnic? Că au plecat în zorii zilei de acasă, că au ochi albaștri sau alt fel, că sînt posesori de autoturisme, șoferi profesioniști, că sînt din Pitești sau București și habar nu aveau unul de altul. De-a lungul a patru ore, 51 de străini de acest soi s-au înfrățit prin acea solidaritate de tip aparte, a celor care pleacă la drum cu «ce-o fi o fi» în gînd, a curajoșilor pentru care o frînă de direcție neascultătoare sau un semnalizator orb nu constituie niciodată o spaimă. Preocupați de amenda ce li se cuvenea de drept, unii au pierdut cite ceva din vedere și, între o scuză și alta, ne-au lăsat nouă, celor care asistam la acel «filtru total», prețioase fragmente biografice, pe care ne facem datoria de a le restitui acum. Bunăoară, în acea dimineață de 3 august, șoferul Aurel Mirea a renunțat de bunăvoie la un prieten. S-a lepădat de el. De prietenul în a cărui mașină — cu numărul 4-B-4726 — se afla în acel ceas și care — după cum ne-a spus — l-a rugat să o ducă undeva, să-i repare cutia de viteză. Autoturismul mai avea însă și alte hibe, drept care, cu foaia de amendă în mînă, și-a sancționat de la distanță amicul: «Fir-ar al dracului cu mașina lui cu tot». La ora 6 și 10, Aurel Mirea avea un prieten mai puțin.

La ora 6,30, conducătorul I.M.S. 22-B-974 părea un șofer sentimental, din categoria acelor care vorbesc cu duioșie despre mașină: «Vreau să mă pensionez cu ea, am dus-o aproape 300 000 de km fără reparații, că mi-e drag de ea». Cînd a aflat că «dragă» lui are un procent de poluare care se ridică la cifra 10, și-a adus aminte că, de fapt, nici nu prea este a lui și nici a altcuiva din familie: «Ce, e mașina lui mama mare? E a statului!» Încă o dragoste pierdută. Știa el ce știa cineastul

FLACĂRA — MARTOR OCULAR

acela — obscur de altfel — care își intitulase filmul «Dragoste și amenzi».

**40 de lei pentru o «Flacăra»
ultimul număr.
Totuși, e prea scump**

Este limpede. Femeile sînt mai grăbite decît bărbații. Vreo 8-10 trec strada «pe scurtătură», iar la fluierul sergentului major Ion Paraschiv ne arată ceasul. Pierd condica. Întoarse din drum, n-au chef de explicații, «asta este». Proiectanta Rodica Bostan se arată gata să plătească 40 de lei, numai să ajungă mai repede pe partea cealaltă. După două minute se întoarce cu «Flacăra» în mînă (era simbătă dimineața). Deci asta era. Întimplarea ne flatează, doar oamenii sîntem, pe deasupra și gazetari, totuși parcă e prea scump 40 de lei un număr.

În schimb, pietonii, spre deosebire de tovarășele lor, pietoanele, se dovedesc și mai înțelepți, mai cu capul pe umeri. Fie ce-o fi, dacă tot am întîrziat! Nu strică o suetă cu tovarășul milițian și cu însoțitoarea fără uniformă, dar cu carnet de notițe. Ion Constantin, care își iniția fetița — de vreo 6 ani — în efectuarea unor dificile zigzaguri printre mașinile oprite la stop, s-a arătat bucuros să discute cu noi despre ultima emisiune TV pe tema «Sfaturi de circulație pentru copii». Cu amănunte, cu observații personale, parcă ar fi vorbit cu Coman Șova înainte de a-și scrie cronică.

Cum cineva, acolo sus, îi iubește pe ziaristi, n-am dus lipsă în acea dimineață nici de divagații filozofice despre nemurire. Profesorul Gheorghe Claudiu Suciu, care a poposit și dumnealui în preajma noastră, din aceleași motive de incurcare a culorilor semaforului, ne-a mărturisit cît de mult disprețuiește pe pietonii haihului atunci cînd dumnealui părăsește această umilă condiție și se instalează la volanul mașinii personale. «Știți de ce? Pentru că se cred nemuritori, dom'le, îi trec prin față ca și cînd ar fi invulnerabili».

Dar, una peste alta, și femeile zorite și fără chef de vorbă multă (!), și bărbații — zoriți și ei — dar sfătoși — stau foarte prost cu matematica: cît cîștigă la o adică, ciupind de colo cîteva secunde, de dincolo 2-3 metri de scurtătură? Cît cîștigă, în cazul în care, să zicem, operațiunea traversării ilegale s-a efectuat cu bine, adică au ajuns pe partea cealaltă, nu la spitalul de urgență?

Magda MIHĂILESCU

Ce ți-e și cu radarul ăsta, măi frate! Ai, n-ai, dai bani

Simbătă, 4 august. Ora 6,00. «Holul» unei gherete I.T.B. de pe b.d. Armata Poporului, cartierul Militari, devenit suigeneris «birou» de încasat amenzi contravenționale pentru cei aflați în culpa... vitezomaniei. N-apuc să «semnez» actul prezenței la «filtrul total» că observ fețe mimind scuză, surprindere, nevinovăție, umilință (!?), aversiune (!?). Din lipsă de spațiu, voi reproduce doar replicile. Sper că acestea vă vor antrena imaginația, și «pelicula mimată» se va derula de la sine. Așadar, cîteva reacții în fața agenților de circulație.

— N-am! De unde să am bani pentru amendă? Doar nu pentru asta am plecat de-acasă. (Nicolae Licu, posesor mașina 7-B-8782)

— Cine dracu'a mai inventat și drăcia asta de-i zice radar? Ne-a făcut clienți ai miliției, așa, pe nemîncate. Și eu care credeam că dacă mă scol de dimineață... (Stați la coadă, acum — intervine controloarea I.T.B.-istă cu nr. 3250.) Uite-l și pe Florică. Pe ăsta de unde l-a mai pescuit? Da' dumneavoastră ce tot notați acolo? Îmi faceți un alt proces verbal? Ei, atunci, notați: am circulat cu 52 kilometri la oră, cu motocicletă... (Ion Ilie, Splaiul Unirii 97)

— Vă dau cuvîntul de onoare că am circulat doar cu 55 de km/oră. Sînt aviator și-mi dau seama de viteză (sic!). Chiar acum sîm plătesc 250 lei, cînd plec în concediu? (lt. colonel de aviație Nicolae Avramescu. Radarul l-a înregistrat cu 70 km/oră. La fel ca și pe reporter, într-un test efectuat cu asentimentul maiorului Iosif Mateescu.)

— Poate aveți dreptate că am depășit viteza legală. Dar, vă rog, întocmiți formule de contravenție mai repede. Că mă grăbesc. Mi-am schimbat ralantiul și de aceea nu mi-am dat seama de viteză (noutate în mecanica automobilistică). Chiar și dumneavoastră nu mai cedați din exigența asta? (posesoarea autoturismului 5-B-6632).

— Nu știu cînd a prins viteza asta. Cum? Să dau bani din buzunar? (Gheorghe Vasile, Dacia 1300. Viteza: 72 km/oră. Posedă carnet de conducere de cîteva luni)

— 76 km/oră am avut? Kilometrajul e de vină. S-a rupt cablul și... N-am bani la mine, dar îi aduc în 15 minute. (Teodor Costache, Opel 5-B-8399)

De la vitezomani, trec la defectomani. Nu mai puțin indiferenți cu viața lor și a altora.

Ion Gheorghe, garaj 11 I.T.B.-Puișor. Foaia de parcurs... liberă. Numere ruginite, prezoane nestrînse, rupte și... lipsă. Oricînd roțile o puteau lua aiurea, că și așa erau «kincălate» cu ceva care se chemau cauciucuri. («...As! Nu-mi fac mie figura prezoanele. De unde să le pun? Cum, astea nu sînt cauciucuri? Insultați statul, că ale lui is... Îl cunosc pe maiorul ăsta. E dat dracului. Nu te iartă nici dacă ești Dumnezeu.»)

Voin Ion, din str. Buzoieni 31, mașină personală, instructor de... șoferi. N-are stopuri, însă gaze poluante, destule. (O fac acum, pe cinstea mea. Nu mă nenorociți. Chiar acum îmi luați permisul, cînd vreau să vînd hîrbul ăsta? Să rămîn pe cap cu el?)

Ilie Sasu, garaj 11 I.T.B.-Puișor. Are lipsă prezoane la roți. («Mă nenorociți. Și așa sînt ratat. N-am pe nimeni. Mama e în spital, și acum altă belea pe capul meu...»)

Ion Tundrea, șofer la Fabrica de produse lactate. Foaie de parcurs necompletată, număr ruginit, volanul are «joc» 90°, caseta de direcție abia mai șade în șuruburi. («Am ieșit repede din garaj și n-am mai scris în foaie. Am zis să fac repede o cursă, să nu stea producția... Plătesc amenda, dar nu-mi luați permisul. Mă nenorociți, am copii. Nu-i vina lor, știu. A întreprinderii. Te forțează să pleci așa, că dacă nu, te dă afară. Cine? Ursu Eugen, șeful garajului... Nu e miliția vinovată, Doamne păzește. Dar pentru o piine, mergi și cu asta. Am să cer miliției mașină, cu ai mei nu mă înțeleg.»)

Mă deplasez la ieșirea din Capitală, pe autostrada București-Pitești. La «statul-major» al «filtrului». Constatările punctului intermediar mă îngrijoraseră. Doream să primesc ceva vești bune despre cei care participă direct la traficul rutier. Despre cei care au în volan nu numai propria lor viață, ci și a celorlalți pasageri sau pietoni. Aspectele cu care sînt informat îmi clarifică ideea că meseria de șofer profesionist sau amator este iubită cu adevărat. Să se fi născut oare peste noapte frîne convenționale ale indolenței? Plec. Dar nu fără a-mi pune o întrebare: E oară absurd să dorim siguranța și fericirea pe patru roți? E o problemă!

Val. DUMITRESCU

De la «Flacăra»? Ești de-a dreptul pur și simplu tovarășe!

Bucureștenii care nu sînt conducători ai unui vehicul se numesc prin partea locului pietoni. Evident, titlul este provizoriu. În restaurante ei poartă numele de consumatori, în biblioteci, cititori, la șe-

dințe, dragi tovarăși, iar seara, acasă, stimate telespectatori. Chiar și șoferii, odată coborîți din mașini, devin automat pietoni onorifici. Pentru că pietonii sînt în marea lor majoritate oameni, ei pot să și sufere. De astenie, miopie, prezbîtism sau daltonism? Boala aceasta de la urmă a devenit mai frecventă de cînd culoarea galbenă a fost desființată pentru pietoni și lăsată exclusiv pe răspunderea tovarășilor care conduc. Unii nu suferă însă numai de această boală. Vasile Petrică de la I.P.R.D.P., de exemplu, după ce confundă verdele cu roșul, își declară o mai veche astenie: «Tovarășe plutonier, sînt într-o stare nervoasă ce nu m-ați cunoscut. Ca atare nu fac gestul ăsta să vă dau buletinul. Da! Am băut și o să mai beau, uite-acu'. Beau banii mei, n-am treabă cu nimeni, sînt individ». Găsim însă și pietoni corecți, la intersecția din dreptul «Expresului» de la sala Palatului, unde ne-am postat. Tovarășul Lambru Fărîmiță, solist vocal și instrumentist, atestat categoria I, trece corect pe verde, chiar dacă albul imaculat al costumului său se asortează mai bine cu culoarea roșie: «Mai cînt dom'le, da' rar, acu' o să dau patru spectacole (gratis!) pentru un palat care se face pe Lipsani. Pînă și eu acolo o căruță, două de cărămizi, ce să fac?»

Patru agenți de circulație, situați pe tot atîtea colțuri de stradă, măresc obligatoriu vigilența pietonilor și șoferilor. Bineînțeles, milițienii noștri nu veghează numai circulația. Ei răspund la tot felul de întrebări: «Auzi maică, nu știi unde-i centrul ăla de butelii pentru pensionari?» (o bătrînă), «unde se poate minca mai bine în București?» (un italian cu soția, și ea italiancă veritabilă). Tot milițienii răspund, cu amendă de data aceasta, și chemării claxonului tovarășului profesor universitar Ovidiu Varga de la Conservator. Un claxon acordat în registrul grav ar fi fost altceva, așa, acutele deranjează, iar istoria muzicii nu poate include și operele sonore ale șoferilor.

...Și uite așa, pe nesimțite, mai trece o zi, noi ne schimbăm locul și companionii, doar uniforma rămîne aceeași. La gara

Basarab (Calea Griviței), dimineața, lungă, coșnițe. După ce au fost combinate la timpul potrivit, mirosurile poluante degajate de diferite pachete rurale se disipă. Pietonii grăbiți aleargă pe poartă în virtutea unui scop important, nobil și condica de prezență. Alții s-au sculat mai devreme însă, și merg liniștiți. Pozderl Adalbert Tiberiu, șef serviciu la C.S.F. are motive să fie vesel — nu-i în criză de timp, intră abia la 8, iar de mîine pleacă în concediu. Două lucruri îl supără însă în această dimineață — trebuie să plătească telefonul și o amendă pentru traversare prin loc nemarcat. N-a observat că era în culpă, citea un articol din ziar «Punerea în funcțiune la termen a noilor capacități de producție, obiectiv cărui trebuie să-i consacram toate forțele și mijloacele».

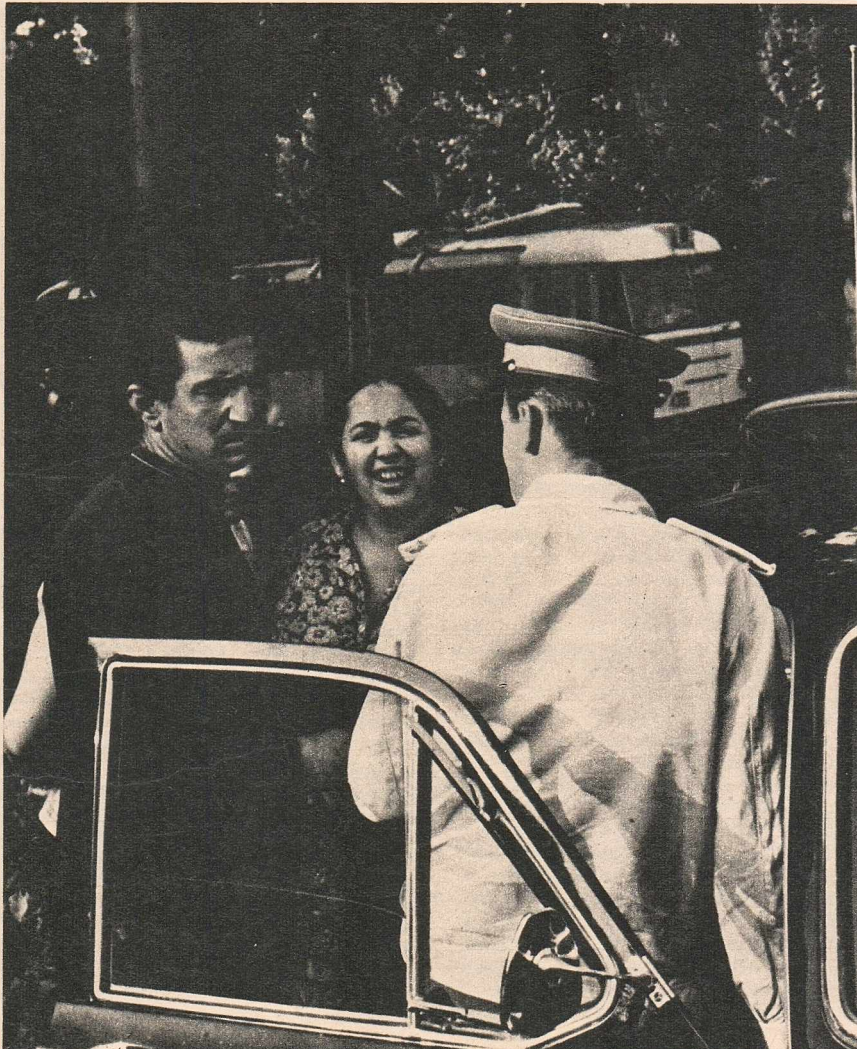
Crezîndu-mă șef peste cei doi plutonieri care mă încadru, gestionara Verde Ingeborg Erika (dimpreună cu copilul) mă acuză de lipsă de principialitate în privința acordării amenzilor: «Cum te cheamă? Stanca, de la «Flacăra»? Ești de-a dreptul pur și simplu tovarășe! Las' că te aranjez eu!» Aștept.

...S-a făcut de 10, misiunea s-a terminat, intersecția e liniștită, la locul ei coșnițele încep să se mute la «Vulcan» gospodinele au dispărut, au pus de supă. Este ora cînd se face rîtașul.

*)Dăm mai jos spre dezbateră comiteletelor de bloc, grupelor sindicale și a întregii opinii publice lista celor care pe timpul acțiunii noastre s-au abătut de la legile circulației. **Pietoni:** Nicolescu Ana Aurelia (ingineră C.C.P.C.E.), Țurlea Viorica (asistentă medicală, Lehliu), Țurlea George (studentă agronomie), Călugăru Lucrăția (bufetieră I.C.M. I), Obrocianu Vasile (șef depozit I.A.P.L. Vulcan). **Șoferi:** conducătorii autobuzelor 31-B-7532, 31-B-7494, ambele de pe linia 38, ieșite din gară cu toba de eșapament defectă și răspîndind un procent foarte mare de gaze poluante. Decu Marin, proprietarul autoturismului 5-B-1373 — semnalizare greșită

George STANCA

Una din cele două însoțitoare ale lui Ion Scarlat spune: «Lasă dragă, ce dacă ne dă la ziar? Ce vă e frică așa! Sîntem fotogenici, nu? Cîte poziții ne-ați făcut?»

«I-AU LOVITU
ȘTEFAN VODĂ ÎN
RĂVĂRSATUL ZORILOR»...

FRONTUL DIN UMBRĂ

ACTIVITĂȚILE INFORMATIVE ȘI CONTRAINFORMATIVE ÎN APĂRAREA INDEPENDENȚEI ȚĂRILOR ROMĂNE

Încă de la începutul domniei, pe lângă măsurile politice, economice și militare menite să asigure unitatea poporului în lupta pentru apărarea independenței amenințate din toate părțile, Ștefan a pus bazele activităților informative și contrainformative care aveau să tie de mare folos în tot ceea ce a întreprins ulterior.

Necesitatea vitală a acestor activități a reieșit cu prisosință în momentul în care regele Ungariei, Matei Corvin, a luat hotărârea de a ocupa Moldova și de a pune domn al acestei țări pe Petru Aron. Pe la mijlocul lui noiembrie 1467, Matei Corvin a trecut cu oastea în Moldova prin pasul Oituz, devastând târgurile Trotuș, Bacău, Roman și Neamț, iar la 14 decembrie 1467 s-a oprit cu oastea în târgul Baia pentru a se odihni.

Pînă atunci Ștefan evitase angajarea în luptă deschisă, deoarece pe baza informațiilor pe care le deținea a apreciat că n-ar fi avut sorți de izbîndă în fața unei armate cu mult mai numeroase și care dispunea de un armament superior. În așteptarea unui moment favorabil din punct de vedere strategic și tactic, el urmărea prin iscoadele sale toate mișcările inamicului și stătea ascuns prin apropiere.

Fiind informat că la intrarea în Baia oastea lui Matei Corvin s-a dat la jafuri, beții și desfrîu, Ștefan a apreciat că momentul era favorabil unui atac prin surprindere. Descriind condițiile desfășurării acestui atac, Grigore Ureche arată că «avînd Ștefan Vodă știre și prinzînd limbă, marți noaptea, dîchenvrie 15 au aprins târgul asupra lor, cîndu ei era fără de nici o grijă. Și fiindu și beți și negătiți de război, i-au lovit Ștefan Vodă cu oastea tocmită în răvârsatul zorilor, de multă moarte și perire au făcut într-înșii».

O INFORMATIE SECRETĂ PRIMITĂ LA TIMP

Agenții lui Ștefan îi trimiteau știri și cu privire la adevăratele sentimente ale regelui Cazimir al Poloniei care, așa după cum rezultă din izvoarele istorice, urmărea să-l înlocuiască prin viclenie din scaunul domnesc. Pentru a-l prinde pe Ștefan, în anul 1468 Cazimir împreună cu soția sa au coborît în Podolia, de unde i-a trimis la Suceava pe Ioan Mujilo, palatinul Podoliei, și pe Spitko de Iaroslav, ca să-l anunțe că era așteptat să depună jurămîntul de credință ca vasal.

Dar și în acest caz, activitatea informativă organizată de domnul Moldovei a fost salvatoare: el a fost avertizat de unul din consilierii lui Cazimir că va fi prins în cazul prezentării în fața regelui. Iată de ce Ștefan a răspuns solilor că nu putea veni să depună jurămîntul, deoarece se temea că în lipsa lui din țară aceasta ar putea fi ocupată de unguri și de turci. Totuși, pentru a nu-i supăra pe Cazimir, care l-a așteptat zadarnic în Podolia timp de 40 de zile, Ștefan a depus jurămînt în fața solilor — deși știa că aceasta nu avea efecte juridice depline — și a promis că va presta omagiu solemn și public cu condiția de a fi anunțat cu două luni înainte de sosirea regelui la Camenița, Colomea sau Sniatin. Iată cum, datorită unei informații secrete primite la timp, Ștefan a reușit să-și păzească tronul și viața, spulberînd planurile dușmanilor.

Tot datorită intensei activități informative pe care agenții lui Ștefan cel Mare o desfășurau în afara hotarelor Moldovei, în anul 1471 la Suceava erau cunoscute atît eforturile Papei Sixt al IV-lea de a organiza o cruciadă împotriva turcilor, cît și legăturile venețienilor cu Uzum Hasan, conducătorul perșilor, care urmărea să coalizeze împotriva turcilor toate țările din vecinătatea lor.

Cronicarul turc Mehmed Nesri relatează că la începutul anului 1474 un sol al sultanului Mahomed II îi transmitea lui Ștefan

«Fost-au acest Ștefan vodă... om întreg la fire, neleneș și lucrul său îl știa a-l acoperi, și unde nu gîndeai, acolo îl aflai. La lucrurile de războaie meșter, unde era nevoie, însuși se vîra, ca vîzîndu-l ai săi, să nu îndărăpțeze; și pentru aceea rar război de nu biruia, și unde-l biruia alții, nu pierdea nădejdea, că știindu-se căzută jos, se ridica deasupra biruitorilor».

Aceste rînduri din cronică lui Grigore Ureche evocă o mare personalitate și o domnie care — în plasticele cuvinte ale istoricilor Constantin C. Giurescu și Dinu C. Giurescu — a fost «cel mai frumos timp din istoria Moldovei. Niciodată țara n-a fost mai întinsă, mai bogată și mai respectată; niciodată faima domnului ei n-a străbătut atît de departe, deopotrivă în Apusul creștin ca și în Răsăritul musulman; niciodată nu s-au ridicat atîtea lăcașuri — civile și bisericesti — și într-o formă atît de desăvîrșită. Întocmai cum grecii cei vechi au avut epoca lui Pericle — acel maximum de strălucire politică și artistică — noi am avut epoca lui Ștefan cel Mare. Depășind hotarele Moldovei, ea a fost și va rămîne reprezentativă pentru întreg poporul nostru, care și-a găsit în acest glorios și gospodăresc voievod cea mai înaltă intrupare a sa».

S-a scris mult despre domnia lui Ștefan cel Mare. În cele ce urmează nu ne propunem să repetăm fapte îndeobște cunoscute, ci doar să prezentăm caledoscopic aspecte despre care s-a vorbit mai puțin, legate de rolul activităților informative și contrainformative pentru apărarea independenței țării Moldovei, pusă la grea încercare în a doua jumătate a secolului al XV-lea și la începutul secolului al XVI-lea.

Bătălia de la Baia. Iscoadele l-au informat exact pe Ștefan despre mișcările dușmanilor, permițîndu-i astfel să dea o lovitură, «de multă moarte și perire au făcut într-înșii».

cel Mare următoarea poruncă: «Pentru ca să avem încredere în prietenia ta cu noi, de data aceasta să aduci tu însuși haraciul țării, așa cum îl aduce Eflak-oghul» (domnul Țării Românești).

Fiind informat de agenții săi cu privire la intențiile turcilor de a-l captura, domnul Moldovei n-a executat această poruncă, ci a început pregătirile de luptă...

«ȘI DESPRE TURCI AȘA SĂ ȘTIȚI CĂ ISCOADELE NOASTRE NE-AU POVESTIT...»

La sfîrșitul lunii mai 1475, o puternică flotă turcească sub comanda lui Ahmed-pașa, după ce a cucerit porturile Caffa și Soldaia de pe coasta de nord a Mării Negre, se îndrepta spre Cetatea Albă. Ștefan cel

Mare fiind la curent cu aceste mișcări, la 26 iunie 1475 a trimis solilor săi din Ungaria (Stanciul, Duma și Mihau) o scrisoare în care le arăta între altele: «...Despre turci așa să știți că iscoadele noastre ne-au povestit acestea: că a venit pe mare Ahmed-pașa cu galere și a încercat să cucerească Caffa și au bătut Caffa vreme de trei zile, iar în ziua a patra turcii au bîruit și au cucerit Caffa. Ea este pînă acum în mîinile turcilor. Altfel nu este. Și era în Caffa un țar tătărăsc, care mai înainte fusese țar în Ordă cu o mie de tătari, care tătari s-au supus cu toți și cu toate ale lor; astfel acum și țarul Ordei și țarul (Perecopului?) s-au supus turcilor. Și s-au unit tătarii cu turcii.

Am mai aflat prin iscoadele noastre despre vrăjmașii creștinătății, despre necredincioșii turci, că vin împotriva noastră. Și din nou ne-a venit veste temeinică: turcii vin spre noi, împotriva noastră și împotriva țării noastre și pe apă și pe uscat. Și așa se zice că o puternică armată, întărită cu foarte multe și mari bombarde le merge înainte, ca să cucerească Cetatea Albă și Chilia și că sînt chiar pe drum, aproape. Împăratul are să vie însuși pe uscat împotriva noastră, ca să cucerească în persoană țara noastră... Să credeți că așa este cum spunem noi, căci nu este altfel decît așa. De aceea, fără întîrziere și îndată ce veți vedea această scrisoare, să vă sculați și să vorbiți cu solii care vin cu voi de la craiul Matiaș la noi și să trimiteți un umblător iute cu scrisoarea noastră și cu scrisoarea solilor, care vin odată cu voi la noi. Umblătorul acesta să se grăbească ziua și noaptea spre craiul Mateiaș și să dea de știre Măriei Sale despre cești vrăjmași ai creștinilor. Poate va îndupleca Dumnezeu pe Măria Sa să se apropie de noi și de aceste margini, iute și cît mai grabnic cu putință și ziua și noaptea, cu toate puterile Măriei Sale și cu toți oamenii pe care Dumnezeu i-a dăruit; și astfel nu ne va lăsa să pierim, noi și țara noastră, de acești păgîni...»

Și de această dată cererea de ajutor a fost zadarnică; în consecință, în vara anului 1475 moldovenii aveau să respingă singuri incursiunile flotei turcești de sub comanda lui Ahmed-pașa.

SCHIMB DE INFORMAȚII CU BRAȘOVENII

Odată angajat în conflictul cu turcii, Ștefan cel Mare trebuia să urmărească în permanență toate pregătirile și mișcările armatelor acestora. Cu privire la activitatea informativă, dintr-o scrisoare adresată biroului și tuturor bătrînilor «din Brașov, la 18 februarie 1476, rezultă că, pe lângă știrile ce îi erau transmise de către agenții săi, domnul Moldovei făcea un util schimb de informații cu brașovenii. În această scrisoare, după ce le-a mulțumit pentru informațiile transmise prin meșterul armurier Mihai în legătură cu «lucrurile turcilor», Ștefan cel Mare îi ruga să-i dea de știre și de aici înainte de cele ce vor afla. «Și ce va spune din partea domniei mele către domnia voastră omul vostru Mihai meșterul, să-l credeți în toate, căci sînt vorbele noastre».

Printr-o altă scrisoare trimisă brașovenilor la 11 iunie 1476, Ștefan cel Mare le-a mulțumit pentru informațiile primite de la dîșii; totodată i-a rugat să-i trimită în continuare știri...

Scurtul interval de timp dintre cele două scrisori raportat la mijloacele reduse de comunicație ale epocii pune în evidență eforturile în vederea comunicării rapide a informațiilor obținute de pe «frontul din umbră».

C. NEAGU
D. MARINESCU
R. GEORGESCU

(Va urma)

viața modernă

ce sîntem noi, bărbații?

Noi, bărbații, ne tragem din femeie. E ultima bombă, ultimul strigăt al științei. Noi, bărbații, am fi o excepție de la linia fundamentală și firească a evoluției, care s-ar îndrepta spre polul feminin. Clasa mamiferelor știe una și bună. Să tindă spre realizarea constituției de femelă. Clasa mamiferelor, inclusiv omul. E o probă de conformism biologic. Această ursită nu se schimbă decît prin intervenția energetică a cromozomului Y. Adică printr-o ridicare împotriva curentului, împotriva conformismului biologic, prin luptă. Circumscriind la om, conformist ar fi să se nască numai femei. Să nu se nască nici un bărbat, asta ar fi în firea mamiferelor, ar fi o atitudine cuminte, docilă. Dar nu se întîmplă astfel, poate și din nevoia de nonconformism, printre altele, necesitate sesizabilă, precum se vede, în tot clanul mamiferelor. Nonconformism în biologie există, se manifestă și are drept urmare, printre altele, apariția bărbatului.

Ce sîntem, noi, bărbații? Semnificăm un fel de victorie împotriva femeii de la temelia noastră. Devenim bărbați luptînd împotriva femeii din noi, sîntem niște femei transformate, întoarse din drum. Noi nu luptăm de mici, noi ne naștem fiindcă am luptat încă înainte de naștere. Reprezentăm produsul unui conflict cu permanența femeii, cu tendința ei de a stăpîni singură. Bărbatul este o femeie uzurpată, exilată. Ne pare rău, dar n-avem ce face, altfel n-ajungem la viață. Provenim din aceleași celule din care provine femeia, nu din celule diferite, e limpede, provenim din aceleași celule, dar în care s-a întîmplat ceva. S-a răsturnat programul și guvernul legal în favoarea unui program și a unui guvern de insurecție. Există o alcătuire primordială, gonadă se cheamă, care dacă evoluează ortodox se transformă într-o ființă de sex feminin. Așa se întîmplă, dacă forțele ortodoxe ale oului nu pierd competiția cu forțele neortodoxe. Dacă nu li se impune starea de masculinitate. Noi existăm grație forțelor neortodoxe. Deoarece contestăm atotputernicia obscură a stării de femeie, nu sîntem dinainte chiar de la facerea lumii, provenim genetic din femeie, avem la bază stadiul de femeie, inclus, ulterior, în structura noastră de bărbați. Sîntem impuși ca de o forță. După ce natura s-a asigurat de existența femeii, factor prim în ecuația perpetuării, a făcut, apoi, din noi un subprodus, un derivat al femeii. E ciudat cum natura n-a găsit ea o linie de mijloc, n-a găsit o soluție prin care apariția femeii și a bărbatului să fie operațiuni, mărimi echivalente. Nici pentru noi, bărbații, nu e plăcut să aflăm că pentru fiecare se ratează, se jertfește o femeie. Venim pe lume în contul jertfelor lor, dintre care doar o parte merită.

Atîtea descoperiri vor atrage după ele masive schimbări de optică. O lume în care bărbatul se trage din femeie trebuie să devină altceva decît a fost lumea pe vremea cînd se credea că femeia se trage din bărbat. Bărbatul care descinde din femeie e cu totul altul decît bărbatul coborîtor din bărbat, din ființa unicat de la începutul lumii. Cum, de asemeni, femeia din care se trage bărbatul este o alcătuire calitativ nouă față de femeia scoasă din coasta lui Adam. Nu e rău că ne tragem din femeie și, mai ales, că ne tragem prin luptă. Oricum, ștînd asta, vom înțelege mai bine o serie de comportamente și de trăsături de-ale noastre, de-ale bărbaților, imposibil de explicat pînă nu demult de pe poziții clasice și perimate.

Romulus BALABAN

ce profețim, ce profesăm

dreptul la civilizație

S-a scris atît de mult despre reaua funcționare a unor servicii publice, încît acești cîțiva cvadrați în plus de apostrofare tipărită pot părea înțelepților de-a dreptul o mare inutilitate. Și totuși ce-i de făcut dacă aproape cotidian răbdarea, bunul nostru simț, demnitatea, umanitatea noastră însăși sînt puse la grea încercare? Dacă ar fi să rememorez fie și numai două momente disparate și încă aș găsi argumente să nu renunț la a atrage atenția o dată și încă o dată asupra acestei grave lacune pe care o prezintă *civilizația* — căci așa se cheamă pînă la urmă — a *serviciilor noastre publice*.

Mă urc deunăzi într-unul din autobuzele care circulă pe linia 40 și n-apuc bine să-mi retrag piciorul de pe scară că mașina a și pornit nărușă, ca un cal nedepins cu hamul. Cei cîțiva călători care ne îndreptăm spre casa de bilete sîntem zvîrliți în stînga și în dreapta, o soartă mai bună neavînd nici cei care au prins sau mai bine zis s-au prins de un scaun. De cîteva ori sudoarea rece a spaimei ne cuprinde la slalomul pe care năbădăiosul șofer îl face, riscînd din moment în moment să izbească mașina ba de un stîlp, ba de un camion. Toți pasagerii sînt revoltați și gata să-l coboare de la volan pe disperatul care atentează la viața noastră. La observația unui călător asupra modului mai mult decît periculos în care conduce — ca să nu mai vorbim de ce pătînesc bietecele noastre organisme supuse acestei îmbrînceli și izbitori perpetue — cinicul de la volan răspunde cu impertinență:

— Uite-așa vreau eu să-mi bat joc de voi. Sesizată, tovarășa sa de muncă, taxatoarea, dă indiferentă din umeri și pesemne că practic cu atît ne alegem, căci e greu de presupus că măcar la sfîrșitul cursei a semnalat cuiva dintre conducătorii instituției conduita de muncă de o brutalitate și un cinism care nu pot decît să ne revolte.

Dar iată și un mod mai puțin brutal de a ne frustra de *dreptul nostru la civilizație*. Plec săp-tămîinile trecute într-o călătorie în străinătate

cu compania noastră TAROM, la prima escala — care este și cap de linie — urmînd să schimb ruta ca și compania de zbor. Stupoare: data continuării zborului este greșit indicată pe bilet și iată-mă abandonat în salonul de tranzit al unui aeroport străin, fără viza de intrare în țara respectivă, căci tovarășii de la TAROM m-au asigurat, negru pe alb, că legătura pentru continuarea călătoriei o voi avea la numai o oră de la sosire. Ce-i pasă funcționarului agenției din nu știu ce oraș străin de eroarea pe care a făcut-o colega sa de la București! Ca să nu mai vorbim de fetele care odată vîzîndu-ne coborîți din avion s-au și grăbit la prima *boutique* din aeroport ca să vadă ce mai e nou în tr-ale modei. Noroc că amabila *hotesse* de la compania care mă preia drege busuiocul, cum s-ar zice, și într-o oră am rezervația asigurată, o cameră la hotel, inclusiv o viză temporară care-mi permite să nu trec în revistă timp de 24 de ore miile de călători în tranzit.

De bună seamă, citînd cele relatate de mine se vor găsi imediat niște responsabili ofensați, pe la instituțiile respective, care să-mi spună că situațiile respective nu caracterizează stîlul lor de muncă. Nici eu nu îndrăznesc să acreditez ideea că asemenea lucruri se întîmplă curent. Și totuși, dacă nu cazuri aparent limită ca acelea înfățișate, cîte mici ofense sîntem constrînși să suportăm zilnic de la fel de fel de oameni stăpîni pe situație într-un serviciu care se cheamă *public*?

Condicile de sugestii și posibili inspecțori gata să primească reclamațiile nu reprezintă decît un paleativ, destul de ineficient, după cum demonstrează practica. Acel avans pe care-l avem de cîștigat în diferite domenii nu e mai puțin stringent în acest spațiu în care bunul plac își cam face prea mult capriciile, ca să nu folosim un cuvînt mai neaș! *Dreptul la civilizație al cetățeanului e inalienabil* și nu poate fi lăsat la discreția nici unui slujbaş, mai mult sau mai puțin flegmatic sau arțăgos.

Niculae STOIAN

cronica satirică

în vara asta se poartă foarte mult oranj

În materie de îmbrăcăminte, culorile au și ele perioada lor de ascensiune și perioada lor de declin. Într-un an domina albastrul, și galbenul trebuie să se mulțumească, săracul, cu rolul de vioara a doua. Alteori galbenul domina cu autoritate, și tot ce vedeam în jurul nostru galben era de la pantofi, rochiile pînă la culoarea ochilor. Despre culoarea care a intrat în dizgrația croitorilor și a creatorilor de modă se vorbește cu milă, ca de un cîine aruncat iarna în stradă sau ca de un individ bogat care s-a ruinat brusc. Săracul maro, în ce hal a ajuns! Anul trecut tot universul era maro, de la papuci pînă la suris. Și acum? Cine se mai uită la săracul maro?

Comic e că oamenii care nu se supun orbește, pînă la fanatism, modei sînt ironizați și terorizați de cei aflați la curent cu toate schimbările în materie de culori, croit, psihologie și chiar siluetă. Am văzut cum o femeie și-a admonestat foarte des prietena, rămasă, săraca ignorantă, tocmai la albastrul de anul trecut.

— Albastru? Pe ce lume trăiești? Cum poți să porți o rochie albastră? În vara asta se poartă foarte mult oranj...

Oranjul asta nu mai era o culoare, ci un decret, o obligație. Dacă nu ești oranj și ești albastru, poți să te duci să te spînzuri.

Culorile, oricum, se pot schimba mai ușor. Mai rău e cînd tirania modei se stabilește, cu toată greutatea, în siluetă. Ei, aici chiar că n-o mai poți schimba de pe o zi pe alta. Acum cîțiva ani se aduseseră și la noi, e drept că fără mare succes, o modă în materie de siluetă — cunoscută de specialiști și de intimii casei sub denumirea de «femeia scîndură». Am văzut cum femei darnic înzestrate de la natură se chinuiau disperate și metodic să slăbească pînă a deveni niște umbre. Erau palide, bolnăvicioase, abia se mai țineau pe picioare, dar satisfacția de a fi la modă compensa toate aceste neajunsuri... O doamnă corpulentă care s-a ambiționat să slăbească precum un țîr s-a îmbolnăvit din această pricină.

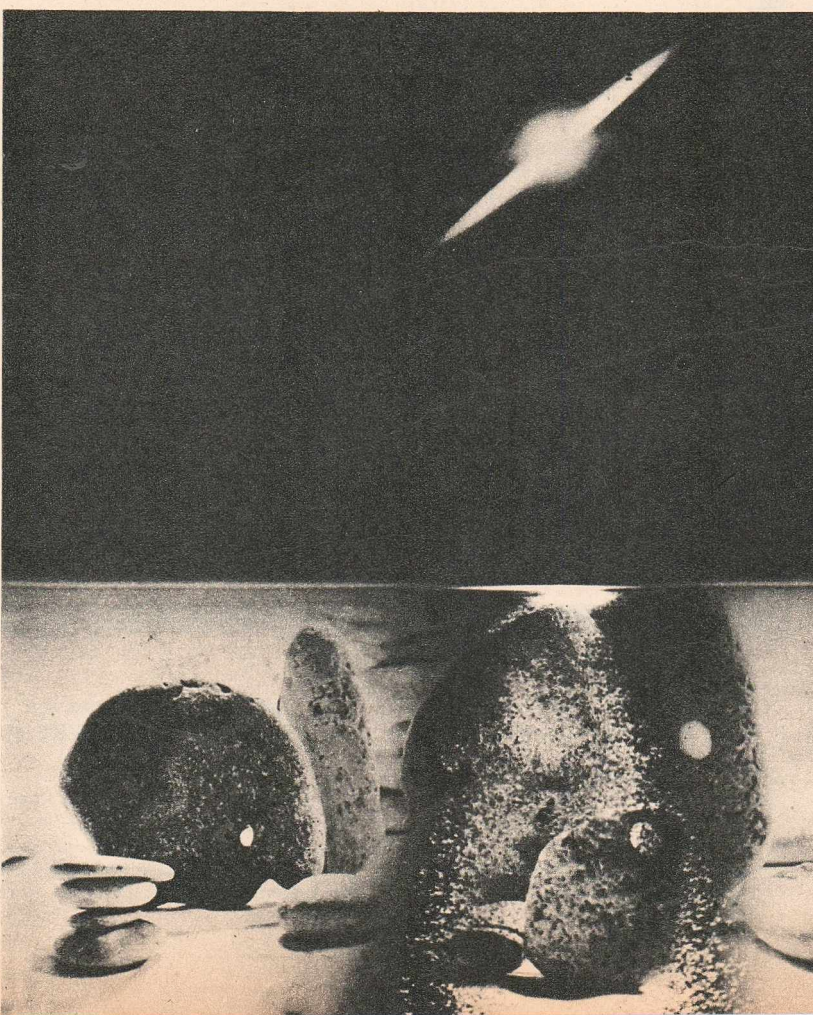
Moda își are desigur farmecul ei și n-o să ne războim noi tocmai cu femeile și croitorii, dar «teroarea modei» e ceva din cale afară de trist. Eu cred că e mai avantajos și chiar mai estetic să fii puțin desuet dar sănătos tun, decît prăpădit și bolnav, după ultimul tipăt.

Teodor MAZILU

REFLEXE

de A. MIHAILOPOL

Callatis

apriciile gustului

arta copiilor

Sala Dalles din București a găzduit, în luna iulie, o amplă expoziție de desene ale copiilor. Copiii de vârste diferite și provenienți din diferite regiuni ale țării, practic din toate județele, ne-au oferit un spectacol deosebit de frumos. Am urmărit, pot spune, cu atenție reacțiile unora dintre ei care au pășit pragul acestei expoziții în stat de vorbă nu cu puțini vizitatori. Am zărit oameni pășind pragul expoziției cu înfrigurare, pentru ca numai după câteva clipe să se însenineze. Un indiciu semnificativ al bucuriei, un miraj al formelor permutate la nivelul sensibilității infantile și răspuse sau reconstituite, stângaci, dar agajate, pe hirtie se dovedeau în măsură să cerească pe oricine. La sfârșitul vizitei, senzația cu care părăseai sala era aceea de irizire, de uitare a necazurilor mărunte, care ne pierdem o bună parte din timpul nostru zilnic. Asemenea expoziții sînt necesare, tot mai des, chiar în virtutea acestui udat «efect terapeutic» de care se dovedesc a fi capabile. Poate nu întimplător secolul nostru a descoperit farmecul artei copiilor. Au desenat, fără îndoială, întotdeauna copii. A existat și există la toți copiii pămîntului o anume tentație a plămîirii de forme, «formativizării». Am impresia totuși că numai în secolul XX arta copiilor devine un termen cultural interesant un public extrem de vast și eterogen. Explicația ar putea găsi în această nostalgie a sincerității, a purității, a vibrației față de formele lumii în jur, pe care o resimțim cu toții în condițiile lumii de azi. Artă copiilor reușește întotdeauna să întreprindă dialogul dintre noi în limitele unei experiențe care se situează dincolo de formația noastră culturală, dincolo de profesiunile noastre, dincolo de preocupările noastre actuale. Din acest punct de vedere, arta copiilor vine să ne demonstreze, odată în plus, și expoziția de la Dalles și s-a părut cel mai bun argument în această privință, că adeseori noi ne complăim în efortul de a desluși sensul estetic al lucrurilor, al creației artistice prezente, uitînd că important rămîne totuși acel sentiment al bucuriei în fața ineditului lumii, descoperite prin intermediul a ceea ce artistul ne oferă.

Expoziția de la Dalles ne mai atrage atenția și asupra unui alt lucru: deslușești, în ele peste 1 600 de exponate, o amplă mișcare care s-a constituit în ultimii ani în școlile noastre pentru educația vizuală. Copiii eclamă, prin înșeși aceste producțiuni exuse aici, un nou tip de instrucțiune estetică. Percepe formele așa cum se constituie ele obiectiv și un lucru. A percepe formele așa cum se constituie ele obiectiv în lumina unei experiențe subiective, pe care o deținem fiecare, și în lumina sentimentelor și aspirațiilor de care sîntem animați, în lumina sensibilității ce ne este specifică, în altceva. A educa copiii la școala formelor, în condițiile contactului nemijlocit pe care și înșeși îl au cu materialele specifice artelor plastice, cu posibilitățile specifice artelor plastice, mi se pare o ambiție pedagogică în deplin consens cu spiritul lumii de azi. Poate că din acest punct de vedere e necesar să se mai reflecteze în legătură cu unele măsuri întreprinse în ultimii ani care au dus la reducerea ponderii predării desenului — înțeles în mod eronat numai ca desen liber — în școlile și liceele noastre. Numeroși sînt autorii care vorbesc despre necesitatea formării unui nou simț, a simțului formativ, la generațiile ce se ridică, chemate să plămăiească fascinantă lume de forme a viitorului în care sperăm cu toții atât de ardent. Expoziția de la Dalles oferă un bun prilej de reflecție în legătură cu ceea ce ar trebui întreprins pe viitor la nivelul școlii noastre, în vederea formării gustului estetic superior, la noile generații.

Gheorghe ACHIȚEI

subsemnata, doresc un copil...

Petiția Margaretei Tuttle, o tînără și drăgută englezoaică în vîrstă de 30 de ani, fostă dansatoare într-un local de noapte, actualmente casnică, a uluit pînă și pe înalții magistrați și demnitari britanici cărora le-a fost adresată și pentru care a nu se mira de nimic este o chestie de blazon.

După cum informează săptămînalul francez «Nouveau Paris Match», Margaret s-a măritat, din dragoste, acum patru ani cu Jimmy Tuttle, funcționar. După trei ani s-a născut Jimmy Tuttle-junior, și după încă un an, Jimmy Tuttle-senior, complice la un atac armat asupra unui magazin de bijuterii, este condamnat la 18 ani închisoare. Pentru Margaret, care-și dorește cu ardoare un al doilea copil de la soțul ei, așteptarea de 18 ani i se pare cea mai monstruoasă latură a întregii drame. Cum, și chiar nu-i nimic de făcut? Nimic, — au asigurat-o juriștii consultați — ,riguroasele

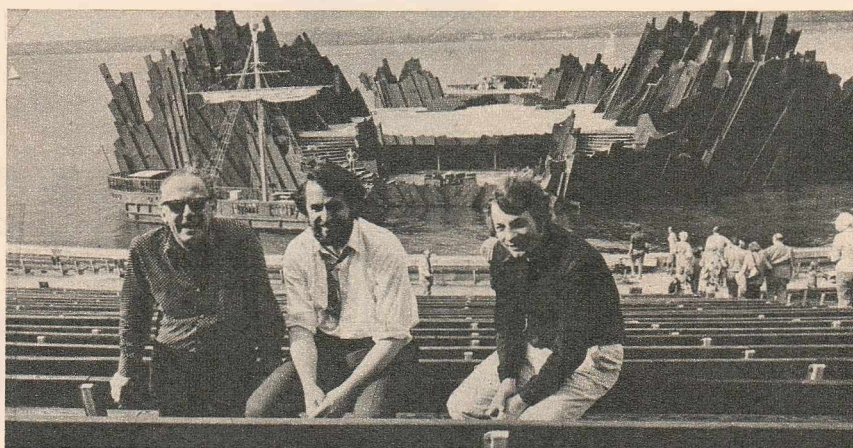
regulamente ale penitenciarelor britanice nu cunosc alt gen de contacte între deținuți și lumea de afară decît «vorbitorul».

Ceea ce nu le-a venit însă în gînd juriștilor i-a venit Margaretei, la curent cu ultimele realizări ale științei medicale în domeniul concepției artificiale. Ea s-a resemnat la o asemenea rezolvare a cazului — înșămînțarea artificială — și s-a adresat în acest sens autorităților.

Petiția ei, prima în lume de acest fel, s-a plimbat prin numeroase cabinete și s-a oprit pe biroul ministrului de interne în persoană. Rezoluția: «Din pricina exigențelor medicale, considerăm că înșămînțarea artificială nu este practic posibilă din punct de vedere administrativ... Autorizația pentru această operație între un deținut și soția sa nu poate fi acordată decît într-un caz cu totul excepțional, greu previzibil».

Și totuși Margaret Tuttle mai speră în nu știm ce minune care să-i aducă cel de-al doilea copil de la Jimmy al ei, și asta înainte de a implini 48 de ani.

E. DASCĂLU

Între 22 iulie și 21 august se desfășoară la Bregenz, pe malul pitoresc al lacului Constanța, o prestigioasă manifestare muzicală, cunoscută sub numele de Festivalul de vară. În centrul atenției generale a acestei ediții este montarea, cu totul originală, a capodoperei wagneriene «Olandezul zburător». Iată trei dintre realizatorii: regizorul Martin Eisler, scenograful Toni Businger și dirijorul Leopold Hager fotografiați pe fundalul scenei plutitoare pe care se va desfășura spectacolul.

lumea de ieri

mica publicitate-căsătorii

— TÂNĂR excelent din toate punctele de vedere dorește cunoștința imediată a unei doamne mai în vîrstă foarte bine situată și distinsă. Muncitor și cinstit urmăresc ceva mai presus și mai curat decît ceea ce pare. (12 Maiu, 1930)

— INGINER fizic și moral normal studii și carieră brillantă Franța 20 ani dorește căsătorie cu o persoană distinsă. (18 Maiu, 1930)

— COLONEL activ artilerie divorțat de o femeie tuberculoasă care m'a înșelat și nu mi-a spus dela început eu sunt sănătos «tun» doresc căsătorie cu d-ră sau d-nă sănătoasă. (18 Maiu, 1930)

— DORESC cunoștința unei doamne sportive și bine situată companie într'un raid. (18 Maiu, 1930)

— DOAMNĂ tînără americană foarte bogată sosită pentru câteva luni în România dorește prietenia unui tînăr care să mă însoțească și amuze să fie bine manierat curat sănătos și solid. (18 Maiu, 1930)

— DEPUTAT tînăr bine din provincie surmenat de politică dorește cunoștința unei persoane drăgute și singurică. (1 Iunie, 1930)

— INGINER de mine la Moreni dorește o drăgălașe prietenă pînă la 28 ani nu ca să stingă sonda incendiată ci singurătatea mea. (1 Iunie, 1930)

— SENATOR provincial dorește

prietenia unei doamne drăgute și sentimentală ofer un frumos sprin moral plus păsări alimentare suficiente dela moșie. (1 Iunie, 1930)

— STUDENT anul III Drept 26 ani înalt cu fire și fizic în genul lui Werner Fuetterer brunet însă fără obligații caută o tovarășe care să se impună. (1 Iunie, 1930)

— CINE DOREȘTE să devină muza inspiratoare a unui pictor de mare talent care caută modele frumoase sau expresive pentru a poza în portrete? «Pictor parizian» (8 Iunie, 1930)

— DOAMNĂ 43 ani neputînd găsi idealul vieții și dorind să satisfacă dorința unei mame de a vedea pe fiica ei mireasă oferă 20.000 lei celui Domn care acceptă o cununie religioasă fictivă. (8 Iunie, 1930)

— DOAMNĂ tînără bogată dorind a pleca la aier am și pregătit 200.000 lei dorește cunoștința unui domn bine solid în a cărui companie să putem petrece cînta ca două păsărele libere totuși în mod discret ca să nu afle... Moșul! (8 Iunie, 1930)

— AJUTOR! cine dorește să vie grabnic în ajutor unei doamne șomere etate 23 ani singuratică mult sentimentală distinsă? (8 Iunie, 1930)

Din colecția revistei «Gazeta mea» Culese de Corneliu VADIM TUDOR

principii și năravuri

«bulgăre de zăpadă» decapitant

Mașina depășește, claxonînd dramatic, autotrailerul, obligîndu-l să oprească. Șoferul trailerului află: pe parcursul a numai zece kilometri străbătuți (șoseaua Pitești-București) a omorît — fără să aibă habar — două persoane, a rănit grav o a treia, a distrus un microbuz, a avariat două autocamioane... Cum?! Trailerul transportă un excavator, neglijent ancorat pe platformă, simpla schimbare, din mers, a poziției excavatorului a dus la secerarea oricărui vehicul întîlnit în cale. Accident? Imprudență incredibilă, crasă iresponsabilitate, absența celui mai elementar simț de previziune!... Alt «fapt de viață»: un autotractor e în pană (10 tone încărcătură), vine într-ajutor un autocamion, remorcă cu o bară de tracțiune improvizată, la drum!, fără oprire în punctul mai apropiat de depanare, după care, la o manevră, bara de tracțiune se rupe, intră în asfalt, răstoarnă tractorul în șanț: trei morți, trei grav răniți. Accident? Sau... Desigur, așa se cuvine, despre morți vorbim numai de bine. Dar despre vii? Nimic nu ne împiedică să pricepem, odată pentru totdeauna, brutal chiar, că orice neglijență, orice «detaliu» scăpat din vedere poate să capete o maximă valoare, devenind o chestiune de viață și de moarte. Prea des denumim «accident» ceea ce, în fond, nu-i decît cruntă lipsă de precauție.

Aria previziunii cuprinde absolut toate zonele existenței umane. De ce-am limita-o la tragediile circulației rutiere? De pildă: sănătatea (nu, n-am să mă refer la «acumulările» tutunului, ale alcoolului, deși ar merita, jur!). Există pe glob o țară în care medicii sînt plătiți, își capătă salariul, numai cînd pacienții lor sînt sănătoși (profesiunea lor fiind sănătatea, nu boala). Dacă omul se îmbolnăvește, intervenția devine obligatoriu gratuită, dacă omul e sănătos, medicului i se plătește! Simț de previziune! Formula mi se pare excelentă nu atît pentru a fi împrumutată (la noi asistența medicală fiind, în general, pe alte baze, net democratice), ci în esența ei, criteriul unei munci acit de grav responsabile devenind combaterea bolilor prin profilaxie totală (în... concretul sănătății fiecăruia!). Îmbinînd planurile — accident-sănătate, integritatea omului — a jung la ceea ce îmi explica un «specialist al accidentelor», doctorul Zorel Filipescu, șeful secției de terapie intensivă de la «Urgență», referitor la posibilitatea (și necesitatea) de a înmulți numărul cursurilor rapide de inițiere în tehnica salvării inecaților, a electrocuțaților, a accidentaților de pe șosele — totul aparent extrem de ușor, prin respirație gură la gură, gură la nas, prin popularizarea, începînd chiar cu lumea copiilor, a tehnicilor de masaj cardiac extern etc. Așadar, previziune! Fără doar și poate, bine-ar fi ca un copil să nu întîlnească asemenea situații dramatice, dar dacă întîlnește, bine-ar fi să știe cum să acționeze eficient, fără false dramatizări. Oare — te întreb — este nevoie să fii șahist emerit, capabil de zece-douăzeci de mișcări înainte, ca să știi că orice gest, cît de mărunț, necontrolat, poate atrage după sine riscuri infinite mai mari? (Vezi: o prăpădită bară de tracțiune — o legătură slabă — un cauciuc neverificat — un jungghi persistent pe care-l nesocotești ani în șir — cite și mai cite, încheiate, majoritatea, de «bulgărele de zăpadă» decapitant, ucigaș)

Cînd o societate întregă dovedește, pe ansamblul ei, un extraordinar simț anticipativ, de ce individul, luat izolat, își mai îngăduie, cîteodată, să dovedească exact contrariul? Ideea că «merge oricum», «mă descurc eu» și altele așijderea, la gunoi!

Mihai STOIAN

pe ecrane

o ispită numită dostoievski*)

Totdeauna am crezut că ecranizările fericite nu sînt decît lecturi prelungite în vis. Cineastul adoarme cu o carte dragă sub pernă, și de aici pînă la ecran nu mai e decît un pas. Numai așa îmi închipui că a putut să se nască «Unchiul Vania» al lui Andrei Mihalkov-Konciovski. Dar cei mai mulți se iau la întrecere cu cartea, descoperă ceea ce scriitorului nu i-a trecut niciodată prin cap, propun, renovează etc. Cohorte de cinești onorabili sînt ispițiți de fantomele literaturii, aleargă bezmetic pe urmele ei, și drama nu mi se pare a fi cea a neputinței de a-i capta spiritul (moft estetic ce nu face deloc cinste criticii cinematografice), ci de a nu conferi substanțialitate propriei talmăcirii cinematografice.

«Jucătorul» lui Dostoievski a fost ecranizat de șase ori, niciodată cu succes deplin. Ultima tentativă, această nouă variantă a lui Aleksei Batalov, convertit mai de mult la regie, este un fel de replică dată adaptării lui Claude Autant-Lara (cea cu Gérard Philipe). Viziunii infernale a cineastului francez, existențelor damnate, disperate, aflate mereu în așteptarea mării șanse, Batalov le opune o lume care se یرهște blînd și inutil: «Nu am vrut să fac un film despre un jucător, ci despre un om care se pierde, un om care ar fi fost demn de fapte mari, în alte circumstanțe».

Pe ecran, nu asistăm însă, din păcate, decît la plimbările și destăinuirile unui abulic, pe care se pare că nu ideea pierderii îl torturează, ci mai mult un incident biografic. Batalov se simte mai în largul lui atunci cînd însoțește aparatul de filmat în mijlocul mulțimii, are ceea ce se cheamă simțul detaliului, știe să sugereze mai degrabă o atmosferă decît o înfruntare pe plan psihologic. De aceea, și filmul său pare, pe alocuri, descins din Turgheniev și Cehov. Mă întreb dacă nu cumva se află la mijloc și o atracție secretă către același Mihalkov-Konciovski mai sus-amintit, autorul a două ecranizări de excepție, «Un cuib de nobili» și «Unchiul Vania». În sfîrșit, dacă «Jucătorul» nu izbutește să ne seducă, de undeva țîșnește o idee — lătu-ralnică, ce-i drept — în stare să ne emoționeze: aceea de a constata — pentru a cîta oară? — cît de puternic se constituie filmele în jaloane ale vieții noastre (de cinefilii): interpretul «jucătorului», Nikolai Burliakov, tînărul firav și elegant de azi, nu este altul decît băiețelul din «Copilăria lui Ivan», nu este altul decît flăcăul care înălța clopotul în «Rubliov». Gîndul obsesiv că în acest film s-au adunat vîrstele lui Tarkovski — și poate și ale noastre — ne face să ieșim din sală puțin mai înțelepți.

Magda MIHĂILESCU

*) Jucătorul de Aleksei Batalov.

cine, ce, unde, cînd?

● Nici o scăpare pentru literatură. Din toate părțile pîndește cinematograful. Alexandre Astruc, teoreticianul «camerei-stilou», vrea să ecranizeze, nici mai mult, nici mai puțin, romanul lui Goethe «Afinitățile electice». În rolul principal — Dominique Sanda (foto color).

● În filmul lui Francesco Rosi «Apropo de Lucky Luciano» (interpreți — Gian Maria Volonté, Rod Steiger, Edmund O'Brien) debutează în rol de polițist celebrul Charles Siracusa, în viața de toate zilele, agent al nu mai puțin celebrului «Narcotic Bureau».

● «Pat Garrett și Billy The Kid» se intitulează westernul la care lucrează în prezent, în localitatea a-

mericiană Chupaderos, marele cineast american Sam Peckinpah, pe care unii îl numesc «un Picasso al violenței». În rolurile principale — James Coburn, Jason Robards («Baladă pentru Cable Hogue»), Kris Kristofferson.

● Cineastul spaniol Berlanga va realiza în Franța o comedie ironică, «Dimensiunea vieții», după un scenariu de Rafael Ascone și Jean-Claude Carrière. Protagonist — Michel Piccoli.

● Andrzej Wajda a dobîndit Marele Premiu al Festivalului de vară al filmului polonez, desfășurat la Lagow. Opera încununată — «Nunta», după Wyspianski.

poluarea
folclorului
(XXIII)

nostalgia
naiului

Nu pot uita bucuria produsă la revederea scenelor trăite de excursioniști în casa atît de prețuitului Gheorghe Zamfir, la Găești. Pe lungi mese, în curte, gustările tradiționale își așteptau, ca la nuntă, oaspeții. Vinurile viei din preajma casei le-au fost turnate în înflorate ulcele de lut. După ce i-au cerut celui pe care îl socotise «le plus grande maitre de la flûte de Pan» (cel mai mare maestru al naiului), picat atunci ca prin minune dintr-un lung turneu în străinătate, să le iscălească pe ulcelele pe care le păstrează cu mare mîndrie, l-au rugat să le cînte. Pe ecran pot fi văzute fețele concentrate ale mesenilor, care într-o atmosferă de reculegere, ascultă pătrunși sunetele naiului fermecat («envoienté»). Sincronizarea, foarte reușită, reproduce melodiile ce fuseseră înregistrate pe loc de către alți turiști. Nepoțelii artistului, doi prichindei de 3 și 5 ani, aduc voie bună, schițînd cu mult talent pașii jocurilor cîntate de unchiul lor.

După vizionarea filmului, Manuela, o tînră, se apropie de mine spre a-mi împărtași din bucuriile și învățămintele voiajului în România: «Dar ce m-a pus mai mult pe gînduri a fost interesul, dragostea pentru folclor, pe care o manifestau cei cu care am avut prilejul să mă întîlnesc. Cînd m-am reîntors mi-am propus să fiu și eu atentă, să mă interesez și eu mai mult de muzica noastră populară. Iată cum drumul meu în țara dumneavoastră a avut și alte urmări decît amintirile frumoase pe care le port în mine. Familia mea este din Ementahl. Nu mai fusesem de multă vreme acolo. Invitația la o nuntă mi-a prilejuit întîlnirea cu familia. Nu mică a fost surpriza pentru toți nuntașii cînd, în urma unei convorbiri, bunicul meu, în vîrstă de 82 de ani, a adus două plăci din lemn de brad, pe care și le-a făcut singur. Mi-a explicat că în tineretea lui aceste plăci serveau pentru marcarea ritmului cîntecelor, că acest obicei s-a pierdut de multă vreme». Manuela a scos din poșeta ei cele două plăcuțe primite în dar de la bunicul, le-a așezat între mijlociu și inelar una, între arătător și mijlociu alta și a început să-mi arate cum pune în practică indicațiile primite de la singurul deținător al tehnicii instrumentului pe cale de totală dispariție. Cu o mare pricepere, Manuela marca ritmurile, obținînd o sonoritate cristalină asemănătoare castanietelor. «Acum, că am învățat, mă silesc să prind ritmurile complicate ale muzicii românești, ale noastre fiind mult mai simple. De-abia aștept să reușesc să acompaniez discurile cu jocuri românești, pe care le am și să-i învăț și pe alții secretele acestui instrument».

Mărturisesc că surpriza celor aflate de la Manuela nu a fost doar pentru mine, ci pentru întreaga asistență care nu cunoscuse și nu auzise niciodată despre existența instrumentului muzical pe care, în urma unui voiaj folcloric în România, Manuela îl readuce la viață în Elveția.

Hari BRAUNER

Geneva, iulie 1973

OBOGA: necazuri cu olari

De vorbă cu I. Gîrniță, președinte al Comitetului pentru Cultură și Educație Socialistă, locțiitorul secretarului comitetului de partid Balș.

— *Tovarășe Gîrniță, socotind că și dumneavoastră considerați centrele de ceramică de la Româna-Balș și Oboga printre cele mai însemnate din țară, vă rugăm să ne spuneți ce măsuri au luat autoritățile locale pentru ca activitatea lor să se poată desfășura în bune condiții?*

— Intenționăm să deschidem, în fostul sediu al consiliului popular, o expoziție de ceramică unde se pot aduna cam 100 de piese.

— *Vechi sau noi?*

— Și vechi, și noi. Ce vom găsi!

— *Și în afară de aceasta, ce v-ați mai propus?*

— La începutul anului școlar 1972-1973 a luat ființă la Oboga un cerc de olărit pe lângă școala din comună. Au fost înscriși 40 de copii din Oboga și 20 din Româna. Profesor a fost un olar din Oboga: Ciungulescu. S-au făcut ore teoretice, dar mai ales practice, de 3-4 ori pe săptămînă. Există și o cooperativă de artizanat, «Unirea», care a deschis un magazin de desfacere în centrul orașului și un chioșc în punctul turistic Saru.

— *Dacă vă referiți la dugheana din colțul străzii în a cărei vitrină, pictată cu sîrguință de roiuri de muște și de noroiul proiectat de autovehicule, se etalează două servicii de lichior grosolan modelate și cu smalțul bine cojit, un vraf de străchini sparte și câteva căni împodobite cu buchete de flori din material plastic multicolor, am văzut-o, însă nu știu care este legătura dintre acest așa-zis «magazin de artizanat» al cooperativei «Unirea» și problema ceramicii oltenești care ne interesează pe noi.*

— De fapt, aveți dreptate, dar o legătură totuși există fiindcă majoritatea olarilor sînt obligați să lucreze la această cooperativă.

— *Bănuiesc că dumneavoastră știți că olarii din Oboga sînt obligați să meargă pînă la Sovata în căutarea lemnului; aveți probabil*

cunoștință de interdicția C.A.P., care nu le îngăduie să folosească pămîntul cel bun pentru modelare — și că ei îl fură ca să aibă cu ce lucra; probabil știți că olarii trebuie să alerge zile în șir spre a obține aprobare pentru procurarea smalțului, culorilor, caolinului.

— Da, știu. Aveți dreptate. Cunoașteți situația reală. Acesta este adevărul!

— *Și cum înțelegeți dumneavoastră să le dați ajutor?*

— Determinînd primăria din Oboga să le îngăduie folosirea lutului bun, oferind bonuri de lemne ce se vor putea ridica de la ocolul silvic cu 180-200 lei mia de kilograme. Vom face toate demersurile oficiale spre a se rezolva aprovizionarea cu smalțul și vopsele. Iar de toate aceste înlesniri vor beneficia numai olarii cei mai buni!

— *Atunci care vor fi criteriile de apreciere?*

— În 1967 a fost o comisie care a premiat pe Viscol și pe Ciungulescu.

— *Nu cumva hotărîrea dumneavoastră de a le oferi numai celor consacrați sprijinul o să bareze calea spre progres a celor mai tineri care, ajutați, ar putea deveni, în timp, olari de valoare?*

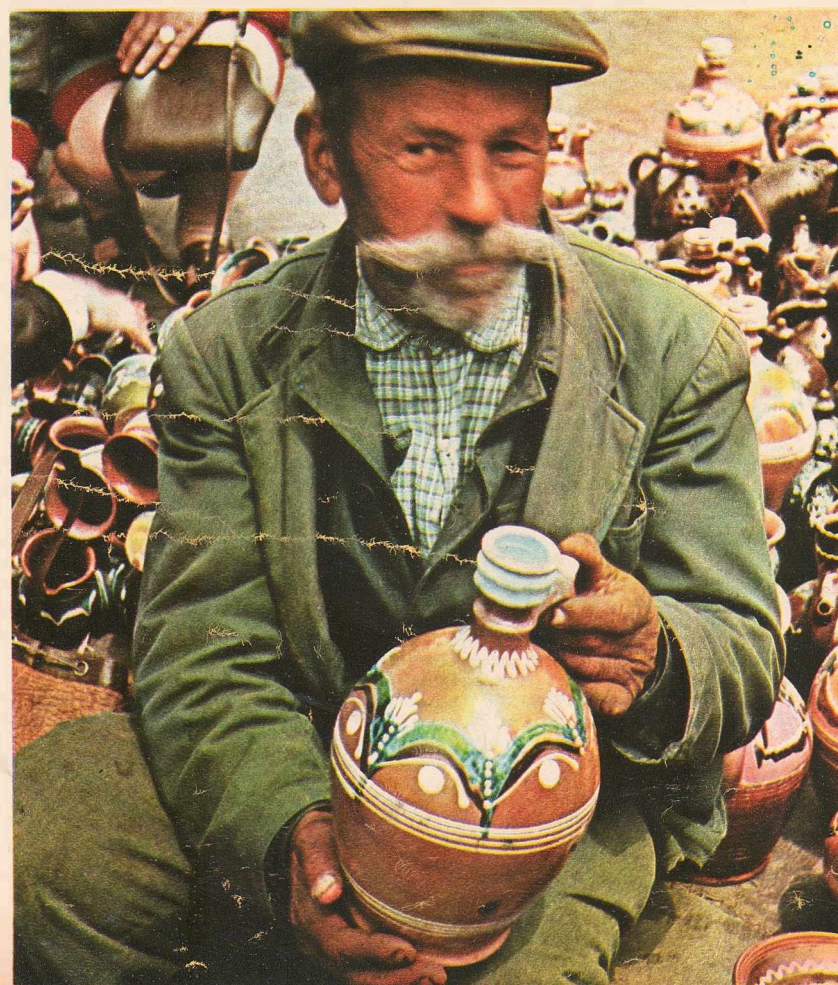
— S-ar putea să aveți dreptate! Vom încerca să-i ajutăm pe toți și cu atît mai mult pe tineri.

— *Putem consemna acest angajament?*

— Vă rog. Îl vom onora! De asemenea vă rog să mai consemnați și alte intenții de-ale noastre: vom institui un concurs la care să participe toți olarii, vom îndemna pe fiecare olar să lucreze piese cît mai frumoase pe care să le expună, în vederea acestui concurs, într-una din încăperile locuinței lor. Vom insista ca în această cameră să se adune și piese vechi de port, țesături, ștergare, scoarțe. Înțeleg ca aceste mici expoziții individuale să se continue în timp și să constituie obiective de artă ce vor atrage turiștii români și străini care vor avea prilejul să cunoască și chiar să cumpere frumoasa ceramică de Oboga la fața locului.

Marga BENGULESCU

Marin Murgășan, din Balș, alături de ceramica distinsă cu premiul I la concursul pe țară în 1967.

prezența
dramaturgiei
originale

Stagiunea care s-a încheiat și peste care cortina finală s-a tras de mai bine de o lună, lăsînd loc unei reale microstagiuni estivale, dispărută însă într-un trist anonim, a avut parte, orice s-ar spune, de câteva articole oxigenante, evidențiind semnul unui număr impresionant: 40 sau peste 40 de premiere originale. Nu sînt un sceptic, ba dimpotrivă, sînt chiar suspect de optimist, dar cifra aceasta m-a pus pe gînduri. Avea în ea ceva din îndemnul de la mijlocul veacului trecut: «Scrieți băieți, numai scrieți».

Și totuși, stagiunea care s-a încheiat a impus atenție, două lucrări dramatice capabile să sugereze, după opinia mea, cel puțin măsura succesului autentic atunci cînd *ideea actualității politice se întîlnește cu talentul autentic*. La începutul stagiunii de care vorbim, 1972-1973, început care s-a petrecut totuși tîrziu, spre sfîrșitul lui octombrie, pe prima scenă a țării vedea luminile rampei o dramă puternică, semnată de Paul Everac: *Un fluture pe lampă*. Spectacolul, și el de excepție, a impus piesa, și stagiunea a cunoscut unul dintre cele mai mari succese ale sale și poate unul dintre cele mai mari succese de public înregistrate de o piesă românească de actualitate, cu excepția comediilor satirice ale lui Baranga. Conflictul acut, adevăruri crude, puse în dezbatere cu o sinceritate totală, spectatorul chemat să intre în conflict și să participe la dezbatere fără să fie «pregătit» și «cîștigat» dinainte, au făcut din piesa lui Everac *un moment de teatru politic*. Scriitorul punea în discuție chestiunea libertății spirituale și sociale, argumentele sale pro și contra erau autentice, ascuțimea înfruntării lor, fără drept de apel. Un destin tragic, o existență distrusă cu bună știință sub imperiul unui fals miraj, făceau din eroul dramei, un transfig, și din tribulațiile lui zadarnice, o zguduitoare lecție politică și morală în cel mai acut înțeles al cuvîntului.

Către sfîrșitul stagiunii, la Teatrul «Bulandra», unde spectacolele continuă să definească un superior climat artistic, Liviu Ciulei și Titus Popovici ne-au propus o nouă formulă de teatru politic, de teatru dezbateri, transformînd scena și sala într-un forum al confruntării. În discuție, *raportul dintre putere și adevăr în lumea noastră, în lumea socialistă*. Argumentele pro și contra: propria noastră istorie revoluționară.

Acuitatea conflictului lumina adevăruri morale fundamentale. Publicul era cîștigat, publicul căpăta conștiința propriei existențe, a propriei sale capacități de a fi o prezență activă în viața literară și scenică.

Iată bilanțul meu elogios pentru o stagiune care a afirmat plener, prin două opere fundamentale și prin două spectacole de referință, ideea teatrului politic, succesul acestui teatru.

De aici însă și concluzia că lozinca de la mijlocul veacului trecut, nobilă și firească atunci, rămîne pentru noi, astăzi, valabilă numai ca un îndemn ideal.

Succesul de public, succesul de presă, succesul de critică al pieselor și spectacolelor cu piesele *Un fluture pe lampă* de Paul Everac, în regia lui Horea Popescu, și *Puterea și adevărul* de Titus Popovici, în regia lui Liviu Ciulei, subliniază, repet, existența conștiinței de sine a publicului nostru spectator care astfel și-a ilustrat fericit maturitatea de gîndire, de gîndire politică, o reală exigență în plan estetic, rezultante, la rîndul lor, ale faptului că revoluția culturală a determinat în România un *consumator de artă și cultură superior, capabil nu numai să recepteze fenomenul artistic, dar să și participe activ la afirmarea lui*.

Dinu SĂRARU

sfaturi pentru tinerele mame

cura heliomarină (I)

Un sugar poate merge la mare? Cu douăzeci de ani în urmă și chiar cu zece ani în urmă tratatele clasice de pediatrie și balneologie difuzau axioma: «la mare numai după doi ani și jumătate».

Și toți preconizau riguros acest lucru. În prezent lucrurile s-au schimbat, mai ales de când a început invazia scandinavilor și a altor nordici către litoralul românesc.

Dar oare climatul marin nu are și efecte nedorite?

Clima litoralului românesc are două caracteristici. Pe de o parte influența marină a imensului rezervor de apă al Mării Negre, pe de alta, o fișie lată de climat de stepă, deci veri foarte calde, uscate și însorite, nebulozitate redusă.

În timp ce climatul maritim se caracterizează prin aer curat, puternic umidificat, bogat în iradiții ultraviolete, încărcat cu numeroși aerosoli de iod, brom, clorură de sodiu (mai ales pe plajă — acolo unde valurile se sparg de tărâm), climatul uscat de stepă este excitant, activând metabolismul general și fenomenele de resorbție.

Talasoterapia sau tratamentul cu apa mării este o achiziție a timpurilor moderne; helioterapia — băile de soare, de asemenea; în plus, litoralul nostru ne oferă și celebrul nămol și apa sărată și concentrată a ghiolului. Acțiunea băilor de mare este condiționată de temperatura și de concentrația apei marine și pe lângă acestea de mișcarea valurilor și temperatura aerului, care fiind foarte variabile au efecte specifice care nu pot fi neglijate. Contrastele dintre temperatura aerului și a apei acționează intens asupra circulației periferice, asupra respirației și cordului. Izbirea valurilor de apă sărată produce un masaj puternic al pielii, al vaselor periferice, al întregii musculaturii care este pusă în acțiune prin rezistența ce trebuie să o opună valurilor, executând deci o gimnastică continuă. Menționăm aceasta pentru a evidenția că băile de mare sînt procedee energice care reclamă oarecare rezistență, a căror durată trebuie dozată foarte precis, ținîndu-se seama întotdeauna și de stările atmosferice.

Prescripția nu poate fi constantă, ci trebuie să fie modificată în conformitate cu variația timpului și, mai ales, cu mișcările valurilor. Copiii debili, hipersensibili, emotivi, anemici, tebeciști, cardiaci, cu boli renale, convalescenți după boli acute sau contagioase, trebuie supravegheați îndeaproape. Semne indubitabile ale necesității întreruperii băii sînt apariția fiorului (a tremurăturilor), învinetirea buzelor, pielea de spălătoareasă la buricele degetelor.

Băile de soare pot produce accidente de diverse grade (insolație, arsuri) chiar și la ștranduri, cu atât mai mult pe litoral. De aceea, capul trebuie protejat cu o pălărie ușoară.

Expunerea la soare se va face în mod gradat și ca durată și ca suprafață corporală, dar și după constituția corpului.

Ungerile cu nămol pe diferite regiuni sau pe corpul întreg și expunerea ulterioară la soare reprezintă un procedeu balnear utilizat din antichitate pe coasta Mării Negre. Nămolul proaspăt, neîncălzit, exercită în afară de acțiunea sa chimică, termică și mecanică și una biologică. În el se găsesc multe organisme vii, ca insecte, crustacee, protozoare și infuzorii, care exercită pe de o parte o acțiune excitantă asupra pielii, pe de altă parte o pot influența și prin secrețiile lor. Încălzirea la soare mărește această excitație. După douăzeci, treizeci de minute nămolul se usucă, iar după îndepărtarea lui cu apă pielea apare turgescență și intens hipereimată.

Pentru copiii mici și sănătoși ungerile cu nămol și baia de ghiol trebuie proiectate numai alternativ cu băile de mare, altfel sînt prea obositoare.

Dr. Ioana BOJINCĂ
medic primar pediatru
maternitatea Spitalului Brîncovenesc

lumea vorbește despre chefir (II)

Dieteticienii care au experimentat îndelung efectele terapeutice ale acestei băuturi lactate confirmă remarcabilele sale efecte ameliorante sau curative într-un număr mare de afecțiuni, în aparență atât de deosebite între ele, cum sînt: insomniile nocturne ale nevrozei astenice, ulcerul gastro-duodenal, nevrozile gastrice, anemiile, ateroscleroza, hipertensiunea arterială, cistita, astmul și bronșita, urticarii și eczemele difere, afecțiunile ginecologice (ca metroanexitele), colecistita și insuficiența hepatică, glomerulonefrita, diabetul, colita spastică și încă multe alte boli, care sporesc considerabil indicațiile acestei băuturi. Deosebite doar în aparență, întrucît fiziopatologia modernă fundamentează patogenia multor afecțiuni pe deficite sau dereglări ale aceluiași mecanism enzimatic. Aceasta explică și eficacitatea chefirului în afecțiunile amintite mai sus, în special la copiii mici și vîrstnici, la care activitățile enzimaticе sînt în general mai scăzute.

Trebuie să admitem deci, orientîndu-ne și după marea număr de bolnavi care ne

scriu, afirmînd că după cura de chefir li s-a ameliorat simțitor simptomele unor afecțiuni ce nu cedau la medicația chimică obișnuită, că această băutură nutritivă și agreabilă la gust are efecte de medicament. Firește, nu este cazul de a «absolutiza» efectele tămăduitoare ale chefirului (la care se adaugă și efecte psihologice de «placebo») substituindu-l total medicamentelor chimice, utile și indicate în multe cazuri. Dar dacă ne amintim de cuvintele nu lipsite de adevăr ale lui Molière din «Bolnavul închipuit»: «Sînt bolnavi care mor nu din cauza bolii de care suferă, ci din cauza medicamentelor administrate împotriva acesteia», în această epocă a polipragmaziei — boala medicamentelor, care bîntuie cu furie în «lumea» pacienților, ca și în aceea a medicilor — de ce să nu acordăm toată încrederea acestui medicament natural ajutător, care are și meritul de a fi un aliment gustos și extrem de hrănitor?

Dr. V. EMILIAN

ce este nou

Gimnastică contra elongațiilor. În afară de efectul terapeutic al apelor de la Băile Felix, aici s-au aplicat cu îndrăzneală o serie de tratamente ca: elongațiile subacvale în cazul tuturor discopatiilor. A fost chiar realizată o aparatură optimă pentru aceste elongații și elaborat un tratament de gimnastică specială, «gimnastica segmentară», care prevede exerciții în funcție de regiunea atacată de reumatism.

Salvați de la operații. O statistică de ultimă oră arată că tot la Băile Felix, datorită metodelor terapeutice aplicate bolnavilor, au fost salvați de intervenții chirurgicale peste 86 la sută din pacienți, în cazul herniilor de disc, deformărilor de coloană etc.

Ereditatea și poliartrita evolutivă. Una dintre maladiile reumatice foarte serioase, care apare mai mult la femei, este poliartrita cronică evolutivă. Ea se manifestă prin umflături la încheieturile mîinilor și picioarelor, ducînd pînă la anchilozarea totală a organismului bolnav. Un studiu întocmit de un colectiv al Centrului metodologic de reumatologie, urmărind starea unui bolnav de poliartrită în spital și acasă, arată că principala cauză a acestei boli rămîne cea genetică. Analizele făcute rudelor apropiate și mai îndepărtate au arătat că rudele apropiate sînt de zece ori mai mult predispușe poliartritei cronice evolutive decît orice om sănătos. Cauzele de apariție ale poliartritei sînt infecțiile de locar (amigdale etc.).

Bate vîntul, vine stressul. Cînd mase de aer cald și uscat, venind dinspre Marea Mediterană, se îndreaptă spre nord, în sudul R.F.G. crește rapid consumul de bere, pe străzi au loc mai multe accidente, iar numărul infarcturilor cardiace crește. Pentru descoperirea cauzelor, Universitatea din München a făcut un test pe 104 persoane. S-a dovedit că starea generală fizică și sufletească a «sensibililor» este mult mai proastă decît cea a persoanelor mai robuste. Partea de populație sensibilă obosește ușor, pare nesigură și mai puțin agilă decît cea rezistentă.

urgente rezolvate de miercuri pînă miercuri

O LUNĂ DE ZILE ÎNTRE VIAȚĂ ȘI MOARTE. Timp de 30 de zile, un grup de medici de la maternitatea din Piatra Neamț au depus eforturi considerabile pentru salvarea vieții unei femei, victimă a propriei sale ignoranțe și inconștiențe. D.M. din Cîndești — județul Neamț — a contractat o gravă peritonită generalizată, ca urmare a încercării de a-și întrerupe cursul sarcinii cu mijloace primitive. Operația efectuată imediat de medicii Pavleivis, Gheorghe Vintea și Aurica Popovici, ca și tratamentul intensiv de reanimare, au redat-o vieții. (Prin telefon de la Vasile Pruteanu.)

CINE PE CINE? După un chef de pomină la Sinaia, Ioan M., 38 de ani, din Breaza, face o criză de hipertensiune arterială. La analiză se constată că prezintă o tumoră renală. «Voi m-ați îmbolnăvit» — strigă bolnavul. Pînă acum am fost bun-sănătos. Și să știți că dacă mă trimiteți la cuțit vă iau și la bătaie!» În ciuda acestor admonestări, Ioan M. e operat. Acum se simte din nou «ca-nainte», spune el, recunoscător.

O NOAPTE PENTRU O VIAȚĂ. A fost adus la maternitatea Spitalului Brîncovenesc, cu AVIASANUL, un copil de două zile din Tg. Jiu. Mama, Stoian Elena, mai pierduse un copil după cîteva zile de la naștere, datorită unei incompatibilități de Rh. Copilul a sosit după-amiază, și în cursul nopții i s-a făcut operația salvatoare de către medicul șef de secție, dr. Ioana Bojincă, și asistenta Dincă Elena. I s-a transfuzat 500 ml de sînge. Copilul a plecat acasă vindecat.

ÎN DRUM SPRE SERVICIU, Eleonora Păunescu, 48 de ani, muncitoare, a vrut să traverseze strada. Cînd a văzut tramvaiul venind, a vrut să se întorcă înapoi. Vatmanul însă n-a mai avut timp să oprească. Tramvaiul a trîncit-o la pămînt și și-a pierdut cunoștința. A fost adusă de urgență la Spitalul Brîncovenesc. Aici i se constata o comotie cerebrală, o contuzie nazală și multe zgîrțituri. După primul ajutor acordat, cînd pacienta își revine, este trimisă pentru consult la Spitalul nr. 9.

«ERA CINEVA ÎN SUFERINȚĂ». În drum spre casă, lui Suci Ion, 42 de ani, funcționar, i se face subit rău. Simte o durere atît de puternică la rinichi încît e nevoit să se ducă la cel mai apropiat spital. «Nu era din sectorul nostru», comentează tovarăsa asistentă medicală Angela Smarandache de la Spitalul Brîncovenesc, dar asta n-are importanță. Era un om în suferință. I-am administrat calmantele necesare, și peste o oră Suci Ion a plecat acasă cu rețetă pentru tratament ambulatoriu.

O JOACĂ CU URMĂRI NEFASTE. Eram la ștrandul «Lido», spune Nuța Boboc, 19 ani, soră medică la Centrul de hematologie din Capitală. «M-am aruncat de la înălțime în bazin și-am alunecat». Diagnostic: leziune de menisc intern stîng, cu blocaj (genunchiul stîng imobilizat). Adusă la camera de gardă a Spitalului de urgență primește ajutorul convenit.

ÎN TIMP CE DĂDEA HRANĂ LA VITE, Cerniceanu Zoe, 43 de ani, cooperatoare, alunecă în grajd și cade. Se produce o fractură de tibie și peroneu cu mare deplasare. Cazul a fost rezolvat la Spitalul de urgență prin reducere anatomică (oasele puse cap la cap) și prin imobilizare într-un aparat ghipsat. Bolnava a scăpat astfel de operație, urmînd ca vindecarea să aibă loc într-un număr mic de zile.

mic memento pentru vară

În fiecare an, venirea sezonului calduros solicită din partea oricui — și nu numai din partea organelor sanitare specializate — un plus de atenție pentru prevenirea unor boli cum sînt dizenteria, febra tifoidă, hepatita epidemică și chiar deranjamentele digestive zise «banale». Vara oferă condiții favorabile sporite dezvoltării și răspîndirii microbilor, care sînt totdeauna cauza îmbolnăvirilor amintite. Neglijarea unor reguli de igienă privind salubritatea alimentelor mai expune la toxinfecții alimentare. Cîteodată ne întrebăm de ce copilului «i s-a stricat burta» și căutăm diverse explicații, cînd în realitate tot o agresiune microbiană, cel mai adesea izvorîtă din neglijență, a fost cauza. De aceea, vă propunem o recapitulare a principalelor măsuri de evitare a infecțiilor digestive «de vară».

● Rețineți principalii agenți contaminanți ai alimentelor: miinile nu îndeajuns de curate, muștele, praful, gîndacii și rozătoarele, apa de suprafață sau din fîntini negiienice.

● Evitați contaminarea alimentelor în timpul transportului, după ce v-ați făcut piața. Cu ajutorul cîtorva pungi de plastic obțineți o compartimentare sigură a plasei sau a sacoșei, în scopul izolării de principalii poluanți care sînt legumele.

● Frigul nu distruge microbii care alterează alimentele, ci doar le frînează înmulțirea. Oricît de bine ar funcționa frigiderul, tocăturile, maioneza, cremele și alte asemenea alimente «delicate» nu se pot păstra prea multe zile la rînd.

● Fazele preparării culinare sînt tot atîtea ocazii de contaminare a alimentelor. Așadar, nu există nici o exagerare în cerința ca bucătăria să arate în orice moment ca o farmacie.

● Firește, fructele și zarzavaturile, cu potențialul lor de transmitere a unor germeni patogeni și a ouălor de paraziți intestinali, necesită o spălare foarte minuțioasă, sub curent de apă. Dar mai e nevoie să se evite contactul dintre ele și celelalte alimente (piinea, mezelurile, brînză, preparatele care au trecut prin acțiunea sterilizantă a focului). Să nu se uite că se poate realiza contactul și indirect: aceeași masă, același tocător de lemn, același cuțit și... aceleași miini.

● Singura cale admisibilă de utilizare a ouălor de rață: după ce au fiert 15 minute.

● Atenție mărită la împiedicarea oricărui contact între alimente și muște. Totul numai bine acoperit, păstrat la loc închis. La fereastra bucătăriei există plasa metalică (de preferat) sau deluțuța de tifon?

● Resturile lăsate la întîmplare, teancurile de veselă nespălată reprezintă o amabilă invitație adresată gîndacilor. Cine-i atrage să nu se plîngă de invazie.

● Caracterul omului se recunoaște și după modul în care știe să iubească animalele. De acord. Numai că la bucătărie cățelul și pisica n-au ce căuta.

● Răspundeți sincer: cînd spargeți ouă vă gîndiți să le spălați mai întîi coaja cu puțină apă rece?

● A bea apă după fructe s-ar putea să nu fie bine. Dar cu siguranță și mai rău este gustatul din fructele care n-au trecut pe sub curentul de apă.

● Și acasă (nu numai ca obligație de serviciu la restaurant) e nevoie să se poarte «echipamentul sanitar de protecție»: un halat sau un șorț curat, îmbrăcat numai la gătit.

● Înainte de gătit, după alte treburi prin casă, intră în vigoare porunca nr. 1 a igienei: spălatul mîinilor. Ideal: cu periuța de unghii.

● Prin urmare: vara, pentru prevenirea infecțiilor digestive, pentru apărarea sănătății celor de acasă, vigilență dublă. În casele cu copil mic, vigilență triplă!

Doctor AI. GHEORGHIU

«Mă numesc IOZSEF IACOB, am 34 de ani. Sînt inginer mecanic... Din cauza unei crunte boli a sistemului nervos central: scleroză multiplă (sau scleroză cu plăci), care de la vîrsta de 20 de ani progresează mereu, am ajuns în neputința de a-mi mai putea exercita meseria pe care o iubesc mult...»

La scrisoarea cititorului, care vrea să fie citit mai informat asupra bolii sale, ne grăbim să-i răspundem.

scleroză multiplă

Denumită și scleroză în plăci sau diseminată, această boală este o afecțiune cronică neurologică destul de des întîlnită.

Cauza bolii este controversată. Ipotezele cele mai plauzibile se referă la eventuale infecții virale ori așa-numite mecanisme autoalergice. În acest caz ar fi vorba de o sensibilizare a mijloacelor imune, de autoapărare, împotriva propriilor țesuturi nervoase. Faptele observate sugerează posibilitatea ca factorii feluriti să grăbească începutul ori recăderile bolii: infecții, traumatisme, intervenții chirurgicale, emoții excesive, sarcini etc.

Boala este mai răspîndită în zonele temperate, mai mult în Europa decît în alte continente, și afectează deopotrivă ambele sexe, cu predilecție între 20 și 40 de ani.

Manifestările clinice sînt de o mare varietate, deoarece leziunile variază în dimensiune (de la 1 mm pînă la 1 cm), localizare și număr. Severitatea lor depinde de importanța fiziologică a zonelor nervoase interesate de procesul de demielinizare.

Simptomele cele mai obișnuite sînt următoarele:

— Slăbiciune în membre, cu muno, hemi- sau mai ales parapareză (un membru, membrele de aceeași parte sau mai ales membrele inferioare), fenomen trecător, ce poate reveni după luni sau ani.

— Tulburări vizuale: pierderea bruscă a vederii cu un ochi sau diplopie, simptome, de asemenea, reversibile.

— Simptome senzoriale: amețeli și parestezii în unul sau mai multe membre, de asemenea, trecătoare.

— Slăbire și spasticitate progresivă a membrelor, fără perioade de recuperare totală, cum se întîmplă de obicei.

— Simptome ale interesării de la început a creierului cu nystagmus (secuse laterale ale globilor oculari), vorbire «silabică» și tremurătură intențională («triada lui Charcot»). Rareori boala evoluează acut sau subacut.

Diagnosticul este ușor cînd simptomele sînt imbinat caracteristic. Ca regulă, identificarea bolii exclude explicarea simptomelor printr-o singură leziune. În forma clasică, afecțiunea poate fi recunoscută și de un nepecialist. Cazurile de început sau atipice sînt însă de competența neurologului. Uneori este nevoie de observare îndelungată pentru elucidarea diagnosticului.

Cursul bolii este extrem de variabil. Sînt cazuri în care bolnavii practic s-au vindecat. Alteori durata remisiunilor este atît de lungă, încît echivalează cu vindecarea. Rămîne însă și posibilitatea unor evoluții severe ori agravări neașteptate.

Există numeroase tratamente care au fost încercate în scleroza multiplă. Chiar și vaccinarea propusă de specialistul Sbladze. Antibioticele n-au putut aduce vreun folos. În schimb, substanțele cortizonice au adus un prețios ajutor în stingerea episoadelor acute. Reversibilitatea acestor episoade constituie un sprijin moral de mare valoare și pacienții trebuie să coopereze cu medicul cu îndreptățită speranță în recuperarea funcțiilor motorii ori senzoriale tulburate, participînd activ prin exerciții adecvate la perioada de refacere după valul inflamator al unui episod de îmbolnăvire.

Este de o deosebită importanță legătura permanentă a bolnavului cu serviciul sau medicul de specialitate care l-a îngrijit prima dată. Progresele înregistrate în ultimul deceniu îngăduie speranța că vor apărea mijloace decisive în înțelegerea exactă a cauzelor sclerozei multiple și în găsirea soluțiilor de prevenire și tratament eficace.

Prof. dr. Victor CIOBANU

mănîncă vîrstnicii prea mult ?(1)

Observăm că mulți dintre cei trecuți la vîrsta pensiei — bărbați și femei — au o greutate corporală mai mare — uneori mult mai mare — decît «greutatea ideală», fiind fie «supraponderali», fie «obezii» — în raport cu numărul de kilograme în plus.

În trecut fie zis, care este «greutatea ideală»? După formula clasică a lui Broca: greutatea ideală = înălțimea corpului în centimetri, minus 100. (Exemplu: la 170 centimetri înălțime, greutatea ideală este de 70 kg.) După mulți alții, greutatea ideală este egală cu înălțimea corpului în centimetri, minus 100, din care se mai reduce 2 pînă la 4 kilograme. Exemplu: la 170 cm corespund 70 kg minus 2 pînă la 4 kg, adică 66-68 kg. Depășind cu 10-20 la sută limita normală, devenim supraponderali, iar la o greutate cu mai mult de 20 la sută sîntem obezi.

Invers, avînd o greutate mai mică, cu pînă la 10-20% din greutatea ideală, sîntem subponderali sau hipoponderali, iar la o greutate sub 20 la sută din greutatea ideală sîntem denutriți.

Dacă dezavantajele sau inconvenientele supraponderalității și mai ales ale obezității (durată de viață mult scurtată, hipertensiune arterială cu toate consecințele ei, infarct miocardic etc.) sînt cunoscute, nici urmările subponderalității și cu deosebire ale denutriției nu sînt de neglijat.

Cauza supraponderiei corporale la vîrstnici este de regulă continuarea modului de alimentație din tinerețe, adică a unui aport de hrană cu un echivalent caloric corespunzător vîrstei tinere, în timp ce cheltuiala de calorii determinată de activitatea fizică moderată sau chiar de sedentarismul unor bătrîni... este mult mai redusă. Vîrstnicii — care au o greutate corporală crescută — primesc deci o «rație alimentară» crescută față de nevoile lor! Ei mănîncă prea mult!

Mai contribuie la greutatea lor corporală

crescută și faptul că deși își reduc adeseori din hrană aportul proteic — ceea ce este greșit — în schimb cresc mult grăsimile și glucidele (zahărul și produsele zaharoase, făinoasele, dulciurile), fie pe motiv că acestea ar fi mai bine digerabile, fie din cauza unor dificultăți de masticare determinate de dentiția deficitară. Alteori alimentația greșită, neechilibrată, se conturează și mai mult prin reducerea sau lipsa din hrana zilnică a legumelor, fructelor și a crudităților (salate etc.). Aceasta contribuie la dificultățile în evacuarea intestinală — observată frecvent la cei în vîrstă, care sînt astfel obligați să recurgă la laxative, dar mai determină și apariția unor simptome de carență a unor minerale (calciu, fier) și vitamine, în special hidrosolubile (vitamina C, B1, B2...).

În aceste condiții se poate trage concluzia că vîrstnicii sănătoși nu au nevoie de o alimentație deosebită, specială, că ei pot să mănînce în continuare cam aceleași alimente ca și la vîrsta tinereții! Dar este necesar ca, paralel cu reducerea activității și cu scăderea metabolismului bazal — caracteristice oamenilor bătrîni — să se reducă aportul de calorii, pe măsura înaintării în vîrstă... Astfel, dacă un adult — de 30-40 de ani — cu greutatea corporală ideală și cu o activitate ușoară primește zilnic 3 200 calorii, la vîrsta de 50-60 ani el va primi 2 700-2 800 calorii, la 60-70 ani — 2 500 calorii, iar la peste 70 ani nu va primi mai mult de 2 100 calorii zilnic! Pentru o adultă vîrstnică aportul caloric al hranei poate fi și mai redus: de la 2 300-2 400 calorii cît primește la 30-40 ani, va primi 2 000 calorii la 50-60 ani, 1 900 calorii la 60-70 de ani, și nu mai mult de 1 600-1 700 calorii pe zi, la peste 70 ani!

Profesor doctor docent
V. Coman PETRESCU

(va urma)

poșta medicului

I. BÎRLĂDEANU — Bacău. Iată o întrebare care obligă la un răspuns mai amplu: **DE CE NU FACEM TOȚI CANCER?** Cancerul — se știe acum — apare în urma modificării structurii moleculare normale a celulelor. În special este alterată structura unor componente celulare: acizii nucleici — «responsabili cu ereditatea» — și proteinele. La bolnavii de cancer, celulele se sustrag legilor care guvernează funcțiile organismului și, înmulțindu-se «anarhic», provoacă dezvoltarea tumorii. După un timp, din tumoare se desprind celule dispartate care «emigrează» în alte organe, constituind baza pentru noi formații canceroase. Ce determină însă declanșarea procesului tumoral? Tot mai mulți specialiști consideră astăzi cancerul ca avînd la bază apariția unei mutații. O mutație este asemenea unei greșeli în «zațul tipografic» al unui text tipărit, de unde rezultă uneori alt cuvînt decît cel care trebuia. La fel, o genă care a suferit o mutație poate produce o celulă malignă, în loc de una sănătoasă. După un calcul aproximativ, în organismul fiecăruia din noi apar zilnic circa un milion de celule mutante nou-născute! Cele mai multe din aceste celule «bolnave» nu pot supraviețui și mor; în schimb, unele din celulele care au suferit mutații pot lua calea cancerizării. Atunci cum se explică faptul că nu toți oamenii fac cancer, de vreme ce «sîntem atacați de cancer o dată pe săptămînă», după expresia plastică a unui oncolog? Se pare că față de aceste «celule străine», ca și în cazul unor microbi, organismul normal pune în funcțiune un «mecanism de apărare», care tinde să îndepărteze și celulele mutante «bolnave», înainte ca ele să se înmulțească. Experiențe tot mai numeroase demonstrează că atunci cînd acest mecanism de apărare slăbește (prin substanțe chimice, ser antilinfocitar etc.), animalele fac mai frecvent cancer sau leucemie. În lumina acestor concepții înțelegem mai bine de ce cancerul apare mai mult la bătrîni, la care capacitatea celulelor de a suferi mutații este mai crescută, iar mecanismul de apărare («aparatură imunologică», cum îl numesc specialiștii) devine mai inefficient odată cu îmbătrînirea.

ANTONIE ILIE — Craiova. Din scrisoarea dumneavoastră, bogată în propuneri, reținem sugestia de a se reedita în ediții eventual revăzute și adăugite, lucrările: «Plante medicinale» de D. Dr. Constantinescu și Ovidiu Bojor, «Plante medicinale și aromatice» de Rac G., Laza A. și Coiciu E. și «În lumea plantelor de leac» de Eugen Anastasiu, mult solicitate de cititori.

I.V. — Brașov. Transpirația excesivă a mîinilor (hiperhidroza) este caracteristică persoanelor prezentînd o labilitate sau — cum se mai spune — o distonie a sistemului neurovegetativ. Ca tratament general, o cură îndelungată cu Distonocalm, 3-4 drajeuri/zi, și Hidroxizin, 2-3 comprimate/zi. Local, badijonați cu următoarea soluție:

ÎMPOTRIVA TRANSPIRAȚIEI MÎINILOR

Rp. Acid salicilic 1 g
Mentol 1 g
Formaldehidă 5 g
Alcool camfo- 100 g
rat ad

După badijonațiile ce se fac de 2-3 ori pe săptămînă sau independent de acestea, se vor face pudraje cu:

Rp. Acid salicilic 1 g
Acid boric 2 g
Talc 97 g

În formele palmare rebelle la orice tratament medicamentos, se poate recurge în extremis la radioterapie locală, aplicată cu multă prudență și de specialiști foarte experimentați.

V. MARIN — București. Regretăm, la această rubrică nu dăm consultații veterinare, vă sfătuim însă să prezentați cățelul dumneavoastră la unul din dispensarele veterinare, pînă nu e prea tîrziu. Cunoașteți desigur anecdota macabră cu doamna care intră într-un magazin și-i spune vânzătorului: «Acum două zile am cumpărat de la dumneavoastră un cîine care a murit ieri». «Ciudat! — răspunde vânzătorul. De cînd îl știu n-a făcut așa ceva!» li dorim lui Micky grabnică însănătoșire, mai ales că un Pintcher (așa se scrie?) e totuși un... Pintcher.

DOINA TEODORESCU — Constanța. Împotriva înțepăturilor repetate de țînțari, aibine sau alte insecte, după badijonați cu tinctură de aloe, preparată cu alcool de 70° (1:5), ungeți în strat subțire locurile lezate cu:

UNGUENT CICATRIZANT ÎMPOTRIVA ÎNȚEPĂTURILOR DE INSECTE

Rp. Aloe pulvis 1 g
Oxid de zinc 30 g
Ulei de in sau untură de pește 30 g
Balsam de Peru 1 g
Lanolină 30 g
Vaselină 5 g

D.S. extern pentru înțepături, plăgi atone, ulcere varicoase.

ANDREI PRODAN — Oradea. Iată mai jos părerea unui specialist competent în materie de gumă de mestecat: «Folosirea moderată, cîte 10-15 minute la anumite intervale, pînă la un total de o oră pe zi, a gumei de mestecat are ca efecte favorabile: creșterea salivăției, îmbunătățirea circulației sîngelui, curățirea mecanică a depozitelor de pe dinți etc. Excesul poate însă «obosi» glandele salivare, produce aerofagie (prin înghițire de aer) și dezvoltă dizgrația musculară bucală».

STOICESCU RODICA — București. A) Arteriografia cerebrală constă în evidențierea rețelei arteriale și venoase cerebrale după ce se injectează în carotida internă o substanță opacă la razele Röntgen, în speță 5-10 ml de iodură de sodiu. Se fac imediat 2-3 clișee succesive la interval de 3-5-10 secunde, obținîndu-se imaginea arterelor. După 5 secunde substanța opacă trece și în vene și se poate obține o flebografie (radiografie venoasă). 2) Indicațiile principale ale arteriografiei sînt anevrismele și tumorile vaselor cerebrale; 3) Arteriografia este contraindicată în cazurile de ateroscleroză cerebrală, în care se pot produce hemoragii sau tromboze; 4) Accidentele provocate de arteriografie pot fi: dureri de cap, crize convulsive (se evită luînd luminal), pareze etc.

RAC MARIA — Sighetul Marmăției, jud. Maramureș. Sindromul arcului aortic sau «boala fără puls», întîlnită mai ales la femeile tinere, se datorește astupării (trombozării) ramurilor mari arteriale ale cirjei aortice — trunchiul brachiocefalic drept, carotida primitivă stîngă și subclaviculara stîngă. Se manifestă prin absența pulsului radial la mîna, a pulsului carotidian și temporal, a indicelui oscilometric și a tensiunii arteriale. La membrele inferioare, pulsațiile sînt în general păstrate. La aceste semne se adaugă tulburări oculare, neurologice, psihice. Ca tratament, alături de repaus prelungit, se administrează corticosteroizi (Prednison) și ACTH, anticoagulante (Heparină, Trombostop), antibiotice (Eritromicină, Ampicilină), vasodilatatoare periferice (Complamin, Hydergine, Redergine), cu rezultate bune dar trecătoare. Tratamentul chirurgical are șanse mai sigure de vindecare radicală.

Drumul unei autorizații se poate măsura în ani

Subsemnatul Ivan Stelian din Ploiești, strada Anul 1907 nr. 3, de profesie matritier la cooperativa «Electrometalica» din Ploiești, str. 23 August nr. 348, vă rog să binevoști să mă ajuți a intra în posesia autorizației mele de construcție a casei de pe strada Anul 1907 nr. 3.

Această autorizație este făcută încă din anul 1968, luna ianuarie, și poartă numărul 11, fiind aprobată de comitetul județean și de Consiliul popular al orașului Ploiești, dar este reținută nu știu din ce motive și astfel mă amină de cinci ani și jumătate.

Deși am fost de zeci de ori în audiență și mi s-a dat dreptate, totuși după atita timp nu am intrat în posesia autorizației care este înscrisă și pe planurile de construcție a casei executate de către secțiunea de arhitectură și sistematizare și semnate de arhitectul șef.

În urma sesizărilor făcute a sosit o comisie care, văzând cum stau lucrurile, ne-a spus că ni se va da autorizația. De la data când au fost la fața locului și pînă în prezent au trecut aproape 5 luni, timp în care ne-am dus în fiecare săptămână în audiență, dar de fiecare dată primim același răspuns.

Stelian Ivan
Ploiești

O inițiativă nestimulată

Mă numesc Belu Ioan, de profesie miner la Exploatarea minieră Lonea, și am domiciliul stabil în orașul Petrila, cartierul «8 Martie», bloc nr. 41/12.

În puținele mele rinduri doresc să abordez o singură problemă de interes social care de altfel este dezbătută foarte mult și în revista «Flacăra», «Lupta cu poluarea».

În acest centru economic al țării noastre, Valea Jiului, de unde se extrage aurul negru din adâncuri, s-au construit în anii noștri mii de apartamente și alte edificii social-culturale pentru minerii din acest bazin carbonifer.

Pentru crearea unor condiții mai optime de locuit, la marea majoritate a blocurilor au fost construite centrale termice unde este folosit drept combustibil cărbunul propriu. Odată cu arderea acestor cărbuni în centrale termice cit și la celelalte locuințe din întreaga Vale a Jiului se degajă un nor continuu de fum care plutește în permanență în atmosferă și care este inhalat de locuitorii acestui centru minier.

În perioada anului 1969, când eram președintele comitetului sindicatului de la mina Lonea, la sala de spectacole din localitate am folosit la încălzit motorină sau păculină în locul cărbunului, cu investiții proprii, care nu a costat mult.

Deși am făcut această modificare eficientă pe cont propriu, Consiliul municipal al sindicatelor Petroșani nu a extins acest lucru și la celelalte cluburi din subordine și nici la Casa de cultură din Petroșani; mai mult decât atât, nu am fost stimulați nici material, nici moral, dar acest lucru e mai puțin important.

Sînt convins că această trecere la arderea unor combustibili ai țiteiului în centralele termice din Valea Jiului și care au o ardere completă, fapt constatat, vor elimina din atmosferă peste 75% din fum și funingine, care este dăunătoare organismului, precum și igienei orașelor aferente, fără a mai lua în calcul și eficiența economică întrucît cărbunul este cu mult mai scump decît păculina prin însăși exploatarea lui, a investițiilor ce se fac.

Ioan Belu
Petrila

Cu sprijinul Consiliului popular al județului Prahova, Consiliul popular al municipiului Ploiești ne răspunde:

Restituim scrisoarea privind pe Ivan Stelian, domiciliat în Ploiești, str. Anul 1907 nr. 3, prin care solicită atribuirea autorizației de construcție retroactiv, comunicîndu-vă următoarele: Serviciul de arhitectură și sistematizare al

Consiliului popular municipal, analizînd mai multe cazuri asemănătoare cu al tov. Ivan Stelian, a întocmit o situație a tuturor acestor cazuri, care au fost supuse aprobării comitetului executiv.

Ca urmare a acestor măsuri, petiționarul urmează să primească autorizația solicitată.

Vicepreședinte
ing. Ion Trocaru

Din răspunsul Comitetului județean Hunedoara al P.C.R. cu privire la cercetările efectuate în urma sesizărilor făcute de tov. Belu Ioan din Petrila

Aspectele relatate corespund întru totul realității și stării de fapt, fenomenul poluării în orașele din Valea Jiului, cu efectele nocive, dăunătoare și neeconomicoase, se află în atenția organelor municipale, județene și conducerii superioare de partid și de stat.

De fapt, aceste probleme ce privesc poluarea localităților din Valea Jiului au fost ridicate și de revista «Flacăra».

S-a stat de vorbă cu petiționarul, căruia i s-a explicat că un asemenea studiu pe care îl propune dînsul în scrisoarea a fost deja întocmit încă din anul 1971 de către un colectiv de specialiști. Comitetul județean de partid a cerut de asemenea sprijin în soluționarea acestor probleme din partea Consiliului central de control muncitoresc, și ca urmare în luna iunie a.c. a avut loc la Consiliul central de control muncitoresc al activității economice și sociale o analiză împreună cu reprezentanți de la Comitetul de Stat al Planificării, M.A.T.M.C.G.F.F., M.E.E., M.M.P.G. și Comitetul pentru problemele consiliilor populare la care s-au stabilit sarcini pentru consiliul popular județean și pentru organele centrale.

Problema însă privește schimbarea soluției de încălzire în Valea Jiului și reclamă o durată de soluționare de 3—4 ani.

Gherasim Felea
activist al Comitetului
județean al P.C.R. Hunedoara

O greșeală ce se cere îndreptată

În «Flacăra» nr. 25 din 16 iunie a.c., la pagina 27, «Buletin de știri», la rubrica «Turistică», unde se vorbește de reconstruirea cabanei «Peștera» din Bucegi, s-a strecurat o eroare la ultima frază:

«Așadar, în câteva minute — în loc de ore — vom ajunge de pe platoul Bucegilor în mirificul peisaj al Văii Dimbovicioarei».

De la Babele se poate ajunge la cabana «Peștera» în Valea lalomiței, dar în nici un caz în Valea Dimbovicioarei, care este mult mai departe pe drumul Bran-Rucăr și o lucrare de teleferic Babele-Valea Dimbovicioarei credem că ar trebui să treacă peste Omul-Tîgănești-Bran-șoseaua Bran-Rucăr etc., lucrare care credem că nu este nici necesară și ar fi costisitoare.

Ion Ciangă
Brașov, str. Dobrogea 56

Trăiesc fiindcă ei și-au făcut datoria

Cînd vă scriu aceste rinduri mă simt în putere de a vi le scrie. Aș dori din tot sufletul ca să-mi publicați această scrisoare în revista «Flacăra», dacă se poate.

Mă numesc Alexandru Jenica Victoria și am 25 de ani împliniți la 7 iulie 1973, timp în care din despărțeau doar 4 luni de la data cînd murisem.

Sînt căsătorită de 5 ani și mă împac bine cu soțul. Ne-am dorit un copil foarte mult. Cînd am ajuns în luna a opta de sarcină am făcut o stare eclerufică, intrînd în comă profundă de gradul II și I cu convulsii. Am stat în comă 9 zile, timp în care se hotăra soarta mea. Am fost la hotarul dintre viață și moarte.

Am stat la reanimare două luni de zile la Spitalul nr. 1 din Galați, după care am fost trimisă la București. În prezent mă simt bine.

Aș dori din tot sufletul ca prin intermediul acestor rinduri să-mi exprim mulțumirea față de medicii: Fuchs Fredi, șeful secției reanimare, medic care mi-a dat viața în cele mai grele clipe, cînd am făcut stopul cardiac, medicul Bacalbașa Nicolae care, de asemenea, împre-

ună cu medicul Muzinchevici Grigore și doctor Lendrea Mihaela au vegheat zile și nopți la capul meu, mi-au dat tratamentul necesar. Acești oameni au fost pentru mine totul, mi-au dat viață m-au readus pe pămînt din nou. Fișa mea care se află la Spitalul nr. 1 vă poate spune multe.

Mulțumesc de asemeni asistentelor și surorilor, infirmierelor de la această secție care m-au îngrijit și mi-au administrat tratamentul necesar.

Victoria Alexandru
Brăila, cart. Hipodrom,
bl. G 16, sc. 4, et. 1

De la Direcția sanitară a municipiului București un răspuns

La scrisoarea dumneavoastră nr. 125/1973, privitoare la articolul «Poluare sonoră și toxică», publicat în nr. 25/1973 al revistei dumneavoastră, vă comunicăm:

1. Unitatea cooperativa «Arta aplicată» funcționează în acest amplasament din anul 1956. Prezentînd unele deficiențe de ordin funcțional, unitatea se află actualmente în curs de reamenajare.

2. Lucrările de șantier pentru reconstrucție sînt în stadiul de finisare, atît în interiorul unității cit și în curte. În cadrul lucrărilor au fost redistribuite atelierele în spații nou amenajate, iar curtea a fost cimentată și asfaltată.

Pe perioada acestor lucrări, mașina de preparat asfalt la cald și mașinile de transport al materialelor au produs desigur zgomot, vibrații, gaze provenite din combustione.

3. Cuptoarele pentru ceramică, principalele surse de incomodare pentru vecinătăți, au fost mutate în zona Militari, aici raminînd numai cuptoarele pentru ars sticla, montate într-o baracă.

Acestea funcționează cu presiune maximă numai în tura de dimineață.

După-amiezele și noaptea, zgomotul se reduce deoarece presiunea se scade la nivelul necesar doar menținerii temperaturii de topire, necesară pentru dimineața următoare.

4. Întrucît și în aceste condiții persistă un oarecare grad de incomodare, conducerea U.C.M.M.B. a luat măsuri ca în cadrul planului de investiții să mute definitiv această secție într-un complex nou, în anul 1975.

Precizăm totodată că s-au făcut prescripții pentru ca odată cu terminarea lucrărilor de șantier, unitatea să ia toate măsurile tehnico-organizatorice, în vederea reducerii la minimum a incomodărilor vecinătăților, pînă la mutarea definitivă.

Director
prof. dr. doc. V. Ciobanu
Inspector sanitar șef al
municipiului București
dr. A. Kelemen

Și alți handicapați așteaptă

Doresc să vă cer sprijinul prin intermediul revistei «Flacăra» într-o problemă care cu zi ce trece devine tot mai apăsătoare și mai de neînțeles pentru mine. Iată despre ce este vorba:

Sufăr de sechele de poliomielită (baralizie), într-un cuvînt sînt nanaicapată fizic. Am terminat școala elementară anul trecut și am dat examen la școala specială de invalizi din Galați. După examenul de rigoare mi s-a spus că am reușit cu o medie foarte bună și să merg acasă să voi primi repartiție pentru meseria aleasă și orașul unde voi face școala. Dar văzînd ca aceasta repartiție nu a venit nici pînă la 15 septembrie anul trecut am mers din nou la școală și am întreat de ce nu a venit repartiția, după care am fost din nou sfătuită să merg acasă și să aștept că mai sînt și alte cazuri. Interesîndu-mă mai îndeaproape, am aflat că mai există cazuri asemănătoare din alți ani care așteaptă din cauză că au reușit, dar fără loc. Desigur, această problemă nu e ușoară și simplă, dar cu puțin efort ar putea fi rezolvată nemaifiînd nevoie să așteptăm ani și ani la rînd. Timpul trece și nu vîd de ce nu aș contribui și eu cu ceva la realizarea unor bunuri materiale folositoare societății. În plus, trebuie să mă calific, să învăț o meserie, deoarece părinții sînt bătrîni și numai mama muncește, tatăl fiind bolnav (operat) nu va putea munci toată viața.

Nu sînt multe asemenea cazuri de oameni handicapați fizic, dar sînt totuși, și bine ar

fi dacă am găsi mai multă înțelegere printre acei oameni puși să ne ajute și pe noi, ca ne croim un drum în viață.

Jenica Mlăjei
com. Fîrțănești, jud. Galați

Dacă-i cunoașteți, amintiți-le de rate

Mă numesc Istrate Roza, șefă contabilă cooperativa meșteșugărească «Deservirea» din orașul Lupeni, județul Hunedoara.

În cadrul cooperativei noastre se execut diferite comenzi sau prestări și cu plata în rate. Printre cei cărora le-am dat anumite produse cu plata în rate avem trei clienți, care după ce și-au făcut contractul au părăsit în trezirinderea care le-a eliberat dovada, fără acte de lichidare și au părăsit Valea Jiului fără a achita nici măcar o rată.

Dau numele și datele personale ale celor trei cetățeni:

— Olteanu Dan, născut în ziua de 9 martie 1949, în comuna Izvorul, județul Argeș — dator la noi cu suma de 7 109 lei;

— Obreja Ioan, născut în ziua de 5 noiembrie 1948, în comuna Brusturi, județul Neamț, dator la noi 1 960 lei;

— Oancă Teodor, născut în ziua de 2 martie 1949, din comuna Blinzi, județul Galați, cu rate neachitate la noi în valoare de 2 315 lei

Întrucît toate încercările mele de a da urma lor au eșuat, vă rog să publicați la rubrica noastră, a cititorilor, acest apel către întreprinderile unde lucrează în prezent și sperăm să ne comunice ca să putem să le reținem ratele pe care ei au uitat că mai trebuie să le mai și achite.

Roza Istrate
cooperativa «Deservirea» — Lupeni

Pe un drum drept, fărăocolișuri, fără intervenții

Mă adresez revistei dumneavoastră, care observ că se ocupă în fiecare număr de necazuri mici și mari, dar cu implicații serioase în viața noastră cotidiană.

În primăvara anului 1972, la început, prin martie, lucrătorii grăbeau să termine ultimele instalații pentru a da spre folosință locatarilor combustibilul mult rîvnit pentru care s-au făcut investiții serioase.

Comitetul m-am înarmat și eu cu documentele necesare pentru obținerea unui cuptor cu două ochiuri așa cum prevăd normele pentru blocul în care locuiesc și m-am prezentat la punctul comercial care funcționează în clădirea Consiliului popular al municipiului Timișoara. De atunci și pînă astăzi mă prezint aproape săptămînal pentru mult rîvnitul și mult utilul cuptor. Răspunsul este de fiecare dată același: nu avem, dacă doriți numai cu 3 sau 4 ochiuri. M-am tot gîndit și răzgîndit cum să cumpăr aragaz cu 3 sau 4 ochiuri din moment ce mie îmi este suficient unul cu 2 ochiuri.

Nu doresc nici mai mult, nici mai puțin decît să primesc obiectul necesar pe un drum drept, fărăocolișuri, fără intervenții, fără telefoane care să-mi ateste cine știe ce merite.

Florian Moldovan
Timișoara, Calea Șagului, bl. B 17

Suplimentare de gulere

Vă rugăm să inserați la rubrica noastră, a cititorilor, o doleanță care poate unora le pare minoră. Despre ce este vorba? Cu mulți ani în urmă fabricile și cooperativele meșteșugărești confecționau cămăși bărbătești cu două gulere. De mai bine de vreo cinci ani cumpărătorii nu mai au posibilitatea de înlocuire a gulerelor ce se uzează mult mai repede, iar cămășile ramin intacte în rest.

Ne adresăm prin dumneavoastră, ca cei în drept să reflecteze și să recomande fabricilor și cooperativeelor meșteșugărești care confecționează cămăși bărbătești să anexeze un supliment de gulere incluzînd la costul cămășii și cîțiva lei pentru gulerul confecționat în plus, scutindu-ne astfel de o pagubă prea mare pentru un accesoriu atît de mic.

D. Marinescu
Alexandria, str. T. Vladimirescu nr. 68

mica publicitate

soba
cu lemne

«Ofer cameră 20 mp, bucătărie, hol, baie comun, lemne, vizavi de... doresc garsonieră confort 2, Drumul Taberei». Anunț obișnuit, de o banalitate dezarmantă. La urma urmei cine n-ar dori să schimbe o cameră cu o garsonieră? Invers se-ntimplă mai rar. Traversez Cișmigiu, caut strada, numărul... O casă veche, cu gard de fier împletit, o curte interioară prăfuită, trei intrări... Mă opresc la întâmplare în fața unei uși imense, cu rama împodobită de câteva sonerii: «Icșulescu, sunați o dată, Igrceanu, sunați de două ori, familia Zeta...» În spatele ușii văd un hol murdar, la capăt cu o scară interioară. Sun o dată, aștept, sun de două ori, aștept, sun... Aș încerca și la celelalte uși, ezit puțin, mai sun o dată la nimereală. Îmi deschide o femeie care trebuie să aibă până în 30 de ani, dar arată mai mult, cum e cu părul în dezordine, într-o rochie înflorată de bucătărie, în sandale. *Bună-ziuă, bună-ziuă, nu știți cine a dat anunțul cu schimbul, poftiți, vai de mine, scuzați-mă, poftiți înții la bucătărie.* Cobor câteva trepte, intru într-o bucătărie de subsol, o coajă de ciment în care nu se află decît o lampă cu petrol, o măsuță, un scaun și o fetiță care curăță pătrunjel. Asta e bucătăria comună? Comună, dar persoana nu s-a mutat încă, să mergeți să vedeți, him, Alina, hai și tu, urcăm, în hol dau patru uși, sînt și posibilități de extindere, o tinără și-a făcut casă la bloc și ni-meni nu mai are dreptul... Camera nu are 20 mp, e înaltă, pereții sînt cenușii, într-un colț tronează o sobă verde de teracotă, într-altul se odihnește un televizor, ar mai fi «un recamier», un dulap și câteva broderii ce se răsfață pe masă. Luați loc, iau, și deodată mă rușinez, nu sînt încă obișnuit să dau buzna în casele oamenilor. Cum te cheamă? — o întreb pe fetiță. O cheamă tot Alina, cum auzisem că-i spune mama, are trei ani și zece luni, cu cine seamănă? Cu taticu', îi șoptește mamei, făcînd-o pe aceasta să se înnegureze, pe taticu' îl vede rar, acesta s-a recăsătorit, stă la părinți, poate nici mămica nu prea o lasă cu taticu' dar nici el, taticu'...

Știți, am un verișor, acum e la mare, da, da, e foarte cald, m-a rugat pe mine să caut ceva mai central, are o garsonieră, dar în Titan, ah, în Titan? Pot să fumez? Fumați, fumați... Privirea Alinei mă stingherește, mă simt ușor trădat în ochii ei, doar copiii, știm noi cît de necrutători sînt cu noi. În Titan, și cum e? Nu știu, n-am văzut o garsonieră confort 2. camera. o bucătărie. o cămăruță și dușul, fără cadă? Da, da, fără. Dar în Titan e departe, mama oftează, cu cine lasă fetița? Și mai e și policlinica fetiței, serviciul... Are program de 4 ore, pensia alimentară de 400 lei... Și lemnele. Oricum, aș face schimb și cu Titanul, să trec toamna și iarna, pe urmă încerc alt schimb, aici un domn singur care nu face menajul ar sta foarte bine. Soba e foarte bună, dar lemnele... În urma anunțului primise trei doritori de schimb, însă nu părea deloc încurajată de asta. Mă ridic, desigur, îi voi scrie verișorului să vină și el să vadă ce și cum, vă rog să mă iertați, vai, nici un deranj. Plec, întrebîndu-mă dacă n-ar fi fost bine să-i fi cumpărat lemne Alinei, tatăl ei. Pentru că din 400 lei pensie alimentară ce foc poți să faci? Și cîtă căldură?

Julian NEACȘU

cîntecul lebedei

Am citit de curînd o carte plăcută și utilă, o carte vibrînd de pasiune pentru artă și de gîndire originală, apărută la Ed. Albatros sub semnătura lui Doru Popovici cu un titlu ușor baudelairian: *Correspondența spirituală*. Sub pana autorului am întîlnit expresiile: «Marțian Negrea era tăcut ca o lebedă» (p. 188) și «Cîntecul de lebedă al lui Ionel Perlea» (p. 121). Mi-am amintit atunci de îndelungata tradiție a acestei figuri de stil și de bogata ei «carieră» literară. Dacă vechii greci credeau că înainte de moarte lebăda cîntă fericită pentru că se duce la Apollo, Platon o confirmă, Esop o încorporează în una din fabulele sale, Eschil o folosește ca o comparație cu tragedia sa *Agamemnon*; la fel o folosește Shakespeare în *Othello* și-ațișia alții, expresia devenind un truism în limbajul curent al oamenilor cu o brumă de carte atunci cînd vor să exprime ideea de ultim adio înaintea morții. La noi Alecsandri scria într-o poezie: *La moarte mă voi duce ca lebăda murind*, iar Lucian Blaga se definea în poezia *Autoportret* din volumul *Nebănuitele trepte*, din 1943, «mut ca o lebedă». Dimitrie Bolintineanu în romanul *Elena* notează că eroina în pragul morții «cîntă cîntecul lebedei de care vorbesc poeții». Într-adevăr, poeții au vorbit adesea de cîntecul lebedei, identificînd nu o dată ideea de poet cu aceea de lebedă. Astfel s-a zis că Vergilius este «lebedă din Mantua», Fénelon «lebedă din Cambrai». Deci, s-a păstrat ideea că lebedă cîntă și încă frumos și melodios. Leonardo da Vinci nota chiar că «lebedă este albă, fără nici o pată și cîntă «dolcemente» înainte de a muri». Credința le-a plăcut oamenilor și a intrat în limbajul lor poetic și stăruie și astăzi — cum am văzut în cartea lui Doru Popovici — cu toate că încă Plinius și mulți învățați de după el au arătat că e vorba de o «licență științifică», deoarece lebedă nu este o pasăre cîntătoare și vocea ei e permanent răgușită și inexpresivă. Nu e nimic rău într-o asemenea eroare. Cui dăunează faptul că la toate harurile care fac din lebedă regina păsărilor acvatice (frumusețe, mister, grație, curaj, forță) cei vechi au adăugat și farmecul unei voci melodioase? Am reamintit această situație deoarece unii critici atribuie cu atîta ușurință calități artistice nu numai lebedei ci și unor confrați ai lor, intelectuali distinși, foarte învățați, buni critici și istorici literari, cercetători temeinici ai istoriei culturii care, crezîndu-se chemați să fie și poeți, au scris și cîteva poezii, mai mult pentru inima lor decît pentru public, și editori zeloși s-au grăbit să le publice. De îndată, unii critici care prind după ureche fenomenul cultural s-au pus să scrie cu osîrdie și încăpăținare despre universul liricii lui i-grec, despre melosul consubstanțial al criticului — poet zet, despre abisul gîndirii lui Omega și uite așa poeții autentici, născuți, iar nu făcuți pe cale livrescă, de-abia se mai zăresc în cîmpul criticii, în umbra veleitarilor poeți sau prozatori care, lăudați, tîmîiați, supralicitați, după binecuvîntatul principiu *do ut des*.

Mă gîndesc sincer că dacă totuși cîndva vreo lebedă a cîntat, cîntecul ei trebuie să fi fost mai pur și mai dezinteresat.
Ion Dodu BĂLAN

întrebările copiilor

Clipa cînd copiii pun întrebări este poate cea mai frumoasă din viața fiecărei familii. Din acest moment, micul univers pînă atunci tăcut comunică și intră în relație directă cu marele univers. De fapt, mulțimea de întrebări ce frămîntă copilul a început să se formeze înainte de a rosti primele cuvinte. Întîile întrebări ale copiilor nu au fost și nu vor fi asemănătoare. Există și aci o evoluție determinată de dezvoltarea societății omenești. Întotdeauna însă, copiii prin întrebările: ce este aceasta, spune-mi de ce, pentru ce, pînă unde ș.a.m.d. vor să primească răspunsuri cît mai exacte care să confirme răspunsurile pe care ei și le-au dat folosînd cunoștințele deja însușite și poate nebănuite de cei din jur. Pasionant devine dialogul cînd cel care răspunde întrebărilor, și care la prima ascultare ni se par «copilărești», conduce conversația în așa fel încît treptat-treptat deschide noi orizonturi, provoacă noi întrebări. Și mai pasionantă este acțiunea cînd se ajunge în faza că i se pot pune și copilului întrebări și el răspunde cu personalitatea sa: judecă independent, inițiază jocuri, te pune în noi situații, își exprimă sentimente, are fantezie, poate lua decizii. Copiii sînt pentru noi una din cele mai mari bucurii ale vieții, dar această bucurie cuprinde în ea și răspunderea pe care ne-o asumăm față de noi înșine și de societate. Prin grija Partidului Comunist Român și personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, care iubește fierbințe, cu ardoare părintească copiii, s-au creat în întreaga țară condiții tot mai bune pentru creșterea și educarea lor și există un amplu program pentru viitor. Case de nașteri, creșe, grădinițe de copii, locuințe corespunzătoare pentru milioane de cetățeni, confort și tot mai multe mijloace educațional-culturale; programe de instruire pentru preșcolari, cărți, reviste, jocuri etc., iată schișat un tablou al situației de azi în care cresc copiii noștri. Sursele de alimentare a întrebărilor puse de copii sînt multiple și ele au înfrîurirea lor. Toate trebuie dezvoltate și perfecționate. A învăța pe copii să prețuiască și să folosească din cea mai fragedă vîrstă cartea este prima necesitate în procesul cultural-educativ de formare a noilor generații. Aceasta cu atît mai mult acum, cînd prin intermediul micului ecran copiii primesc un imens volum de informații. Tot ceea ce au aflat informativ trebuie fundamentat, și mijlocul cel mai puternic este lectura. Ordunarea și sistematizarea lecturii pînă la vîrsta de 9-10 ani au un rol deosebit în formarea calităților intelectuale ale viitorului adult.

Lumea de mîine va fi o lume a inteligenței. Stîrnirea curiozității, a fanteziei, a gîndirii creatoare, a spiritului de analiză și sinteză are cel mai fertil teren la vîrsta copilăriei. De aceea, stimularea creației literare pentru copii și tineret este o necesitate cu caracter de permanentă. Temele sînt inepuizabile, prioritate trebuînd să aibă elementele noi de cunoaștere și de educare a copiilor pe baze științifice, în spiritul concepției Partidului Comunist Român despre lume și viață. Copiii — marii și fideli prieteni — așteaptă mereu prin cărți și prin celelalte mijloace culturale-educative răspunsul la înfrîntele lor întrebări.

Gheorghe NĂSTASE

PASTORALA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) Celebru pianist și compozitor romantic polonez (1810-1849), din ale cărui «Nocturne» amintim pe cea intitulată «Ciobanul și furtuna» (op. 15, nr. 1) — Autorul volumului de nuvele «Oaie și ai săi». 2) Tinăr păstor din Sicilia, iubit de Galathea (mit.) — Năzdrăvanul din poveste care se-ntorcea cu oaile hămeșite, fiindcă acestea, în loc să pască, topăiau toată ziua la cîntecul fluierului său fermecat. 3) «Peisaj cu turmă de oi» și «Cioban cu oaie» sînt două din tablourile acestui mare pictor român (1837-1907). 4) Autorul (1916-1972) unei poezii intitulate «Pastorală» (George) — Celebru poet și umanist italian (1304-1374), autorul eglodelor intitulate «Poezie pastorală». 5) Negru amestecat cu alb (pop.) — Glasul ciorii — Stau în fața unui cerc!

6) Mărie la pălărie! — Ciobănașul de pe la Cîmpulung, musul goletei «Speranța» din romanul «Toate pînzele sus!» de Radu Tudoran — Poet dujean (1886-1954), din a cărui creație amintim poezia «Moșul, capra și copilul». 7) Numere fără soț (masc.) — Element de compunere cu sensul de mare, foarte mare. 8) Orașel în Peru — E doar pentru sine — Literă gotică. 9) Fluviu european — Hrana plămînilor — În cete! 10) Cămașă înflorată — Pictor român (1868-1916), care a transpus pe pînză o «Păstorită» și un «Cioban cu oaie». 11) Ciini ciobănești — Cioban. 12) Tesătură pentru căpțușeli și fețe de plapumă — Păstorul din piesa «Wilhelm Tell» de Schiller.

VERTICAL: 1) Aripă de gînd! — Baladă populară românească din ciclul pastoral, despre care Mihail Sadoveanu spunea că este «cel dintîi cîntec pe care l-au suspinat păstorii sub codru». 2) Ciobanul cu măreție haiducească din «Nada florilor» de Mihail Sadoveanu. 3) Moștenire (inv.) — Protectorul turmelor și al păstorilor (mit.) — Ea coboară din deal! 4) Insulă lângă Irlanda — Loc pentru pășunat — A cumpăra. 5) Arbust exotic — Ieșire! — Coloș de mămăligă amestecat cu brînză de oaie sau cu urdă. 6) Plantă erbacee care crește pe coline aride și pietroase (pl.) — Precum. 7) Ciobanul din baletul «Priculiciul» de Zeno Vancea — Scriitor român (1908-1937). 8) Oraș în Irak — Autorii unei pastorale în «me» minor. 9) Nevasta păstorului Faustulus, doica lui Romulus și Remus — Servește — Localitate în Franța. 10) Viță sălbatică (reg.) — Localitate în Japonia. 11) Miezul problemei! — Mindria berbecului (pl.) — Dînsul. 12) Orașel în Brazilia — Ciobanul măscărici din piesa «Chinurile dragostei» de W. Shakespeare.

Adam STOICA

Dictionar: OBAS, ANS, FIG, ISOP, ACCA, RAON, NIO, UAU.

Dezgărea jocului IA TE UITĂ CE MAI FETE
apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) MIREASA — SABA. 2) ADAM — IBSEN — T. 3) TITIAN — TRENA. 4) ELENA — CEATAL. 5) RA — E — SULTANA. 6) N — EST — PUA — AN. 7) IR — CALIT — M — T. 8) TĂCUT — DALILA. 9) ACA — ALO — ANA. 10) TIPA — INIMI — R. 11) ENORMA — NIMFE. 12) ETIC — NAIADA.

DIALOG PESTE VEACURI

VIATA LUI DIMITRIE CANTEMIR

tinerete zbuciumata

După domnia de doi ani și jumătate a lui Constantin Duca, profitând de lipsa de experiență și de greutățile financiare ale acestei domnii, Antioh Cantemir reușește să ocupe tronul Moldovei (1695-1700) datorită și trecerii de care se bucura fratele său Dimitrie pe lângă dregătorii turci. Acesta din urmă a rămas, așadar, mai departe la Istanbul în calitate de capucheaie (reprezentant pe lângă Poartă) al fratelui său.

În timpul acestei domnii, ca tânăr ostaș în anturajul marelui vizir, Dimitrie a participat la lupta de la Zenta (1697); dezastrul suferit aici de trupele turcești l-a făcut să-și piardă încrederea în valoarea și forța acestor trupe, atât de temute altădată. «De câte ori îmi amintesc de faptele din acea vreme, o oroare necunoscută pare a mă cuprinde», va scrie mai târziu marele cărturar.

Anul următor, 1698, va aduce debutul lui Dimitrie Cantemir ca scriitor: la 30 august 1698 ieșea de sub teascurile tiparniței domnești din Iași prima sa lucrare: *Divanul, sau gilceava înțeleptului cu lumea, sau giudețul sufletului cu trupul*, considerată de specialiști drept prima carte românească originală de etică și gândire religioasă.

Lucrarea tratează opoziția dintre înțelepciune, reprezentată de viața moral-religioasă, și lume, care personifică păcatul — problemă dezbătută și în alte opere de filozofie medievală.

«NU ROB, CI STĂPÎN AL LUMII TE-AU LĂSAT»

Tinărul principe încearcă o împăcare între morala religioasă și etica filozofică, urmînd aspirațiile umaniste laice. În lucrare se întîlnesc și unele accente ce vor deveni specifice în opera sa, de pildă aversiunea față de boierimea posesoare de mari averi, care «pentru numele cel vestit al bogăției și mai virtuos cu puterea avuției» obține dregătoriile și puterea politică în stat.

În aceeași lucrare aflăm și un frumos îndemn la cunoașterea și stăpînirea naturii de către om, considerat în acea vreme o ființă slabă: «Nu rob, ci stăpîn al lumii te-au lăsat; pentru aceasta, tu pe dînsa, iar nu ea pe tine, stăpînește».

Cartea se resimte de influența filozofiei stoice — prezentă mai apoi și în *Istoria ieroglifică* — iar autorul îmbină citate sacre cu altele profane, luate din filozofii mari ai antichității. Este vorba deci de o lucrare de tinerete, dominată de concepții mistice, de care autorul se va descătușa mai târziu.

În anul următor, el va reveni la Iași, de la aceasta pentru a se căsători cu Casandra, fiica lui Șerban vodă Cantacuzino, ce-i fusese promisă încă de pe cînd trăia tatăl ei. După această căsătorie Dimitrie Cantemir se va considera urmașul la tronul Țării Românești al socrului său, tron pe care l-a solicitat turcilor în mai multe rînduri. Intențiile sale au mărit dușmănia lui Constantin Brîncoveanu împotriva familiei Cantemir și au făcut să se înteească intrigile politice la Poartă, intrigi care îl costau pe bogatul domn al Țării Românești sume imense de bani.

În 1700 tinărul principe s-a întors la Constantinopol însoțit de soția sa, care va rămîne alături de el ca tovarășă devotată de viață pînă în 1713. După 1700, Cantemir se va instala împreună cu familia într-un frumos palat, situat în apropierea Fanarului, clădit de Șerban Cantacuzino și adus ca zestre de Casandra.

GRIJI ȘI NEVOI

Anii ce au urmat căsătoriei au constituit o perioadă de lipsuri materiale pentru tină-

Casandra Cantacuzino, prima soție a lui D. Cantemir. După această căsătorie, făcută «peste voia» lui C. Brîncoveanu (1699), «muntenii și-au și prepus că umblă pentru domnia țării munteștii». Casandra a murit în 1713, în vîrstă de 30 de ani, lăsîndu-i lui Cantemir șase copii: Matei, Constantin, Șerban, Antioh, Maria și Smaragda.

rul fost domn al Moldovei, care mărturisise dascălului său Cacavela: «Sînt chinuit întruna de griji casnice, sînt copleșit de nevoi domestice», trăind «o îndelungată și tulburată agitație sufletească».

Mai târziu, în *Istoria ieroglifică*, va mărturisi din nou că a avut o tinerete zbuciumată, în care Fortuna nu i-a prea suris: «Din tinerete, și așa și din copilărie cu Fortuna a mă giuca în tot chipul a mă lupta obicinuit și deprins sînt, atîta cît nici ea din urgiile sale în mine ceva neazvîrlit, nici eu de la dînsa ceva nesuferit să nu fi rămas socotesc, și mai virtuos cu aceasta (este vorba de prinderea sa) mi se pare că toate săgețile din tolbă să-și fie vărsat, cu carile sau orînduiala veacnică într-un chip să se plinească, sau a mea îngăduință de acum (acum) înainte ispitele iaste să-i batgiocurească».

El a îndurat cu multă demnitate încercările soartei și — deși de origine domnească

— nu s-a sfiit să dea lecții de logică, muzică etc. unor copii bogați din Istanbul, pentru a-și întreține familia (între timp devenise tată).

În această perioadă grea din viața sa, Dimitrie Cantemir continuă să scrie. Cele două lucrări din această perioadă poartă titlul de *Sacrosanctae scientiae indepîngibilis imago* (Imaginea științei sacre, care nu se poate zugrăvi), numită mai pe scurt *Metafizica* (1700), și *Compendiolum universae logices institutionis* (Prescurtare a sistemului logicii generale), alcătuită în 1701-1702.

Prima lucrare, considerată de Lucian Blaga drept o teză de licență sau de doctorat, este dominată și ea de misticism: Cantemir neagă puterea de cunoaștere a rațiunii și a simțurilor, susținînd că singurul izvor al cunoștinței despre lume și viață este revelația divină, «lumina imaterială». În ea se simte influența chimistului și medicului

belgian Van Helmont (1577-1644), a cărui operă l-a preocupat pe autor și căruia el i-a dedicat și un elogiu. Deși încă tânăr (avea 27 de ani), Cantemir dovedește o bună cunoaștere a principalelor probleme ale filozofiei din vremea sa: teoria atomilor, a originii materiei etc.

Dintre ideile originale ce merită a fi reținute din această lucrare de tinerete să notăm pe aceea a diferențierii cunoașterii simple (atribuită divinității) de cunoașterea compusă, ce aparține omului, disociere tratată mai târziu de filozofii idealști germani Kant, Fichte, Schelling și Hegel.

PE CALEA RAȚIUNII ȘI A CUGETĂRII

Cea de-a doua lucrare, care cuprinde o scurtă prezentare a logicii formale clasice, făcută probabil pentru elevii săi din Constantinopol, anunța renunțarea la linia mistică și iraționalistă din lucrarea precedentă și acceptarea căii rațiunii și a cugetării libere, pe care Cantemir nu o va mai părăsi.

În aceeași perioadă (1703-1704), principele se manifestă și pe tărîmul muzicii, alcătuiind un *Tratat de muzică turcească*, singura lucrare scrisă în limba turcă, «în care se află teoria și toate regulile muzicii, pe care turcii le apreciază mai mult decît pe cele vechi». În acest tratat, Cantemir a propus o nouă notație muzicală, bazată pe literele alfabetului arab.

În afară de această contribuție de seamă la sistematizarea notației muzicale turcești, Cantemir a compus numeroase melodii orientale, al căror număr și frumusețe au fost puse în relief de cercetări mai vechi și mai recente. Lui i se atribuie «cîntecul dervişilor», «Cîntecele lui Cantemir», preluate de lăutarii turci, o «arie a lui Cantemir» etc.

Tratatul de muzică și melodiile compuse dovedesc că tinărul moldovean, înzestrat cu numeroase talente (era și desenator și cartograf), pătrunsese adînc în secretele culturii orientale, de care se va ocupa și mai târziu.

ÎMPĂCAREA CU BRÎNCOVEANU

Paralel cu îndeletnicirile sale de om de știință și artist, Dimitrie Cantemir va continua să participe activ la viața politică, luptînd pentru ocuparea tronului Țării Românești și pentru menținerea fratelui său Antioh pe tronul Moldovei. În această luptă el avea de înfruntat un adversar redutabil și foarte bogat: Constantin vodă Brîncoveanu, pe care Cantemir îl considera uzurpatorul tronului Țării Românești, cuvenit familiei lui Șerban Cantacuzino, din care făcea și el parte.

În 1700 Brîncoveanu obține cîștig de cauză, reușind să obțină mazierea lui Antioh Cantemir și numirea ca domn al Moldovei — a doua oară — a lui Constantin Duca. Acesta, manifestîndu-și dorința de a duce o politică proprie, a fost mazilit și el în 1703 la cererea aceluiași Brîncoveanu, care a făcut să fie numit ca domn al Moldovei Mihai Racoviță, ruda sa.

Anul 1704 însă a schimbat situația în favoarea fraților Cantemir, care — cu sprijinul marilor dregători turci ce le erau prieteni — au silit pe Constantin Brîncoveanu să se împace cu Dimitrie Cantemir, căruia i-a acordat despăgubiri din averea lui Șerban Cantacuzino. În același timp, Antioh a obținut din nou tronul Moldovei (februarie 1705), Dimitrie rămînînd mai departe la Istanbul.

Nicolae STOICESCU
(Va urma)

-BUNĂ ZIUA, NEICĂ!

«de strajă patriei»

O față îmbrăcată în bluză de marinar crie pe nisipul fierbinte un cuvânt. Marea, marea dintotdeauna, marea cea mare, întinsă pînă la nesfârșit de la picioarele bronzate ale fetei încolo spală un cuvânt ducîndu-l în larg. Un cuvânt scris pe nisip, o chemare săpată cu degetele subțiri în țărnam și un glas de sirena pe care îl aud noaptea în vis marinarii, pe care îl strigă cu fiecare val mările și oceanele. Și fata scrie mereu pe nisipul pulberat cuvîntul «Vino». «Vino!» — spune țărnam, «Vino!» — spune aerul, «Vino!» — spun casele, străzile și grădinile. Marinarii, «temerarii apelor», sînt adînc legați de această sfințită, unică și inexprimabilă chemare a țărnamului, a logodnicelor.

Duminică, 5 august, orele 20,30, la emisiunea «De strajă patriei» am urmărit «Ziua marinei». Am avut prilejul, aflîndu-mă acolo în portul Tomis și pe străzile Constanței, să privesc cu un ochi micul ecran, iar cu celălalt superbe demonstrații marinărești de pe apă și de pe țărnam. Carele alegorice înfățișînd simboluri marinărești, participarea dezlăntită a publicului, fanfarele, pionierii din întreaga țară care au participat timp de o săptămînă la «Serile mării», turiștii străini și actorii teatrelor din țară, cu toții într-un alai multicolor sub ploaia jocurilor de artificii înălțau un imn marinei noastre. Pe micul ecran se întimpla demitizarea lui Neptun, care deși apărea din ape cu tridentul sub braț, spunea că de șapte ani își face conștiincios datoria de marinar, reporterul sugerînd că de fapt acest «Neptun» nu-i altcineva decît un marinar oarecare, conștiincios, care poate dicta mărilor și oceanelor prin forța faptelor sale. De ce nu? Imaginile emoționante ale emisiunii rămîn însă acel poem al catargelor de pe nava școală «Mircea», cînd cerul pare a fi o altă dimensiune a mării. Scările, nenumăratele scări marinărești care plecînd de pe punte se pierd în largul albastru și marinarii urcînd, tot urcînd acrobatic într-un balans amețitor acele scări agățate de cer și pe care ai impresia că poți urca pînă la Steaua Nordului.

Al doilea moment al emisiunii, dedicat jurămîntului militar — legea legilor vieții ostășești —, completează emisiunea dedicată bărbăției ostașilor noștri. În fața drapelului, a comandanților, în fața reprezentanților găzilor muncitorești și a cetățenilor, soldatul depune jurămîntul de credință patriei sale socialiste. Clipă emoționantă, clipă de neuitat pentru tinerii de 18-20 de ani, probă de foc a maturității cînd legămîntul sacru cu patria este rostit de fiecare în parte. Am citit în glasul lor mîndrie și atașament, am văzut în gesturile lor hotărîrea și distincția eroilor țării care de-a lungul vremurilor au fost scutul de neinvins al neamului. «De strajă patriei» a avut misiunea grea de a ilustra două evenimente importante într-un spațiu foarte restrîns. Mărturisesc un regret că micul ecran nu a putut (desigur din cauza timpului) reda în toată amploarea și semnificația lor aceste evenimente. O mai intimă comuniune între aparatul de filmat și personaje, portretizarea trăirii colective și legăturile armatei cu cetățenii prezenți în afara circumstanțelor, ar fi dat un relief mai expresiv întregului material. De asemenea, jocurile marinărești legate de tradiție, atît de gustate de civili, ar fi putut fi prezente în reportaj. Vreau să remarc însă că sugestiile oferite de emisiune au fost suficiente pentru a da imaginației noastre de lucru.

Coman ȘOVA

Pe străzile rareori animate ale Severinului de altădată, dinainte de întiul război mondial, pe care circula un singur automobil, răspîndind în aerul curat al orașului acel insolit

«miros albastru de benzină»...

un străin nu s-ar fi arătat deloc mirat dacă ar fi văzut trecînd pe jos un bărbat între două vîrste, înalt, dar ușor încovoiat, călcînd rar și pîrînd îngîndurat. Dacă acel străin s-ar fi crezut și pușintel psiholog, el și-ar fi zis, desigur, în sinea lui, cu toată certitudinea:

— Este un provincial tipic, un abulic, un învins înainte de luptă! Un tip neinteresant! Ca el, atîția...

Iar dacă acel străin ar fi fost la curent cu literatura contemporană, el l-ar fi situat fără îndoială în tipologia eroilor lui I. Al. Brătescu-Voinești și ar fi încheiat cu reflecția că provincia românească, fie în orașul voievozilor, de unde pornise observația părintelui lui Niculăiță Minciună, fie în urbea de graniță, unde, peste podul lui Traian, trecuseră legiunile, fără a-și putea închipui ce citoreau, provincia aceasta nu putea zămisli decît fături ca aceea: învinse, abulice, în fond neinteresante.

Dacă totuși același străin s-ar fi interesat, de la un alt trecător, cine e domnul acela cărunt, care pășește îngîndurat, el ar fi fost foarte uimit să afle că presupusul abulic era omul înzestrat cu cea mai mare putere de voință, că schimbase fața orașului și a județului, că nimic din ce proiecta nu i se părea imposibil și că se născuse parcă spre a fi o dovadă vie de adevărul concluziei goetheiene din *Faust*: «Am Anfang war die That» (La început a fost fapta).

Pînă la urmă, după ce primise o atît de categorică dezmințire a falselor lui inducții fizionomice și caracterologice, străinul s-ar fi liniștit, mulțumindu-se să-și amintească în mod consolator adagiul după care aparențele înșală.

Și noi, elevii, în necunoștință de cauză, cînd bunul și blîndul nostru profesor ne răspundea la salut, cu aceleași cuvinte molcome:

— Bună-z ziua, neică!

N-am fi bănuț că omul acesta parcă stors de vlagă a răscolit o țară întregă, a răsturnat opinii de-a gata și prejudecăți, a forțat ușile ministerelor, ca să obțină nu pentru el, ci pentru orașul și județul său, noi și noi realizări, centre de viață nouă, instituții de cultură mici și mari, cum nu se mai găseau în țara lui.

Departate de a fi, așadar, cum și-ar fi putut închipui străinul cu pricina, un biet om dintr-o serie nesfârșită și nediferențiată de «învinși» în genul unui Pană Trăsnea Sfințului, Teodor Costescu reprezenta în mediul românesc de la sfîrșitul secolului trecut și din prima treime a veacului nostru un bărbat din rasa neobișnuită a pionierilor, a eroilor voinței, care fertilizează locurile sterpe, care scot apă din pămînt, fără să bată cu toaigul în țărnam, care ridică așezări omenești noi, le imprimă un alt ritm de viață, le dinamizează.

Mărturisesc cu sfială că nu mi-am găsit niciodată timpul, în anii șederii sau mai tîrziu în zilele de trecere prin Turnu Severin, să caut o «ocazie» (așa numeau severinenii de altădată mijloacele de comunicație, de obicei, trăsura), ca să văd satul model Vinjulețu, din județul Mehedinți, întiul sat la noi construit de un fiu al său, ridicat de jos, din aceleași părți ale locului. Ce realizase el, în afară de construcțiile sănătoase, pentru oltenașii săi? O nimica toată: două școli primare, o școală de meserii pentru băieți, cu instalație electrică proprie, cu toate secțiile existente și, pe deasupra, cu una nouă, de constructori de case țărănești și o altă școală profesională pentru fete, în total, mai acum patruzeci de ani, cu o populație școlară de 500 (cinci sute) de elevi, mai mult decît cifra medie a locuitorilor de toate vîrstele dintr-un sat de șes, din cîmpia dunăreană. Uitam: o fanfară țărănească!

Era omul școlii. Nu ridicase el mîndrul edificiu al Liceului Traian din Turnu Severin,

în care am încercat, mai acum trei ani, dimpreună cu colegii mei de serie și cu alții mai vechi, emoția revederii, la cincizeci de ani după absolvire? Puține școli ca aceea, așezate pe o poziție atît de bine aleasă, cu atîta verdeață și pe un spațiu atît de întins și de variat, existau în România mică dinainte de 1916, cînd nu puține erau capitalele de județ înzestrate cu un singur gimnaziu de băieți. Tot lui i s-a datorat internatul liceului, cu un număr de 34 (treizeci și patru) de bursieri, dintre copiii de la țară, săraci și merituoși. Ca prefect, în numai doi ani, a ridicat în județ șaiszeci și șase de școli primare.

În anii neutralității, cînd guvernul ștatea nehotărît să se pregătească sau nu de război, dar cînd politicienii «avizați la buget», cum spunea Eminescu, au întrezărit ușor mijlocul de grabnică îmbogățire prin permisele de export, cînd dansul milioanei încălzea pe guvernamentalii afaceriști, Teodor Costescu a fost singurul om politic care a cerut și a obținut și el un astfel de permis, ca să verse tot ciștigul, pînă la centimă, în folosul Palatului cultural, care și astăzi constituie fala municipiului Drobeta-Turnu Severin. În proiectul său, avea să fie local de teatru, de cinematograf, de bibliotecă, de sală de conferințe. Ocupația străină, de la sfîrșitul anului 1916, a găsit binaua de roșu, iar cînd la începutul anului următor m-am înapoiat cu ai mei de la țară, unde ne refugiasem, la familia Țiuleanu, în satul lablanița, m-a izbit, trecînd pe lîngă masiva clădire, un miros greu, de cereale în putrefacție. Cum ajunsese falnicu iacăș de cultură viitoare depozit de grîu în plin proces de fermentație, n-aș putea spune. Era, desigur, ceva putred nu numai în Danemarca palidului principie de la Helsingor. A trecut însă și acel lung coșmar, de doi ani împliniți, ai ocupației, și orașul a încercat să-și reintegreze ritmul de viață din ajun. În zadar... Inflație, scăderi de salarii, viață comercială redusă, într-un cuvînt: sărăcie, în special pentru că așezarea omenească își pierduse poziția de oraș de graniță și, odată cu ea, acel puls de viață economică și belșugul ce se revărșa peste atîția beneficiari!

Marasmul se instala zi cu zi în frumosul

oraș al rozelor și al bățiilor cu confeti din grădina publică cu fanfara militară (de care mi-amintesc de cîte ori îl aud pe Dan Spătaru redeșteptîndu-i amintirea unanimă). Un singur om continua să se miște, să tulbure apele stătătoare, să pună în mișcare energiile latente. Deși Vinjulețul conținea o zonă inundabilă și ca atare neexprimabilă, deși politicienii de marcă își «mutau» pămînturile de la șes la deal și mai sus, ca să-și susțină proprietățile de la expropriere, Teodor Costescu a oferit de bunăvoie țărănilor de lîngă ferma ce-și făcuse, una sută de pogoane. Cînd a murit, la 25 martie 1939, în vîrstă de 75 de ani, a lăsat familiei colaterale (n-avea copii) nouăzeci de pogoane de pămînt. Își rupsesse așadar inima în două și dăruise conșătenilor lui jumătatea cea mai mare.

Spuneam că Teodor Costescu știa să deschidă toate ușile. Într-adevăr, știind să ceară cu fruntea sus, pentru că nu solicita niciodată pentru el, avea acces la toate autoritățile, oricare ar fi fost partidul sau formația politică la «putere». El știa că a voi înseamnă a putea și că ești totdeauna în putere cînd vrei să înfăptuiești ceva de folos obșteș.

A fost de pomină în timpul scurtei guvernări a profesorului Nicolae Iorga. Exasperat de intervenționismul partizanilor și de obrăznicia politicianismului, premierul dăduse strașnic ordin portarului să nu deschidă nimănui înainte de orele de audiență, ca astfel să se poată lucra în liniște măcar la ministerul său, al Învățămîntului Public. Ordinul a fost respectat, liniștea domnea în holuri și pe culoare. Numai biroul de informații lucra de zor, înregistrînd hîrțile cu cereri de audiență și petițiile ce urmau a fi rezolvate neapărat în cele trei zile următoare. Pasămite, profesorul N. Iorga încerca să introducă ordinea și civilizația în mecanismul de funcționare a departamentului său. Portarul se întimpla a fi un mehedințean. Cînd l-a văzut pe profesorul Teodor Costescu încercînd intrarea, s-a muiat, i-a deschis și l-a lăsat să treacă. Magnetismul personal biruise. Revenindu-și îndată, de teama pedepsei, a pus însă mîna pe telefon și l-a anunțat pe șeful de cabinet al premierului de vizita neobișnuită.

La auzul acestei călcări a dispoziției, profesorul Nicolae Iorga a exclamat:

— Aaaa, Teodor Costescu? Lăsați-l să intre oricînd! El n-are copii, n-are nepoți, nu intervine în interes propriu. Omul ăsta o să moară pe scările ministerelor, zbătîndu-se numai și numai pentru înfăptuirii obștești.

De un an de zile, o statuie de marmură îi nemurește amintirea, în orașul pe care-l străbătea agale și îngîndurat, cu proiecte mereu noi de mari realizări.

Post-scriptum. 1. Cu cîteva săptămîni înainte de a se săvîrși din viață, Teodor Costescu a făcut, prin delegație, un dar, ultimul, ca să treacă pe lumea cealaltă ușurat de orice îndatorire făcută în gînd și nerealizată: terenul de circa 15 000 metri pătrați din preajma satului Vinjulețu, cu o clădire de roșu, acoperită, cu 30 de camere, pe o suprafață de 1 000 metri pătrați, ridicată «cu destinația înființării unui spital pentru nașteri și copii» și pe care se scuza că nu-l putuse termina «din cauză de boală».

Actul a fost autentificat de Tribunalul Ilfov cu numărul 9 494 din 2 martie 1939. Șemna, în numele statului, de primire, avocatul Ministerului Sănătății și Asistenței Sociale. Donația era evaluată la lei 1 000 000 (un milion), «pentru timbrul de aviație».

2. În același an, la 31 decembrie, își încheia bilanțul Societatea Culturală «Teatrul Orașului Turnu-Severin», cu un buget de activ și de pasiv echilibrat, în sumă de 3 969 122 lei. Era înfăptuirea sa cea de a doua, în ordinea importanței, din orașul căruia i-a consacrat jumătate de veac de energie neîncovoiată.

3. *Neică* din titlu se repeta în laborator. Prezintă un elev o substanță, să zicem, acid sulfuric, în eprubetă, profesorul îl întreba:

— Știi ce-i aceea, neică?

De aceea elevii l-au poreclit *neica*.

FABRICA DE PRODUSE REFRACTARE ALBA IULIA

Cincinalul înseamnă mai întâi calitate

Creșterea calității produselor este sarcina cea mai importantă a Fabricii de produse refractare din Alba Iulia, pentru că respectarea angajamentelor luate, de îndeplinire a cincinalului în 4 ani și șase luni, înseamnă mai întâi calitate. Pentru realizarea acestei sarcini specialiștii fabricii dau o atenție deosebită respectării teh-

nologiei de fabricație și introducerii în procesul de producție a unor materii prime corespunzătoare calitativ, fără amestec de metal și corpuri străine.

Pe aceeași linie, de respectare a angajamentelor, a sporit și preocuparea pentru întreținerea mașinilor și executarea unor reparații care să asigure funcțio-

narea, pe durată cât mai mare, a mașinilor și a utilajelor din secțiile de bază — preparare a șamotei și presarea cărămizilor refractare.

De producția de bună calitate și la termen a Fabricii de produse refractare din Alba Iulia depinde și producția siderurgică de la Galați și Hunedoara.

Muncitorii de la Alba Iulia știu asta. Și tocmai de aceea nu preocupesc nici timp, nici muncă pentru respectarea termenelor de livrare.

Fabrica de produse refractare Alba Iulia participă alături de muncitorii din întreaga țară la marea întrecere de îndeplinire și depășire a cincinalului.

Pictorul privește teatrul lumii și natura cu o nedisimulată candoare și ca pe un teritoriu al tuturor posibilităților. El modifică raporturile naturale cu îndrăzneala unui magician sau cu ingenuitatea unui naiv? Pornind totdeauna de la un loc sau moment real, mecanismele imaginației sale își schimbă ritmurile și evadează în domeniile fanteziei, transformând locul, modificând momentul și acordând jocului magic toate puterile și posibilitățile lui incantatorii...

Sînt tentat să afirm că Ștefan Știrbu nu pictează portrete, ci icoane cu oameni. Genul are o veche acreditare vizuală, a fascinat pe mulți dintre pictorii realității figurative, pe zugravii ctitoriilor domnești, pe iconarii de la Neula ori pe xilograorii ardeleni din secolul al XVIII-lea. Toți oamenii lui Știrbu au ceva din gestul sacru al mîinii din iconografia bizantină și hieratismul plin de așteptare. Dar nu și izolarea într-un spațiu argintat sau conștrîns la izolare din lipsa unei perspective. Personajele lui Știrbu ignorează eternitatea sacralizată, ele invadează ecranele pînzei cu istoria vieții lor, cu îndeletnicirile lor de fiecare zi, cu timpul lor, care este și al nostru. Ele au cerul cu păsările și mistreții («Vi-nătorul»), iarba cu vacile («Andrei și Vasile, văcarii satului»), dealurile cu arborii și caii («Herghelgiul»), ele au totdeauna un prezent, prezentul pescarului ori al țaranului... Trebuie să iubești pînă la durere sufletul oamenilor ca să poți picta icoane cu oameni.

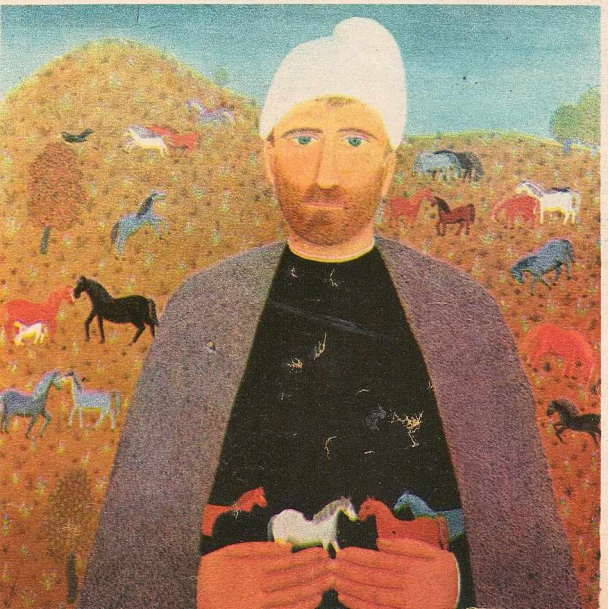
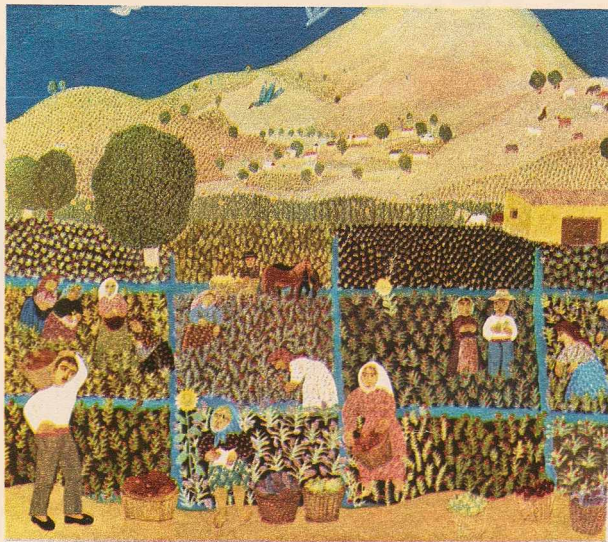
Tentat de minuția analizei, pictorul își împarte uneori tabloul în registre, ca în vechile miniaturi medievale. În ochiurile acestor rețele înscrise vise ori minunatele întîmplări ale toamnei, cînd încep culesul porumbului și călătoriile nuntașilor, vreo grădină cu vegetație aproape ireală ori vreun pescuit miraculos. Adeseori, el utilizează registrele și în construcția portretelor. Cîmpul fiziognomic al unui personaj nu-i este suficient pictorului. Sondajele lui în infinitul sufletului nu încep aici. Pentru că Știrbu are demonul narațiunii: un om este suma întîmplărilor, după cum o viață este un lanț de evenimente trăite. De aceea, uneori, el va insera în jurul portretului propriu-zis episoade care să completeze biografia personajului («Mătușa Lichera» etc.).

Peisajele sale nu sînt numai elogiul aduse naturii sau exploziilor ei vegetale, ci, adeseori, și ritualurilor muncii. El cîntă, ca odinioară Hesiod, «muncile și zilele», nemuritoare succesiuni ale anotimpurilor, cu tot corțegiul lor de evenimente și ritualuri, într-un sat românesc, care mai trăiește, simbolic, mirajul folcloric.

Să fie toată această construcție vizuală ecoul tîrziu al unor impresii care vin dintr-o vîrstă a candorilor? Pictorul acreditează ideea mărturisind: «Mi-aduc aminte, ca prin vis, că fiind copil, maică-mea mă adormea și mă trezea în cîntec. Și în acele cîntece ale sale era ceva din șoapta molcomă și nedeslușită a vîntului de primăvară, din dorul legănat al frunzelor din codru, din focul nestins al dragostei lilenelor Cosînzene pentru Feții lor Frumoși.

Iar pentru că eu, prin vers și melodie, nu eram în stare să redau parfumul acelor minunați ani ai copilăriei, atunci am început să-l cînt prin linii și culoare».

Cornel BÖZBICI

	2	3
	4	
1	5	

1. Noapte de Anul nou.

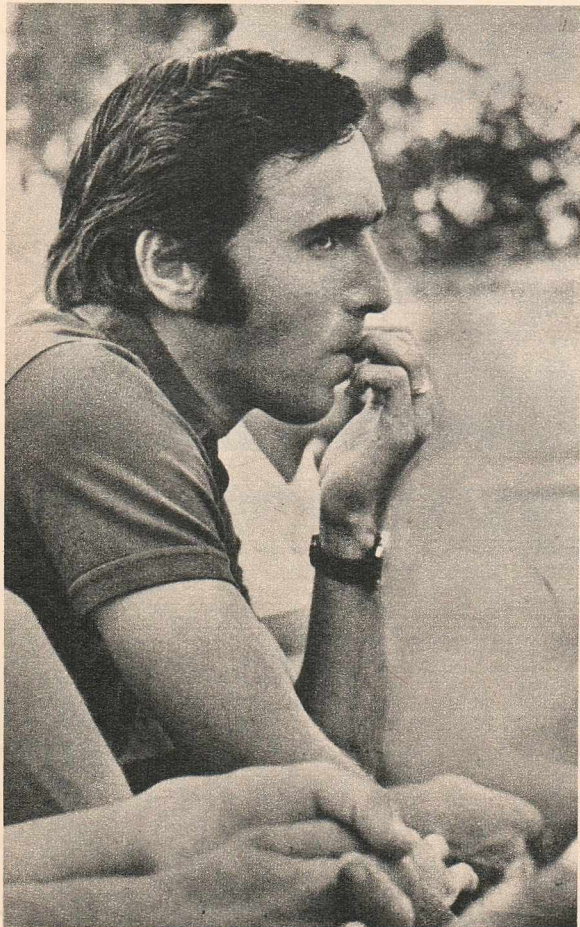
2. Grădină.

3. Vis de primăvară.

4. Lanul de rapiță.

5. Herghelgiul.

METREVELI: «Cîștigăm, pierdem...»

Așadar, am mai făcut un pas, din opt am rămas patru și vom juca pentru a patra oară o semifinală a Cupei Davis. Marea performanță pe care o realizăm în meciul cu neozeelezezii aveam s-o confirmăm în cel cu sovieticii. Am cîștigat o grupă în care pe foile de arbitraj sînt consemnate numele unor jucători ca Okker, Metreveli, Proisy, Jauffret, Barthes, Fairlie, Parun, Franulovici. Am cîștigat grupa, adăugînd constantelor victoriei ale lui Ilie ceva în plus. Am cîștigat adăugînd excepției produsul antrenorilor noștri, și asta ni se pare semnificativ. Tragerea la sorți a făcut ca învingătorul să fie cunoscut abia după disputarea ultimei mingi, ceea ce a pus nervii tuturor la grea încercare.

Și totul a început normal

În primul meci, jocul a fost impus de Metreveli. Cursivitatea disputării punctului a fost întreruptă permanent de riscul pe care jucătorul sovietic și l-a asumat. Armele de bază ale lui Ovici au fost rar folosite, el fiind nevoit adesea să iasă la atac. Procentajul greșelilor avea să hotărască învingătorul pe care-l cunoaștem cu toții. Dar scorul ni se pare îmbucurător privind perspectiva posibilităților ofensive ale jocului lui Ovici.

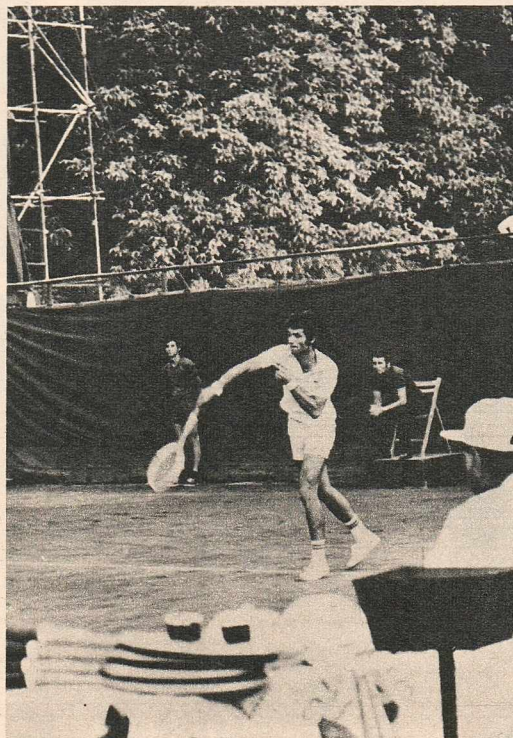
Maniera avea să-și spună cuvîntul

În fiecare din cele trei zile Năstase ne-a demonstrat încă o dată că el vede mingea mai repede decît toți ceilalți jucători. Trei zile, adversarii lui Năstase au încercat zadarnic să găsească un loc liber în terenul său și poate acesta a fost lucrul cel mai descurajant pentru tenismanii sovietici. Maniera în care Năstase l-a învins pe Kakulia avea să-și spună cuvîntul două zile mai tîrziu. M-am întrebat din nou cu ce i se poate răspunde jocului dezlănțuit al lui Ilie și mărturisesc că încă nu am găsit un răspuns. În timp ce supporterii lui Kodes simțeau la Praga diferența dintre Wimbledon și Cupa Davis, Năstase ne dădea încrederea valorii sale totale, nelăsînd nici o speranță ultimului finalist de la Wimbledon. Am asistat de fapt la un recital uniform în varietatea sa.

Cîțiva kilometri pe o șosea nu întotdeauna asfaltată

Partida de dublu, prin evoluția scorului și momentele sale de tensiune, mi-a amintit de filmele lui Hitchcock. Comportarea lui Năstase a fost superbă și acum nu știu de fapt ce să apreciez mai mult la el. Virtuozitatea tehnică, risipa de energie sau căldura cu care și-a îmbrățișat partenerul în momentul în care arbitrul consemna victoria cuplu-

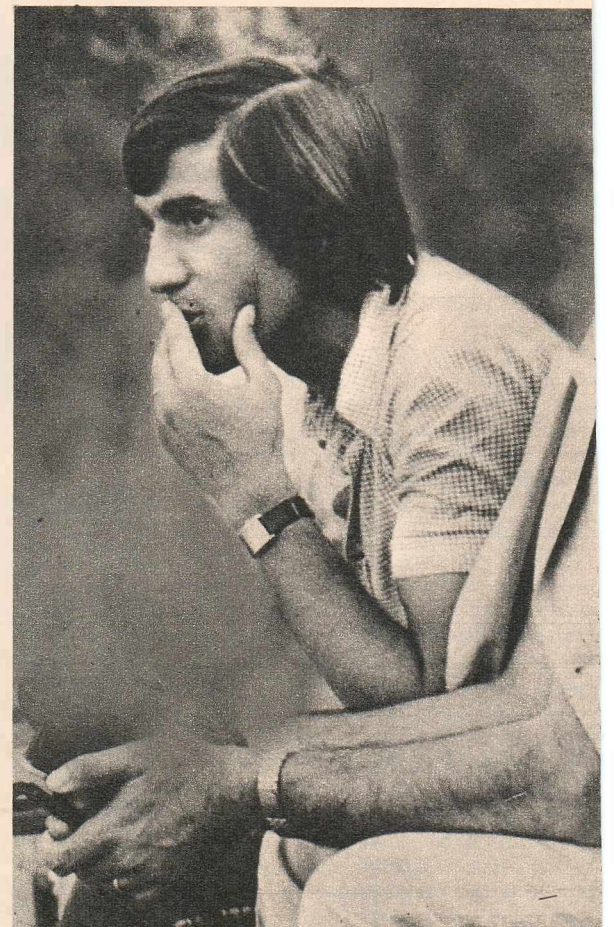
Dacă mergi la San Francisco, pune-ți flori în părul tău...

OVICI = cel de-al treilea punct

Supercampionul

Fotografii de Emanuel TÎNJALĂ

NĂSTASE: «Pierdem, cîștigăm...»

lui sovietic. Încă o dată, pentru a nu știu cîta oară, Năstase a pus în slujba echipei noastre imensa sa capacitate. «Așii», interceptările magistrale chiar și pe cel de-al doilea serviciu al lui Santei, retururile fulgerătoare au fost făcute astfel încît să nu lovească în personalitatea partenerului său. Serviciul lui Santei a constituit totuși pentru cuplul nostru acea «arcadă deschisă» unde adversarii au punctat eficace, făcîndu-ne să icnim de durere. Meciul cu sovieticii nu trebuie privit ca un pas înapoi, ci mai curînd un adaos de cîțiva kilometri pe șoseaua nu întotdeauna asfaltată a lungului drum ce consacră un dublu.

«...L-am bătut pe Kakulia cu 18 ore înainte de meci»

Ghîdindu-se parcă după sfatul lui Gonzales, care zice că înainte de a cîștiga un punct nu trebuie să-l pierzi, Ovici ne-a arătat că, înarmat cu răbdare, se poate trece nu numai marea, ci chiar oceanul. La cîteva minute după terminarea meciului, Toma Ovici îmi mărturisise:

— L-am bătut pe Kakulia cu 18 ore înainte de meci. Iată cum s-a întîmplat totul: după înfrîngerea la dublu mi-am dat seama că soarta întîlnirii depinde de mine. Totul a fost cum a fost pînă în momentul în care am vrut să adorm. Mi-a fost imposibil. Am început să mă plimb dintr-un colț în altul al camerei, trăind imaginari meciul de-a doua zi. Îi știam foarte bine pe Kakulia. Îi cunoșteam jocul. M-am trezit după un schimb de reveruri cîștigat de mine și atunci am început să-mi compar fiecare lovitură de-a mea cu fiecare lovitură de-a lui. Am tras linie și am făcut bilanțul. Îmi era favorabil. M-am gîndit apoi la cîteva cuvinte cărora nu le dădusem importanță ceva mai înainte: «Victoria sovieticilor la dublu a făcut din ei marii favoriți ai întîlnirii și postura de favorit nu a fost niciodată de invidiat». Erau spusele unchiului meu, Tiberiu Ovici, cel care mi-a pus pentru prima oară racheta în mînă. Am încercat din nou să adorm, dar în minte mi-a apărut numele lui Proisy și imediat altul: Fairlie. S-au «anulat» reciproc. În următoarele zece minute cred că am adormit ca un buștean. Eu am dormit buștean, dar sînt convins că la Tîrgu Mureș mama mea nu a închis un ochi toată noaptea. Ea nu a avut niciodată tăria să vadă un meci de-al meu de la început pînă la sfîrșit. Sînt convins că printre puținele televizoare care astăzi nu au funcționat a fost și cel din camera părinților mei.

Nu știm deocamdată nimic despre terenul din San Francisco. Probabil că suprafața lui va obliga la un joc rapid. Și știm foarte puțin despre jocul lui Ovici și Santei pe astfel de suprafețe. Ceea ce știm este că dorim nespuse ca Năstase în a patra întîlnire cu Smith în Cupa Davis să iasă învingător. Și mai dorim desigur și altele...

Și tuturor le urăm să urmeze sfatul cîntecului «Dacă mergi la San Francisco, pune-ți flori în părul tău...».

Ștefan GEORGESCU

angelo niculescu comentează

sus cortina!

Vacanța dintre două stagioni fotbalistice fost scurtă: abia o «fereastră» deschisă tre returul 1972-1973 și turul 1973-1974, în care echipele aflate la cote de vîrf au lăsat peisajul montan sau marin, în timp ce altele, cu greu scăpate de emoțiile retrogradării, și-au căutat contraforturi în transanturi spectaculoase de jucători, transformate pînă la urmă în câteva biete cîrpituri. Înainte chiar de uvertura oficială a campionatului, am înregistrat câteva avanpreiere în care F.C. Argeș, sărbătorindu-și intrarea în al 21-lea an de existență, a oferit ucureștenilor, dar și piteștenilor săi, două zile sportive, cu participarea ghinionistei *Universitatea Craiova* și a două valoroase echipe de peste hotare: *Vasas Budapesta* și *F.K. Beograd*, ambele avînd în componența lor numeroși internaționali ai Ungariei și, respectiv, ai Iugoslaviei. Indiferent însă de artea cui se apleacă balanța victoriei în asemenea turnee, ele au marele merit că oadează echipele, alungindu-le inhibițiile și creînd un climat mai propice pentru marile, decisivele întâlniri internaționale, pe care atît reprezentativa țării cît și cele patru formații de club (*Dinamo*, *Universitatea Craiova*, *F.C. Argeș* și *Chimia Rm. Vilcea*) vor susține în curînd pentru calificarea în turneul final C.M. și în «cupele europene».

Pe această linie, raidul naționalei noastre în Franța nu trebuie absolutizat nici la cotele victoriilor, nici la aceea a înfrîngerilor. Să-l privim mai degrabă prin prisma aceluiași dorințe — devenită stringentă necesitate — de a lua contacte dintre cele mai avansate echipe de fotbalul altor țări. Adeseori, succesele obținute în partidele amicale au denobilizat pe jucători tocmai cînd fotbalul românesc era angajat mai adînc în aspre confruntări oficiale, menite să-i aducă afirmări și prezențe de prestigiu în marile întreceri continentale și mondiale. V-o spune un «Stan Pățitu», care s-a temut totdeauna de victoriile cucerite în «pregătiri», ca nu cumva euforia lor să slăbească potențialul jucătorilor în meciurile hotărîtoare pentru urcarea treptelor superioare ale competi-

țiilor europene și ale edițiilor C.M. Pe cînd un eșec în «amicale» ne oferă nu numai un prilej de analiză, dar și unul de totală refacere după stările de groggy, dînd posibilitate jucătorilor să «pună osul» cu toată puterea, atunci cînd e mai multă nevoie să escaladăm stîncile culturoase...

Și-acum să încercăm a descifra dilemele profesesei din Delphi pentru prima etapă din șirul celor 34.

La București, două partide, dintre care una — *Dinamo-F.C. Constanța* — este ceva mai echilibrată. Ținînd seama că dinamoviștii vor să-și onoreze titlul de campioni '72-'73, le acordăm 1. Înțîlnirea *Steaua-C.S.M. Reșița* este capabilă de surprize, deoarece ambele echipe au avut urcușuri și coborîșuri de «Luna Park». Se impune mai degrabă un X.

Steagul roșu joacă «acasă» cu *U.T.A.*, gazdele încercînd să reediteze victoria din Cetatea Băniei, iar oaspeții pe cea de la Arad, cînd i-au lipsit pe studenții olteni de titlu. X poate fi mai indicat.

La Petroșani, *Iul* primește vizita *Universității Craiova* care vrea să infirme legenda crispării din ultima etapă a campionatului trecut. Și aici X-ul este recomandabil.

Recent promovata *Politehnica Timișoara* debutează în A cu o adversară inegală, *A.S.A. Tg. Mureș*. Studenții de pe Bega, aflați la primul lor examen, pot fi credițați cu 1. La *Bacău*, echipa lui *Dembrowschi* și *Ghiță* înfruntă pe *Rapid*, care nu știe cîți jucători i-au mai rămas în vagoane... 1 este de rigoare pentru echipa clasată pe locul 4. *F.C. Argeș* are, credem, o sarcină ușoară în fața vizitatoarei sale, «*U Cluj*, performera lanternei roșii în competiția trecută... Alte două formații universitare — *Politehnica Iași*, acum revenită în A, și *Sportul studentesc București*, abia salvată prin noua formulă de 18 echipe — încep «sesiunea» cu un greu test al capacităților proprii. X-ul este nota adecvată necunoscutelor algebrice înscrise spre rezolvare pe tabela din Dealul Copoului.

La startul noului campionat facem o singură urare: el să fie cel care trebuie să înalțe, de la etapă la etapă, nivelul calitativ al jocului, aducînd fotbalului nostru tot sporul de frumusețe și de eficiență, după care jînduim de atîta amar de vreme.

cronica de fotbal

mica înțelegere

Una dintre cele mai mari plăceri pentru iubitorii de fotbal dintotdeauna o reprezintă transferurile. O să mă întrebăți de ce și am să vă răspund: pentru că așa cum ne plictisim în dragoste, ne plictisim și alergînd după o minge. Divorțurile în lumea balonului rotund și logodnele care le urmează au mai multe cauze, unele materiale, altele de caracter și, de ce nu am spune-o, există și plăcerea schimbării calului. O fi bine la Pitești, dar poate să fie bine și la Reșița, dacă nu mai bine. *Dudu Georgescu* a lăsat Bucureștiul pentru București, făcînd o escală scurtă în orașul oțelurilor. După cum se vede, drumul dintre *Cotroceni* și șoseaua Ștefan cel Mare a trecut prin Valea Domanului. Pentru asta nu s-a supărat nimeni. Dacă există mica înțelegere, vrei dumneata să ai un jucător de la Iași, să zicem, îl aduci frumos în Capitală, îi dai și un costum kaki și să vezi ce mai joacă pe lîngă cimitirul Ghencea. Vrei dumneata ca *Răducanu* să sară peste podul Grant tocmai în ograda lui *Dinamo*? Vrei! Dar dacă nu există mica înțelegere...

Ce spuneam eu cu acest frumos basm pentru adormit Mișura? Că în pofida rigidității regulamentului de transferuri, care a devenit un fel de carte neagră a fotbalului nostru, mai există posibilități ca paragrafele regulamentului să fie unse pe la cîte o literă, să avem în formații redutabile nume noi.

În ce mă privește, eu aplaud din toată inima sosirea lui *Szabados* la *Steaua*, a lui *Ion Constantin* la *Sportul studentesc* și a lui *Ștefănescu* la *Universitatea Craiova*. Nu mă îndispune nici prezența lui *Sames* în linia de fund a militarilor. Prea ploua la *Craiova* cu stoperi transformați peste noapte în centri înaintași. E bine, dom'le, că i-a mai rărit cineva. Omul potrivit la locul potrivit. Ce mă deranjează însă este faptul că toate aceste mutări au fost învăluite în ceața deasă a unei bizare discreții. Mi se spune că la Federația de fotbal sau mai bine-zis în *Vasile Conta*, nu știu cine a

insistat pentru ca un mister total să învăluie această operație. Oare ce se ascunde aci, Dumnezeu știe?! La drept vorbind, de ce atîta taină cînd este vorba de făurirea unor echipe noi, mai bune poate și mai interesante decît înainte tocmai prin formarea de cupluri inedite. Eu cred că *Dinamo* a făcut bine că l-a dat pe *Batacliu* și încă pe cițiva, luîndu-și ce i-a trebuit, adică un centru înaintaș percutant care, alături de *Dumitrache*, va face toate mizeriile posibile tuturor apărărilor adverse. Cred de asemenea că nelăsarea la vatră a lui *lordănescu* este numai un semn de egoism. Poate va fi drept ca acesta, o creație a clubului *Steaua*, ar fi lăsat multe regrete în rîndurile roș-albaștrilor, dar tare mi-e teamă că îl vom vedea pe reputatul internațional pus la saramură tocmai pentru că s-a gîndit ceva mai mult la situația sa școlară. Unde mai pui și un proverb care spune că dragoste nu se face cu silă, și de aici consecințele!

Mă mai doare faptul că, citind destul de greu printre rînduri (o discreție neînțeleasă ne lipsește de informații), îmi dau seama de subțirimea unor loturi în care cu toții ne puneam mari speranțe. *Rapidulețul* arată cam ofticos: patru titulari și încă foarte talentați stau pe bancă și dau la pește în așteptarea unor gesturi de bunăvoință. Nu este păcat pentru fotbalul nostru ca un *Boc* să mai piardă doi ani, după ce a pierdut atîția alții, numai pentru că cineva se încăpățînează să-l pună cu de-a sila în țarcul giuleștean?! Dar o altă voce îmi șuieră la ureche: dar dacă un niscăi vrăjitor face ce face ca să demoleze formațiile concurente? Mai știi?! La o adică, dacă în alte locuri există mică înțelegere, de ce s-ar face o mare înțelegere pentru toată lumea. Mai dă jupîne, mai ia stăpîne!

Și-am încălecat pe-o șă și v-am spus povestea așa!

Eugen BARBU

să avem curajul să fim noi înșine

Bănuiesc că presa oferă cititorilor opinii exacte ale celor intervievați și nu punctele de vedere de moment ale cronicarilor. Pentru că am rămas surprins citînd, de curînd, într-un cotidian declarația președintelui F.F.A., *Stanley Rous*, și anume: «Fotbalul ofensiv nu se realizează prin modificări de regulament», idee în opoziție cu altă declarație a lui, făcută cu cițiva ani în urmă, prin care argumenta că trebuie umblat la... regulament! Fie că pleda pentru mărirea porțiilor, pentru desființarea «zidului» la loviturile libere directe etc., declarația ne-a lăsat atunci gustul amar al escamotării adevărului. Acum însă a venit la obiect.

În ceea ce ne privește, am scris pînă acum în paginile revistei «*Flacăra*» cu intenția și convingerea că trebuie să-i dăm fotbalului încreașa sa putere. Am pledat pentru democratizarea lui, creînd în posibilitatea de a se conduce prin reprezentanții autorizați ai celor 100 000 de legitimați. Am rămas însă doar cu scrisul, care va proba cîndva că am mers cu el pînă la marginea adevărului...

De acum încolo vom pleda din acest colț de pagină întru concepția adevărată de joc. Adică, aceea care va aduce în stadion partide de pură «școală tehnică», de spectacol și, de ce să nu spunem, de obținerea de galoane internaționale.

Pentru aceasta, pleoara noastră va fi nelimitată, în sensul transformării antrenamentelor echipelor într-o rentabilă școală de perfecționare, cu participarea la obiect a actorilor, repartizați pentru atac și apărare (și invers) și, bineînțeles, în luptă permanentă pentru posesia «mărului discordiei», balonul. Ceea ce înseamnă a se folosi, cu precădere, meciul ca veritabil

profesor, ca mijloc ce oferă condiții de exersare concrete, știut fiind dintotdeauna că numai jucînd fotbal devii fotbalist.

Constantin TEAȘCĂ

asa oaspeți, da...

Românii sînt recunoscuți drept oaspeți discreți, delicați, timizi chiar, uneori. Aceste tradiționale calități ale noastre au aplicație pînă și în fotbal. Echipele divizionare din campionatul autohton evoluează — de regulă — în meciurile susținute în deplasare (în oșpeții discret, delicat, timid adeseori). Numai că în fotbal calitățile amintite sînt — vai! — autentice defecte, ele trădînd lipsa de personalitate, de valoare a oaspetelui.

Notabile excepții în materie ne-au furnizat două competiții desfășurate în avanpremiera campionatului: 1) «*Cupa Municipiului București*» a fost cîștigată de invitata *Steagul roșu Brașov*; 2) Trofeul «*Argeș XX*» (în paranteză fie spus: *La mulți ani, Dobrin, Barbu et comp!*) a revenit tot unei echipe oaspete — *Universitatea Craiova*.

Așa oaspeți, da! În fotbal...

repriza a treia...

sorcova, iepurii și știucile

Mare după unii, mică după alții, vacanța fotbalistică ia sfîrșit miine, cînd are loc uvertura oficială a sezonului. Acum, cînd toată lumea are pe buze numai vorbe bune și frumoase adresate noului campionat, sorcovindu-l cu cele mai generoase urări, noi, credincioși spiritului acestei rubrici, vom investiga (cu gîndul, deocamdată) timpul «reprizei a treia», timpul cînd se vor face socotilele întrecerii care începe miine. Altfel, și mai direct spus, vom încerca de pe acum — înaintea primei reprize a acestui campionat — să ne precizăm atitudinea pe care o vom avea atunci, în funcție de bucatele pe care ni le va servi între timp competiția.

Ne vom declara mulțumiți de campionatul care ia miine cel de-al 56-lea start din istoria sa DACĂ...

...va avea o desfășurare conformă cu prevederile calendarului și regulamentului său, fără «strangulări» sau pauze gîndite (prost) peste noapte;

...va fi mai atent arbitrat de arbitri și de federație (eufemismul «atent» este primul și ultimul cadou pe care-l facem adresan-

ților respectivi, asta pentru că sîntem la început de drum și vrem să ieșim «cu plin», nu «cu gol» înaintea călătorilor);

...va fi mai productiv în goluri;

...va fi mai sportiv pe teren, în tribune și în camerele stimatei federații de specialitate;

...ne va da o campioană pe care să o recunoaștem cu toții și cu care să ne fîlim pentru că a atins un înalt standard valoric internațional;

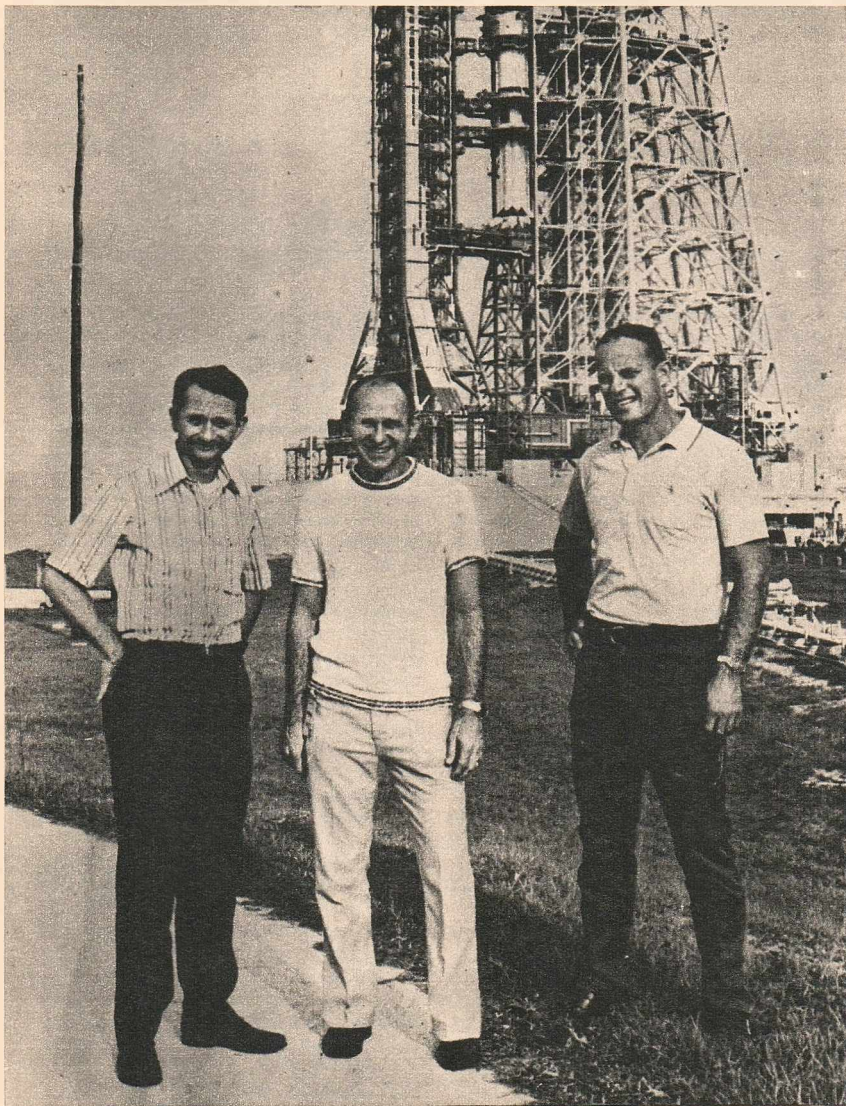
...va filtra cît mai multe talente, cu care să consolideze echipa reprezentativă a României.

Dacă toate acestea vor fi FAPTE, vom spune VORBE frumoase și meritate. Dacă nu, vom spune tot vorbe meritate, dar mai puțin frumoase.

Cel puțin la fel de emoționați ca și vînătorii la deschiderea sezonului de iepuri sau ca pescarii în preajma primului atac la știucă, așteptăm, febrili, iepurii și știucile... noului campionat de fotbal.

Marius POPESCU

Cel de-al doilea SKYLAB — ca și primul, de altfel — nu ne-a lipsit de emoții: «răul cosmic» de care au suferit toți cei trei cercetători, apoi unele defecțiuni tehnice soldate cu amânarea ieșirii din navă a lui Garriot și Lousma. Lucrurile par acum depășite. Astronauții și-au reluat programul normal de muncă și odihnă, în timp ce la sol se elaborează noi soluții pentru eventuale situații neprevăzute. Înainte de a decola cu Skylab 2, Garriot, Bean și Lousma s-au fotografiat în fața lui Skylab 3.

de la lume adunate

GEOGRAFIE NOUĂ. Potrivit unui decret guvernamental, în Guinea Ecuatorială au fost adoptate noi denumiri în geografia țării. Santa Isabel, capitala, se va numi *Malabo*, orașul San Carlos devine *Luba*, San Fernando se va numi *Ela Nguema*, iar Conception — *Ri Aba*; insula Fernando Poo se va numi *Macias Nguema*, iar insula Annabon se va numi *Pogala*. Toate noile denumiri evocă eroi ai luptei de eliberare națională.

UN VIS TRANSFORMAT ÎN CENUȘĂ. Bob Hope, cunoscuta vedetă hollywoodiană, a cheltuit nu mai puțin de 3 milioane de dolari pentru construcția vilei sale de lângă Palm Springs, California. Numai acoperișul casei, în formă de ciupercă, a costat 645 000 de dolari. Un vis! Visul s-a transformat în cenușă zilele acestea, când — din pricini necunoscute încă — imobilul a ars pînă la temelie.

DORM PEȘTII. Distanțele considerabile de pe teritoriul U.R.S.S. dintre unele surse de produse alimentare proaspete și locul de desfacere ridică mereu probleme noi de transport. Un specialist din Leningrad propune — se pare că nu fără șansă de succes — introducerea de narcotice în apa din containerele în care sînt transportați peștii vii. În stare de somn, aceștia ar suporta mai ușor dificultățile unei călătorii îndelungate.

SĂRIȚI, A FOST JEFUIT DETECTIVUL! Un detectiv particular din orașul francez Nancy va trebui să fie propriul său client. Un hoț a reușit să intre în camera în care vigilentul detectiv dormea și să-i fure legitimația, alte documente și cheile de la mașina care l-a ajutat să dispară fără urmă.

PREA FRUMOS SĂ FIE ADEVĂRAT.

Potrivit unei vechi credințe a locuitorilor Ghanei, cînd doi șerpi veninoși se luptă, învingătorul îl ajută pe cel învins să supraviețuiască, aducîndu-i niște ierburi tămăduitoare. Această credință (cu latura ei pragmatică: oamenii urmăresc șarpele învingător pentru a afla care ierburi au putere de leac) răstoarnă tot ceea ce știm despre lupta pentru viață în general, despre ferocitatea reptilelor în special. Ei bine, observații recente făcute de un grup de studenți ghanezi readuc liniștea, ordinea firii nu a fost răsturnată: șarpele mai puternic nu-l ocrotește pe învins, ci îl mîncîcă, și uneori cu atîta nesăț, încît i se oprește în gît și moare și el, firește, mai puțin eroic.

AUTOSERVIRE. Înnebunit de foame, a dat buzna în bucătăria unui restaurant din Amityville — Pennsylvania (S.U.A.) și cît ai zice pește a dat gata opt kilograme de carne crudă și cinci prăjituri. Cînd s-a dezmeticit, bucătarul a încercat să-l ia mai cu binișorul, mai cu marș Bubi. Fiindcă am uitat să precizăm: infractorul era un ditai dulău Saint Bernard, iar proprietarul său a plătit fără să crîcnească nota de plată.

UNA PE FAȚĂ, DOUĂ PE DOS... La iarnă vom tricota mult la gura sobei — spun reprezentanții onora dintre cele mai cunoscute case de modă, care și-au prezentat colecțiile în fața trimișilor presei internaționale. Lucrul de mină (realizat cu croșeta și andrelele) va face casă bună cu tweedul, cu crepul de lînă, cu satinul. Un alt element esențial al garderobei feminine din ultimele sezoane, pantalonul, a dispărut la unii creatori de modă, în timp ce alții i-au păstrat totuși un loc, mai ales pentru toaletele de seară.

cronica de trei secunde

stridii și purici

— E de necrezut! — strigă președintele tribunalului către Francis, băiat la 19 ani, cu fruntea plină de bubulițe, ale vîrstei. E de necrezut! N-ai fost niciodată condamnat, toate referințele despre tine și familia ta sînt excelente și te înhățezi cu niște golani să spargi un apartament în Paris! E de neînțeles!

— N-am vrut să par un incapabil, spune Francis, cu capul plecat.

— Haida de... înțeleg să nu fugi după fete cu camarazii tăi, să nu bați mîngea, mă rog, melancolie, dar o spargere? Nu vezi diferența? Explică-mi!

— Sînt cardiac, domnule președinte...

— Și ce-i cu asta? E supărător, de acord, dar ce are asta cu hoția?

— Are. Veți vedea — declară, în sîrșit, cu curaj, băiatul. Din naștere am o malformație cardiacă. Orice efort îmi e interzis. Nu fac sport, nu pot face marșuri, nu pot face plajă, nu am dreptul la emoții. De cînd sînt mic, stau pe tușă. Niciodată prietenii nu m-au înțeles. De cînd mă știu, ei nu-mi spun decît că sînt un incapabil. Numai așa mă strigă: incapabilule, dezumflatule!

Și Francis începe să plîngă, în plin tribunal, la 19 ani, cu hohote și suspine, strigînd: nu mai pot, nu mai pot, nu mai pot!...

În acest timp, ce se întîmplă în nordul

Țării Gallilor? Specialiștii unui centru experimental de creștere a stridiilor stabile că pentru a fi succulentă la mîncat, stridia trebuie să ducă — pînă la a fi servită o lui — o viață fericită. Există un singur mijloc — zic specialiștii — ca să-ți seama dacă o stridie e fericită sau nu. ascuți inima. Dacă bate puternic, e se bun, stridia e fericită. În consecință, legat inima unei mici stridii de electricitate unui aparat electronic și, în funcție de mul cardiac, se studiază determinarea temperaturii acvatice, salinitatea și regimul alimentar care vor permite stridiilor să iască zile fericite, înainte de a fi devorat.

În același timp, președintele tribunalului francez îi dă lui Francis 10 luni închisoare cu suspendarea pedepsei. Iar medicul cosmetic al navei americane anunță că după întoarcerea lor de pe lumea cealaltă, inima băiatului s-a micșorat cu 3%!

Să fie efectul acelor situații cînd — zic puricele — inima și se face un purice? Inima cît un purice — lasă ch urme?

E de neînțeles! — vorba președintelui

O, dacă pînă la marea devorare am put fi și noi, din cînd în cînd, stridii! Stridia unui mare centru experimental...

Radu COSA!

oameni despre care se vorbește

MAKARIOS III, arhiepiscop, președintele Ciprului (născut în 1913, studii teologice la Atena și Boston — S.U.A., activitate politică pentru eliberarea Ciprului; guvernator al insulei în 1955-1956, din 1960 — președintele republicii), este cînd fruntat în prezent cu evenimente politice interne într-un stadiu exploziv (la propriu: atentate, răpiri etc.), provocat de elemente extremiste care — potrivit spuselor președintelui Makarios — nu respectă voința poporului.

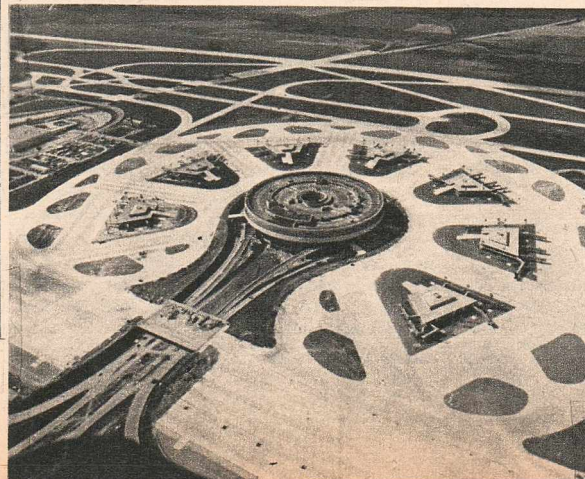
KAKUEI TANAKA, prim-ministru al Japoniei (născut în 1918, studii superioare tehnice la Tokyo, ministru al poștelor în 1957 și al finanțelor în 1960-1965; secretar general al Partidului Democrat din Japonia), a întreprins recent o călătorie la Washington unde a avut convorbiri cu președintele Nixon în probleme importante și — pe ici, pe colo — dificile ale comerțului bilateral, ca și în problemele politice majore ale lumii.

EDWARD (Richard George) HEATH, primul-ministru al Marii Britanii (născut în 1916, studii la Oxford, ofițer de artilerie în ultimul război mondial, deputat din 1950, ministru al muncii în 1959-1960 și al industriei în 1963-1964, negociator principal pentru intrarea țării sale în Piața comună, lider conservator din 1965), a condus lucrările Conferinței de la Ottawa a Commonwealth-ului (reuniunea celor 32 de state independente, succesoare ale fostului imperiu colonial britanic) mai puțin furtiv noase decît cele de anul trecut, dar nu lipsite totuși de unele capite spinoase (din nou Rhodesia de Sud, din nou Piața comună și altele).

ODYSSEUS ANGHELIS (născut în 1912 în insula Eubea, ofițer de carieră, a luptat în 1941 în campania împotriva Italiei fasciste, în 1948-1949 funcții militare în N.A.T.O., apoi profesor la Academia militară de la Atena și funcții superioare în Statul Major General), în urma referendumului de la 29 iulie a.c. ocupă înalta funcție de vicepreședinte, adică al doilea demnitar al celei de-a treia republici grecești.

După Le Bourget — Orly după Orly — Roissy-en-France. Noua poartă aeriană a Parisului, la 27 de kilometri distanță, se întinde pe o suprafață de 3 000 de hectare. Începînd de anul viitor va deservi anual 8 milioane de călători, iar cînd va fi definitiv gata, va înlesni transportul a 50 de milioane de pasageri.

valori românești în univers
umbra lui bălcescu la palermo

N-am trăit o mai frenetică, o mai bezmetică, o mai nepotolită căutare, din zori de zi până la căderea nopții, ca la Palermo, în două cimitire, la Rottoli și în catacombele Cappuccinilor. Pe deasupra pământului, pe dedesubt, pe sub mușchiul pietrelor încremenite, prin foi de registre îngălbenite, prin litera ștearsă a epitafelor, prin litera nescrișă a gropilor comune clamând tăcerea leșpezilor mute, implorînd hazardul, răscolind umbrele crucilor strîmbe, încercînd să smulg uitării ceea ce n-ar fi avut dreptul să uite. N-am fost singurul care a căutat cu aceeași disperare și cu aceeași lipsă de noroc. Alții, cu care timpul a fost mai darnic decît cu mine, n-au disperat, n-au abandonat și continuă să caute. Unde s-a dus cel contopit cu neantul, cel mai pur dintre purii unei înflăcărate generații a neamului nostru, ce drept a avut uitarea ca tocmai pe el să-l înghită, de ce atîcia neînsemnații care n-au lăsat în urma lor decît un nume pe o piatră funerară se bucură, datorită acestei postume smulgeri din anonimul unei întregi vieți, de un loc de reculegere după moarte, cînd El, singurul, care merita mai mult decît toți morții orașului Palermo un pumn de țărînă identificat a fost abandonat neidentificării de o crudă și implacabilă soartă? Au rămas să se confrunte, de mai bine de 120 de ani, supozițiile și controversele. Nici una n-a cedat din ardore. Unii afirmă că Bălcescu ar fi fost înmormîntat cu ciurmații din iarna anului 1852 într-una din gropile comune ale cimitirului Rottoli, căci în acel sinistru început de decembrie morții orașului Palermo se

îngropau cu hurta și Sicilia era terorizată de spectrul macabru al flagel care seceva viețile cu miile. Gropile sînt identificate, ele despart secțiunile din stînga cimitirului de sub masivul stîncos ce domină orașul, și plăci de ciment cam de un metru pătrat le indică locul sub verdele pîrjolit al ierbii. Alții spun că ar fi fost îngropat în cimitirul Cappuccinilor, tot într-o groapă comună, iar alții — pe baza unor zgîrcite însemnări dintr-un vechi registru al ordinului — afirmă că trupul neînsuflit al lui Bălcescu ar fi fost zidit, împreună cu rămășițele pămîntului ale unor anonimi, în gropile săpate în stîncă din catacombele aceluiași cimitir.

Am căutat și pe-acolo, și nu mi-a fost dat pînă acum să văd o mai macabră alcătuire a imperiului vieții de apoi, ca acest sinistru decor desprins parcă din pinzele unui Hieronymus Bosch, mai nebun decît a fost în sublima lui nebunie, căci ceea ce se află aici și poate fi văzut de oricine are nervii tari și bani pentru cutia milei puse în loc de casier la intrarea depășește imaginabilul făcînd realitatea incredibilă și lipsită de sens ca o metaforă absurdă. Mii de morți împăiați, îmbrăcați în straiete cu care au pornit pe drumul lor din urmă, atîrnă în cîrlige, cu încălțările scilicite de mersul fără mers, cu horbotele rochiilor zdrențuite de gheara timpului fără timp, cu mîinile scheletice ținînd sub ochii privitorilor bucăți de carton care atestă trecătoarea identitate a celor care au fost cîndva cineva, și acum nu mai sînt decît niște piese mute într-un cutremurător panoptic de «mento mori!»

Cappuccinii sînt neîntrecuți scenografi ai macabruului, morții lor cînd parcă stau la taifas, cînd te privesc blazați cu găvanele ochilor seci, cînd întrebă, cînd parcă își șoptesc ceva unul altuia la ureche, toți însă izgonindu-te din lumina jilavă a sepulcra lor, de sub căutătura lor spectrală îndemîndu-te să te restitui cît mai degrabă vieții de sub lumina binefăcătoare a soarelui. Glugații paznici ai acestui sinistru loc de veci te privesc pe sub capșoanele lor de postav maro, cu ochi la fel de seci ca ai morților, virîndu-și mîinile în mîncile largi ale antierilor încinse cu funii albe și invitîndu-te în tăcere să lași ceva în cutia milei sau să cumperi cîteva ilustrate-color «original Kodak» cu cele mai cutremurătoare imagini «Souvenire din Casa Morții». Plod al obtuzei și neînduplecatei lupte duse cu reformatorii bisericii din evul mediu, ordinul acestor monahi, închistat și auster, a plămuit sub albastrul cer al Siciliei cel mai întunecat colț din imperiul morții. Nu, mărturisesc că nu mi-ar plăcea să-l știu pe Bălcescu odihnînd aici, deși i-am cercetat umbra cu aceeași frenetică, bezmetică și nepotolită căutare. Că n-am găsit-o, ce importanță are cînd știu că alții o caută sperînd să aibă mai mult noroc? Acel suflet sublim care s-a topit în neant în al 33-lea an al vieții, cînd puse punct la cel de-al 33-lea capitol din «Istoria românilor supt Mihai vodă Viteazul», își cere de peste 120 de ani dreptul ca pumnul de țărînă care i-a dat viață să se regăsească în pămîntul patriei sale, pămîntul neamului românesc.

Ioan GRIGORESCU

scrisori cu adresă

persona non grata

Gafa lui Max Vence Krebs, însărcinatul cu afaceri al Statelor Unite la Buenos Aires, a făcut, într-adevăr, obiectul unei precizări a Departamentului de Stat. «Guvernul american regretă circumstanțele care au putut să dea impresia guvernului și parlamentului argentinian că inițiativa unui diplomat american constituie un amestec în treburile interne ale Argentinei» — a declarat purtătorul de cuvînt al Departamentului de Stat, Charles Bray, care a adăugat că «neînțelegerea ar putea proveni dintr-o traducere defectuoasă».

Împărtășim părerea dumneavoastră că purtătorul de cuvînt nu atinge esența faptelor și încearcă să abată atenția de la problemele de fond. Or, una din problemele de fond este că Max Vence Krebs și-a permis să fie însărcinat cu afacerile unor monopoluri americane interesate. El a adresat ministrului argentinian de finanțe, José Gelbard, trei «note» prin care își permitea să pună în discuție trei proiecte de legi aflate în dezbaterile parlamentului unui stat suveran și elaborate în conformitate cu interesele naționale ale țării: proiectele vizau naționalizarea băncilor, controlul statului asupra comerțului exterior și investițiile străine.

Ministerul Afacerilor Externe al Argentinei a calificat gafa diplomatului american ca incompatibilă cu relațiile care trebuie să existe între două state suverane, iar generalul Peron, liderul mișcării justițiale și candidat la magistratura supremă a țării, a apreciat acțiunea lui Krebs ca lipsă de respect față de Argentina. În sfîrșit, Camera Deputaților și Senatul au hotărît să ceară guvernului argentinian să declare persona non grata pe Krebs și să-l expulzeze din țară, întrucît «diplomatul american și-a depășit atribuțiile printr-o atitudine care prejudiciază suveranitatea și demnitatea națională a Argentinei».

Nu-i vorba, prin urmare, de o «traducere defectuoasă», ci de un act deliberat și fățîș de amestec în treburile interne ale unei țări suverane. Nu știm exact ce l-a îndemnat pe Krebs să comită o acțiune incompatibilă cu statutul său diplomatic, fiindcă autorul «notelor», înspăimîntat de protestul energetic și ferm al autorităților argentinieni, tace chitic. Se credea, probabil, la Asuncion, unde dictatorul Paraguay-ului, Stroessner, declarase că «ambasadorul american este membru al guvernului meu». Lăsînd deoparte faptul că o asemenea afirmație de linguire și umilință descalifică politicește, precizînd că ambasadorul paraguayean nu face parte, la rîndu-i, din guvernul american, să notăm că asemenea declarații mai circulă pe la Saigon și Seul. Dar Krebs nu a înțeles, credem noi, că nici un guvern demn de acest nume nu cooperează printre membrii săi un ambasador străin, oricare ar fi el, și nici nu permite unui diplomat străin, oricare ar fi el, să dicteze, să determine sau să influențeze măsurile sale.

Nu dorim să supradimensionăm «inițiativa» lui Krebs. Știm însă că ea nu-i singulară. Cercul imperialiste folosește o gamă largă de mijloace — de la «persuasiunea» notelor la «persuasiunea» tancurilor și a bombardierelor strategice — spre a împiedica popoarele să-și determine în mod liber destinele.

Este, de aceea, cu atît mai necesar ca între toate statele lumii să fie excluse recurgerea la forță ori la amenințarea cu forța, mijloacele de presiune și constrîngere de orice natură, în orice împrejurări și sub orice formă.

Ion CÂRJE

Sportivul englez Roger Williamson a murit la 25 de ani. A murit absurd, într-o clipă de mare trăire, pe parcursul întrecerii automobilistice Dutch Grand Prix de la Zandvoort, în Olanda. Ce e de făcut cu aceste sporturi care asazinează oameni de 25 de ani?

urmașilor
le va fi sete?

La multe griji pe care le lășăm moștenire generațiilor ce vin (să cităm doar poluarea cu variantele ei agresive asupra aerului, apei, urechilor; nevoile crescînde de noi surse de materii prime și în primul rînd de noi surse de hrană; explozia automobilelor și altele) se adaugă de pe acum încă o grijă, și nu dintre cele mai de neglijat: vor avea urmașii noștri destulă apă?

Deși inegal distribuite pe glob, rezervele de apă ale lumii noastre par suficiente. Iată însă că revista japoneză *The Japan Times Weekly* ajunge la alte concluzii, cercetînd perspectiva dezvoltării rezervelor de apă în Japonia, cu precizarea că arhipelagul japonez se bucură în ce privește apa de o conjunctură hidrometeorologică dintre cele mai favorabile. Cantitatea de apă din ploii care cade pe teritoriul japonez e de 600 000 milioane litri anual; cifra este considerabilă sau ar putea fi considerabilă și liniștitoare dacă din această cantitate colosală de apă nu s-ar irosi două treimi

prin evaporare și prin deversarea rapidă în mări. În Japonia nu există încă o criză a apei, dar ea se anunță — dacă nu se vor lua măsuri — pentru miloul deceniului al nouălea, adică spre 1985. Lipsa de apă din Japonia va fi nu o consecință a unor mutații previzibile în regimul hidrometeorologic, ci va urma firesc nevoilor mereu crescînde ale unei populații în creștere și ale unei industrii în plină dezvoltare. Ministerul japonez al construcțiilor avertizează, neocolind gravitatea aspectelor, dar în același timp propunînd unele soluții. Pentru păstrarea imenselor cantități de apă din precipitații care astăzi se irosc, precum am văzut, se preconizează realizarea, pînă în anul 1985, a unui număr de 570 de baraje pentru reținerea apei. Acestea, plus unele proiecte de îndiguire a riurilor, vor aduce circa 46 000 milioane tone suplimentare de apă în rezervele naționale anuale. Statistic, s-ar părea că aceasta este suficientă: cererea este acum de 80 000 milioane tone și, potrivit estimărilor, ea va spori la 116 000 milioane tone în 1985. Din păcate, fiind cifre globale, ele nu dau o imagine revelatoare asupra modului de distribuire a apei în raport cu populația.

Astfel, în jumătatea de sud a regiunii Kanto va exista un deficit de 2 000 milioane tone de apă necesară unei populații de 10,3 milioane locuitori și unei puternice industrii. În zona Osaka deficitul de apă va fi de 1 300 milioane tone, iar în nordul regiunii Kyushu, de 450 milioane tone. Pe de altă parte, în alte regiuni ale țării — cum sînt centrul Hokkaido, coasta dinspre Pacific a regiunii Chubu, prefectura Niigata și zona Sanin — populația va continua să se bucure de abundența apei ca și în trecut, cînd japonezii nu credeau că apa va deveni un produs de lux.

Desigur, planul nu este dintre cele simple și unii se întrebă chiar dacă este cu adevărat realizabilă construirea celor 570 de baraje. Dar raportul ministerului construcțiilor precizează că apropierea de anumite limite ale necesităților de apă este reală, iar cetățenii ar trebui să devină mai sensibili la risipa de apă. Tot în legătură cu risipa de apă raportul acordă o importanță deosebită unor noi căi pentru reciclarea apei industriale.

Așadar, urmașii noștri vor avea sau nu destulă apă? Semnul întrebării mai stăruie.

E. ȚASCĂLU

ciocanul, cleștele și...

MOTO:

Nu-i totdeauna bine să ai o slujbă mare.

(La Fontaine)

E destul să lucrezi la starea civilă.

(Autorul)

Ni se pare nouă înșine ciudat că revenim în universul ordinelor de repartitie. Știm doar că funcționarea serviciilor de spațiu locativ e departe de a oferi motive de inspirație unei rubrici precum cea de față. Ne păstrăm surprinderea, dar simțim hotărâți să nu iertăm nici excepțiile. În consecință, astăzi ne oprim detectometrul antipiloși în fața blocului din strada Brezoianu nr. 3-5. În plin centru, la cițiva pași de Consiliul popular al sectorului 6, la cițiva pași de Consiliul popular al Capitalei. Contorul de pilitură bîzîie, lampa de alarmă pilpîie, săgeata indicatoare se agită și ne tremurăm cu pașii purtați spre etajul 4, în fața garsonierei nr. 18. Cercetăm și aflăm:

Această garsonieră a fost repartizată în anul 1959 Asociației locatarilor din bloc, ca să o gospodărească drept cameră pentru mecanic. Blocul are 9 etaje, o mulțime de apartamente, stație de hidrofoare etc., cei 150 de locatari au apreciat că au nevoie de mecanic, iar administrația locală le-a recunoscut dreptul. Ordinul de repartitie a fost completat și întărit cu un contract de închiriere, contractul de închiriere a fost reinnoit, e și acum valabil, în concluzie — mecanic să fie și treabă să facă!

Mecanic s-a găsit și treabă a făcut. O vreme. După ce sîta s-a uzat, nici instalațiile n-au mai funcționat cum trebuie, nici comportarea angajatului n-a mai fost cea dorită. Răspunsurile lui la solicitări erau tot mai acre și tot mai de mintuală. Dacă erau date!... Pentru că, din ce în ce mai des, mecanicul Pavel G. crea emoții locatarilor, făcîndu-i să-l caute pe la miliție, morgă și urgență. Dispărea fără urmă.

Apoi mecanicul s-a însurat, dar mariajul n-a schimbat prea mult situația. În mod inexplicabil el manifesta o ciudată siguranță de sine, prea mare pentru un angajat a cărui situație locativă depindea de propria-i corectitudine. Curînd s-a aflat misterul. Nu se știe cum, fără asentimentul asociației deținătoare a ordinului de repartitie cu toate drepturile și obligațiile, serviciul de spațiu locativ al sectorului îi eliberase lui P.G. un ordin de repartitie. Ordin peste ordin. E drept că pe dispoziție fusese făcută mențiunea «accesoriu al contractului de muncă», dar condiționarea nu l-a speriat prea mult pe Pavel G. care a perseverat a se afla în conflict cu blocul. În septembrie 1972, comitetul locatarilor a hotărît căutarea unui alt mecanic, iar în ziua de 18 a aceleiași luni P.G. s-a transferat la Casa de mode.

Locuința n-a eliberat-o însă nici pînă astăzi. În pofida rugămintilor, somațiilor și adreselor, inclusiv a comunicării oficiale a I.C.R.A.L., care cu onoare i-a anunțat încetarea repartitiei, în locuința mecanicului a rămas un nemecanic, iar alt meseriaș nu poate fi angajat nefiind unde să-l cazezi. A scris I.C.R.A.L.: «Veți părăsi de îndată garsoniera, efectuînd toate lucrările ce vă revin (zugrăvit, vopsit, rașchetat parchet, etc.)!»! S-ar putea ca P.G. să fi zugrăvit și rașchetat, dar garsoniera n-a părăsit-o. În schimb, la data de 21 februarie 1973, Consiliul popular a dispus o nouă repartitie. Alte persoane. Cui? Soției aceluiași P.G. Faptul i-a mirat pe toți vecinii deoarece Laura G. nu este mecanic, nu va putea și nu va avea timp să se ocupe de țevi și de pompe. Dumneai nu lucrează cu ciocan, clește sau pile. E doar salariată la starea civilă a consiliului popular cu pricina!

Sergiu ANDON

ANCHETĂ — FLACĂRA

PLECAT ÎNSEAMNĂ TOTUȘI CAMERĂ LIBERĂ

Test inopinat. Fapte și discuții ce au tangență chiar și cu imaginația. Locul de desfășurare a ostilităților — hotelul «DECEBAL» din Bacău. Constatările vor surprinde desigur breasla hotelierilor, dreptul la replică este însă consfințit.

Nu sînt doctorul Watson. Nimic nu se pierde, ci totul se... transferă. Cheia e «plecată» la București...

...Ora 21,30. În holul hotelului, atenția îmi este reținută de un anunț categoric: «Nu mai avem camere de închiriat, vă putem asigura cazarea la hotelulele «Central» sau «Bistrița».

— Chiar nu mai aveți camere? — întreb pe un ton discret.
— Da' ce crezi (!) dumneata, că anunțul e pus așa? — îmi arunca recepționerul Gh. Enășoiaie.

— Cu responsabilul se poate vorbi?
— Toți v-ați învățat să-l cereți pe șef. Nu-i aici, așa că... Mă prezint.

— A! De la «Flacăra»? Ați terminat cu restaurantele și acum o luați cu hotelurile. Aici nu vă merge...

— Vreau să dorm, nu să-mi meargă. Diagrama, vă rog...
— Eu n-am calitatea s-o prezint. Numai administratorul hotelului.

Acum e acasă, la Roman.
— Deci face naveta?

— De obicei stă aici. Are o magazie în care doarme.
— Magazie?

— Da, da. Dar e amenajată. Refuz însă să dau relații despre persoanele hotelului. Mai ales despre șefi...

Arunc coada ochiului pe diagramă. În dreptul a șase camere, nici o mențiune. Intuind că diagrama va suferi «prefaceri scriptice», am în momentul consultării.

După cîteva momente de tocmală, mi se permite să dau un telefon din biroul administratorului. Enășoiaie mă lasă singur. În timp ce port convorbirea cu miliția municipală, la recepție alerta crește în intensitate. telefoane, ștersături și adăugiri pe diagramă și note de comandă. Revine Enășoiaie cu diagrama. Toate camerele ocupate sau rezervate. În dreptul acestora din urmă observ literale: R (L), R (P) și R (O).

— Ce înseamnă L, P și O?
— Liber, plecat și ocupat.
— Plecat nu înseamnă cameră liberă?

Rămîn cu Enășoiaie.

— Nu știu dacă e legal cum se aduc corectivele la comenzi. Mituleci le face, el să răspundă. Diagrama așa mi-a fost lăsată de colega Mariana Vulcu.

Oarecum, «destăinuirea» lui Enășoiaie îmi confirmă inoportunitatea afișului și neveridicitatea modificărilor făcute în notele de comandă. Și chiar dacă nu sînt dr. Watson, merg mai departe. În noaptea aceea, 12 turiști din grupul 333 n-au sosit. Plus 8 «suplimentați telefonic», înseamnă zece camere goale. Cine le plătește? Ghidul care n-a anunțat, funcționarul bucureștean care a suplimentat sau Mituleci care a modificat notele de comandă. Cert e că, potrivit scriptelor întocmite de Mituleci, A.C.R. va transfera în contul curent al hotelului «Decebal» o sumă destul de însemnată. Nimic nu se pierde, ci totuși se transferă. Dar cum rămîne cu cei care n-au fost cazați la «Decebal»?

— În afara comenzilor O.N.T., adaugă Gh. E., reținem camere și pentru A.C.R. Pînă la ora 22. Dar mai avem și alte 3—4 rezerve, speciale, pentru care nu avem o reglementare anume. Le reținem după o «lege hotelieră ne-scrisă». Toate belelele provin din cauza acestora...

Consult fișele de evidență a persoanelor. Pe camere închiriate. Ajung la camera 804. În diagramă scrie: Apetrei. Pentru ziua de 4 iulie, pe acest nume, nu există fișă. Deci camera e liberă. E una din cele șase... Numele lui Apetrei este trecut cu creion negru. Enășoiaie tace. Mă privește fix.

— S-a omis cumva întocmirea fișei?

— Și chiar trebuie să vă spun? Nu, nu. Întrebați-i pe șefi, pe ceilalți colegi...

Nu insist. Îmi arunc ochii pe diagramă în dreptunghiul camerei 804. Un număr de șapte linii oblice paralele, șterse cu guma, peste care s-a scris «Apetrei», îmi atrag atenția. Cer și alte diagrame. Le consult. Patrulaterul camerei 804 apare cînd cu șapte linii oblice paralele, cînd cu trei și patru, cînd cu trei icsuri (xxx). Dar fără Apetrei.
— Misterioase semne cuneiforme.

— Vă surprind? Totdeauna se trag linii în camera asta. Eu fac trei, altul șapte, altul icsuri, dar toți știm ce înseamnă.

— Adică?

— Cameră special rezervată pentru domnu' Apetrei, responsabilul restaurantului. Are familia în Roznov... De trei ani stă în hotel fără să plătească un «chior». Tot noi aștia mici o să plătim.

Consult o altă fișă. Nr. 1 465 din 1972. Poartă tot numele lui Apetrei.

— Ce reprezintă sumele acestea?

— Costul doar al convorbirilor telefonice particulare. Debit total: 192,70 lei. Nici pe acestea nu le-a plătit. Și, drept să vă spun, fișa ați descoperit-o întîmplător. Putea să dispară din clasorul ăsta...

— Vreți să-mi prezentați cheia de la camera 804?

— De unde? E «plecată» la București cu tovarășul Apetrei.

starea comerțului

acești îngeri cu fețe murdare de la vlășia

Sîmbătă 28 iulie am descoperit în pădurea Rîioasa niște îngeri cu fețe murdare. Nu aveau aripile tăiate. De parte de a fi pierdut, paradisul lor se ascunde sub o firmă onorabilă: restaurantul «Vlășia» al Cooperatiei de consum Ilfov. Firma a început să ruginească precum arama obrazului ce o întreține. Coordonatele geografice se înscriu perfect în coordonatele necinstei: la restaurantul «Vlășia» se fură ca în codrul Vlășiei (o coincidență deloc bizară face ca localul să se înscrie în perimetrul fostului codru). Localul de popas a devenit locul unde consumatorul este jupuit după toate canoanele. Nu departe de Capitală, sub ochii controalelor specializate.

Mici fișe biografice pentru niște cerberi

Dar mai întîi cîteva prezentări sentimentale.

a) Nicolae Crișan, ospătar. Consumatorii îl cunosc sub numele de Marele Plăsmuitor al notelor de plată.

b) Niță Carolea, barmanul de serviciu, omul care știe s-o scalde cu presa.

c) Vasilica Bobea, alias Simona. Ochi

frumoși... pleoape cu rimel... minijup... 20 și... recepționeră receptivă la camping și mai puțin la bonier.

d) Nicolae Berariu, șeful unității, întruchiparea convingerii că rufele se pot spăla în familie. Are alergii la C.F.I., miliție, control obștesc, pompieri și presă.

e) Lista de prețuri... minunată... sublimă... dar lipsește cu desăvîrșire din local.

Discuția a început în jurul orei 15 cînd un consumator, M.P., inginer la unul dintre trusturile bucureștene de construcții, a fost șocat că Nicolae Crișan îi pusese pe nota de plată drept garnitură 3 kg de castraveți murați!

Confruntăm nota de plată cu bonul de marcaj. Ospătarul ia o mască din commedia dell'arte implorîndu-și victima: «Înțelegeți-mă... mă nenorociți». I-am dat dreptate. La masă adusesse 1 kg de castraveți, dar pe notă pusese 3 kg. Prețul a 450 grame de turț îl rotunjise la 30 lei. Pentru 5 ciorbe de burtă, în loc de 23 lei (4,60 lei porția), a încasat 28 lei. Facem o recapitulare: 1 kg de castraveți murați costă 5,40 lei și nu 6 lei cît puseșe ospătarul. Dintr-o dată rezultă un suprapreț de 12,60 lei de la salată de castraveți, plus 5 lei

de la ciorbe, plus ceea ce luase de la turț, plus... plus. 25 lei suprapreț numai de la o notă de plată. Exact ca pe Vlășia.

— Nu se poate... e o-ntîmplare... încearcă ospătarul Crișan să se scuze.

Cerem registrul unic de inspecție și control și condica de sugestii și sesizări. Din capul locului o discrepanță șocantă între ceea ce afirmă ambele.

Registrul: Am trecut, am văzut, am propus (Inspecția comercială). Localul e curat, minunat, am mai recomandat (Inspecția sanitară).

Condica: Oprindu-ne la acest popas să luăm cîte un «Ci-Co», am tost servicii cu întîrziere. La întrebarea noastră cît costă o sticlă, doi ospătari au spus 3,50 lei, dar pe al treilea l-a luat gura pe dinainte și a spus 3,35 lei (fila 17).

— 15 bani, tovarășe, faceți scandal pentru 15 bani!

Cineva spunea că, într-o zi de caniculă, de la acești 15 bani a rezultat un câștig ilicit de 150 lei la 1 000 de sticle.

Bilanțul metehnelor... îl face tot

condica de sugestii și sesizări: Consumatorii nu sînt serviți cu bere pînă cînd nu servesc în mod obligatoriu

ANCHETA — FLACĂRA

Teoria de comandării, Povestea telexului dispărut.

...5 iulie. Mă prezintă directorul O.J.T.—Bașau, tovarășul Moldoveanu. De față mai sînt: Văsii, director adjunct, și Țapu, contabil șef. Le aduc la cunoștință cele constatate, afară de «cazul» Apetrei.

— Cum se poate, dom' redactor, intervine Moldoveanu, să scrieți despre lipsurile astea în revistă? Haideti mai bine să le clarificăm pe loc. Eu și așa sînt director de o lună. Când o auzi ministru', mă și desființează. E adevărat că avem niște lipsuri, că ne aparțin, dar să le rezolvăm aici.

— Competența mă depășește. Dar aș vrea să insistăm puțin asupra procedurii de rezervare a camerelor. Nu mă refer la contractele «Charter» de grup, pentru O.N.T....

— Am înțeles. E vorba de camerele rezervate pentru A.C.R. Am dat dispoziții stricte, în baza telexului primit, ca zilnic să fie reținute zece camere. Dacă cineva se atinge de ele să le închirieze altor persoane decît A.C.R.-iștilor, înseamnă că a comis un abuz. Și va suporta consecințele pînă la desfacerea contractului de muncă.

— Indiferent cine le solicită?

— Cristos să fie.

— Chiar dacă într-o zi n-a sosit nici un A.C.R.-ist și alți turiști români solicitanți au fost refuzați, dar camerele au stat toată noaptea libere?

— Să le fie de bine. Eu banii tot îi primesc de la A.C.R.

— Nu cumva, în dauna profitului comercial, scăpați din vedere destinația camerei?

— Deloc. Fiindcă acceptarea cazării unui pasager român mă determină să fac de comandarea comenzii.

— Și e greu?

— Neconvenabil. Ne diminuează veniturile, realizarea planului. În plus, se poate ivi riscul «dublei cazări». De aici, alte necazuri: încălcarea regulilor financiar-contabile, evacuarea personalului român în plină noapte...

Rog să mi se prezinte telexul pentru a constata dacă nu cumva e vorba de o interpretare greșită. Se dă din colț. La început, Moldoveanu spune că-l are în fișet. Nu este găsit. După ce Văsii și Țapu spun că nu-l au, dar precizează că au cunoștință de el, se face apel la Miciială, funcționar. «Noroc» cu Miciială că este plecat din localitate. Când acesta sosește, după câteva ore, telexul nu apare. Oare să fi dispărut un document atât de important? E doar un document care obligă ambele părți: una pentru «a rezerva» și alta pentru a plăti.

804 — camera—tampon sau rezerva rezervelor? «Aici sînt multe nereguli care mă depășesc». Nici Mannix nu se poate interpune jocului dublu al lui Bădoi

Însoțit de tovarășul Văsii mă deplasez la «Decebal». Administratorul hotelului, Traian Bădoi, nu prea se simte în apele sale.

— Nu cunosc de ce s-au pus linii și icsuri în rubricile camerei 804, spune Bădoi. (Cine trebuie să știe? — n.a.) Pentru hotel, aceasta este «camera—tampon». O folosim doar în cazuri cu totul excepționale. (?)

Mă uit pe diagrama buclucașă din 4 iulie. Seara constatam ștergerea liniilor peste care era scris cuvîntul

masa (fila 16). Am cerut o baterie cu apă minerală sau sifon și ospătarul Nicolae Crișan a spus că nu poate servi vinul decît cu apă de izvor. La alte mese era însă apă minerală (fila 18).

Cerînd 1 kg de cîrnați oltenești, mi s-a spus că nu mai este. Când am arătat marfa, omul de la bufet a început să cîntărească dar apoi s-a răzgîndit și a refuzat să onoreze comanda! (consemnare din 21.VII).

În lipsa responsabilului, cerem lui Niță Carolea să ne spună de ce personalul servește numai bere neagră, de 7,70 lei sticla, cînd unii consumatori preferă berea blondă, de 4,40 lei sticla. Ne-a răspuns că asta-i stocul pentru ziua respectivă.

Stocul nu corespunde însă cu ceea ce se află în depozitul unității. Lăzile cu bere blondă și bere specializată «Gambrinus» de 3,85 lei sticla stau intacte la loc tănuț. Așadar, vindem ce vrem și cum vrem. Cît despre jupuit, nu mai e de mult aci apanajul exclusiv al bucătăriei. Unde ești, control obștesc? Nici o grijă... a trecut pe la Vlășia, ni s-a spus. A trecut, dar n-a scris un cuvîntel. Miracol...

Vasilica și cheile paradisului

Vasilica Bobea, alias Simona, ține cheile paradisului. Prețul fericirii nu e piperat: 23 lei o căsuță la camping pe 24 de ore. Chelara lui Morfeu are

Apetrei. De data asta, altă surpriză. Nu mai era. În locul lui este scris: «Rezervat A.C.R.». Cum s-ar fi putut închiria o cameră cînd cheia era în buzunarul lui Apetrei? Nu-mi explic. Dar surpriza nu e ultima.

— Nici eu n-am mai văzut cheia de la 804 de o săptămînă, îmi spune Bădoi. (Atunci ce cameră—tampon o fi? — n.a.) Observ ștersăturile, adăugă Bădoi, dar nu cunosc cine le-a făcut. Nu eu lucrez cu diagrama, ci recepționarul...

Văsii pune mina pe telefon și-l înștiințează pe Moldoveanu: «Tovarășe director. Aici sînt nereguli care mă depășesc. Eu am probleme de investiții la Slănic și trebuie să plec...»

Rămîn cu Bădoi. Își «amintește» de dispoziția directorului de a se rezerva zece camere pentru A.C.R.

— Noi însă reținem cam cinci, pînă la ora 24. Și închirierea acestora pasagerilor români se face la latitudinea recepționarului. El răspunde dacă vine noaptea un A.C.R.-ist.

Îmi pun întrebarea cum rămîne cu dispoziția directorului? Dar cu ordinul ministerial 659 care-i interpretat diferit? Acesta prevede ora 20, Enășoiaie știe de ora 22, Bădoi ora 24, iar directorul dispune interdicția: «Nu se închiriaza...»

— Cam știi eu cine ne-a reclamat, intervine Bădoi. Radu Elvira, fosta recepționară, căreia i s-a desfacut contractul de muncă. A închiriat cinci camere fără să întocmească note de plată. Sau Andreescu Anișoara. Și-a făcut fata apartament și un cavou de 15 000 lei. Da, da, cavou, nu vă mirați. Prin luna august 1972 a fost scoasă «prin reducere de personal», dar motivul real e altul...

Despre Apetrei, Bădoi recunoaște că «a mai dormit fără să plătească», dar cînd l-a «prins» l-a «încasat». Mi-a arătat chiar și patru note de plată. Precum și câteva chitanțe de convorbiri telefonice înregistrate pe fișa 1 465, susținînd sus și tare că sînt în interes de serviciu.

...Mă deplasez la centrala telefonică a hotelului. Bădoi, după mine. Își face de «lucru» într-o cameră ce numai un zid o desparte de centrală. Amabile, telefonistele Monica Grossu și Maria Tunaru îmi relatează: «Convorbirile de pe fișa 1 465 sînt făcute de Apetrei în interes particular». Cifrele din fișe nu-și găsesc corespondente în registrul de convorbiri telefonice în interes de serviciu. După ce funcționarele îmi confirmă că «Apetrei doarme adeseori la hotel, avînd familia la Roznov», plec. Urc în camera 210 unde fusesem cazat, cu toate că încăperea fusese «rezervată» pentru A.C.R. Nu apuc să-mi ordonez gîndurile că sînt chemat de Monica Grossu. Precipitată, îmi relatează: «Imediat după ce ați plecat a venit tovarășul Bădoi, i-am reproduș discuția cu dumneavoastră... Mi-a spus că vom da socoteală...»

În drum spre București simt regretul că nu pot fi Mannix pentru a mă interpune jocului dublu interpretat de Bădoi. Mă consolează însă ideea că rolul său nu e lipsit de riscul eșecului. Poate va reuși cineva să descifreze mobilul jocului său. Nu însă fără a pune punct tuturor neregulilor de la hotelul «Decebal».

Val. DUMITRESCU

din aventurile
unui cetățean

«ce ție nu-ți place, altuia nu-i face»

Se spune că reclama e sufletul comerțului și, cel puțin, în ce mă privește, înclin să cred că afirmația este exactă, bineînțeles cînd reclama este făcută inteligent și corespunde realității (am în vedere calitatea produselor în primul rînd).

Și cum mă număr printre cei care fac zilnic eforturi să adauge bagajului informațional un număr cît mai mare de «biți», n-am putut rămîne indiferent la noianul de reclame și sfaturi cu privire la rolul legumelor, al produselor lactate și sucurilor de fructe în menținerea sănătății.

Lată-mă deci făcînd un salt impresionant din imperiul produselor aterosclerotice în cel al produselor «tine-reții fără bătrînețe și vieții fără de moarte».

Pentru a nu intra în conflict cu dușmanul meu nr. 1, «Cronos», și cu nevasta, care este o adeptă inflăcărată a ideii că egalitatea femeii cu bărbatul echivalează cu obligația acestuia din urmă de a-și satisface capriciile culinare recurgînd la conserve și semipreparate, mi-am făcut o provizie serioasă de ghiveci în ulei, iaurt, brînză de vaci cu smîntînă «Făgăraș» și «Ci-Co», pe care am început să le exploatez metodic.

Pînă aici, toate bune, numai că într-una din zile m-am convins că zicala «pofta vine mîncînd» se poate transforma în contrariul ei și anume «pofta pier mîncînd».

De ce? Foarte simplu. Cele ce urmează vă vor convinge cu siguranță că am dreptul să aspir la pretenția de a îmbogăți tezaurul tradițional de zicale cu una nouă, care sper totuși să nu intre în tradiție.

Lată-mă deci în fața unei farfurii cu ghiveci în ulei aburînd îmbietor, așteptînd să se mai răcească puțin pentru a-mi potoli foamea și pofta de vitamine.

După primele înghițituri însă, cînd pofta tindea spre punctul culminant, frizînd lăcomia, simt că una din măsele s-a făcut țîndări și că pofta de mîncare mi-a dispărut subit. Motivul, o țîntă de cizmărie rătăcită printre legumele din cutia cu conserve m-a convins să fac recepția individuală a fiecărei legume înainte de a o ingera dacă vreau să nu devin depozit de fier vechi.

Am pus însă totul pe seama întîmplării și, bucuros că n-am înghițit cuiul, am trecut la borcanul cu iaurt. Nu ajung însă bine la jumătate că simt o tăietură pe limbă, iar cînd dau afară aurtul din gură pentru a vedea ce s-a întîmplat de-a devenit agresiv, între albul imaculat al laptelui și roșul rubiniu al singelui vîd un incolor ciob de sticlă, «rătăcit» și el probabil în borcanul cu iaurt ca și cuiul în cutia cu ghiveci.

Cum pentru o singură zi o măsea spartă și limba tăiată erau de ajuns, mi-am rezervat pentru a doua zi plăcerea de a cunoaște proprietățile culinare ale brînzei cu smîntînă, pe cele reconfortante ale sucului de fructe și surpriza rezervată de cei care se ocupă cu ambalarea și imbutelierea acestor indispensabile produse de uz curent.

Iar surpriza n-a întîrziat să apară: o bucată de sîrmă (pare-se dintr-un spălător de vase suprasolicitat) în cutia cu «Făgăraș» și câteva cioburi în răcoritorul «Ci-Co».

Oricit am vrut (și mai vreau încă) să cred că sînt eu ghinionist, că aceste cazuri sînt doar accidente cu totul și cu totul izolate, frecvența apariției lor la aceeași persoană și într-un interval relativ scurt mă obligă să trag concluzia că pe undeva niște oameni sînt lipsiți de cea mai elementară responsabilitate pentru viața semenilor lor și că acolo atît controlul tehnic de calitate cît și inspecția sanitară nu funcționează corespunzător.

Așa că m-am decis să scriu aceste rînduri cu speranța că aceia însărcinați cu punerea în circulație pentru consum a produselor sus amintite vor recepționa semnalul meu (poate și al altora) și vor ține seama de faptul că «micile» lor neglijențe pot avea consecințe mari (și grave) pentru sănătatea consumatorilor.

un principiu infailibil: să nu știe stînga ce face dreapta. Vasilica nu înregistrează pe toți oaspeții care apelează la oficiile campingului. Unde ar ajunge atunci? Dacă i-ar înregistra, ar trebui să le taie și chitanța.

I-am cerut să mă lămurească de ce a venit miliția într-una din seri la camping. A făcut ochii mari. În noaptea de 13 spre 14 iulie, am încercat să-i reamintesc. «A... da... țineam în seara aceea locul bucătăriei și n-am avut timp să înregistrez buletinele turistilor. Eram în picioarele goale cînd tovarășul căpitan mi-a spus: Vai, Simona, ai să răcesti!»

Vasilica a uitat să ne spună ceea ce este mai esențial. Că apărătorii ordinii și ai avutului obștesc i-au dat avertisment sever pentru neînregistrarea persoanelor la camping, urmînd ca la o nouă abatere să fie pusă sub urmărire penală.

Stranie învățătură a tras recepționera din toată povestea asta! Și în ziua această buletinele de identitate ale celor cazați au început să apară, subit, pe masa de lucru după dialogul purtat.

Cenușa în cap «arde» tot atît de puternic ca și spuza trasă pe turtă

La ora 16 eram într-un separeu cu

omul pe care-l căutam de atîtea ore. Mina fetei tîhnite trăia spulberarea bunei dispoziții a unei simbețe de după-amiază. Era responsabilul...

— Chiar luni îmi înaintează demisia. (Să recunoaștem că nici Pirandello nu are asemenea replici pregătite) Mă duc la «Cina»... mă duc la «Athenée»... ospătar... Am banul meu... scap de răspundere. Scap și de Crișan. Cum dispar, se repede la clienți. Nu numai el. Am avut și cu alți ospătari necazuri. Sigur... O să scrieți acum. Iar miliția, iar sanepid, iar inspecția comercială, pompieri și presă. Alergie curată. Cum să mai respiri?

Nicolae Berariu a lăsat impresia unui om asfixiat. Nu am înțeles însă bine modalitatea lui de a respira la Vlășia. Dacă ar face-o ca toți muritorii de rînd, atunci senzația sufocării ar dispărea de bună seamă. Dar asta înseamnă să priceapă un adevăr sfînt: cînd climatul eticii și echității sociale înăbușă necinstea nu te mai poți aștepta ca s-o salveze nici cel mai experimentat serviciu de reanimare din lume.

Luni 30 iulie, Nicolae Berariu nu și-a prezentat demisia. Îngerii cu fețe murdare s-au întors în micul lor paradis. La Vlășia nu începuse încă defrișarea.

Mihail GOSPODIN

Ioan JINGA

O marcă
înconjoară
globul

**I.P.L.
IASI**

Str. Bucium nr. 34,
telefon: 16334,
telex: 022227

Mobile care satisfac cele mai variate și exigente gusturi:
— mobilă modernă
— mobilă de epocă în diverse stiluri: «Louis XV», flamand,
normand, Chippendale, rococo
— scaune de diverse tipuri și culori.

- FINISAJ IREPROSABIL
- MULTIFUNCTIO-
- NALITATE
- DEMONTABILE
- UȘOR
- DE TRANSPORTAT
- ȘI MONTAT
- ÎN APARTAMENTUL
- DUMNEAVOASTRĂ
- ADAPTABILITATE
- PENTRU ORICE SPAȚIU

**ÎNȚREPRINDEREA
DE PRELUCRARE
A LEMNULUI - IASI**

Numai devenind posesorii uneia dintre aceste garnituri vă puteți convinge de atributele mobilei.